

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 8 (1515) 1979 VASARIS - FEBRUARY 22 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Kovotojai ar stebėtojai?

Kokia yra mūsų išeivijos paskirtis? Tai klausimas, kurį kelia vienenas, žvelgiantis į lietuvių tautos likimą. Vieniems atrodo, kad išeivija yra nuo tautos kamieno nulaužta ir nudžiūvusi šaka, kitiems — kad ji, nors ir gyva tautos dalis, yra bereikšmė, tretiems — kad ji yra vadovaujantis sluogsnis tautos vergijos laikotarpyje. Žvilgtelėkime į tas pozicijas. Kad išeivija yra nudžiūvusi tautos šaka arba atplaiša, skelbia maskvinės okupacijos trubadūrai. Taip daro jie dėlto, kad nori tos šakos sunykimo. Jie niekina ją, norėdami greičiau ją sunaikinti. Bet tie maskvinio naikintojo norai nespildo — lietuviškoji išeivija pasirodė gajai ir pajėgi atsispirti. Rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė viename literatūros vakare Toronte pareiškė: „Aš nesu nulaužta tautos šaka, priešingai — esu gyva!“ Tais žodžiais ji išreiškė visos sąmoningosios išeivijos laikyseną. Prie jos žodžių galima dar pridurti ir tai, kad išeivija nėra bereikšmė visos tautos gyvenimo mastu. Tai matyti ir kultūrinėje, ir politinėje, ir religinėje, ir ekonominėje srityje. Tegu ir nevisas milijonas išeivių yra aktyvus bei kūrybingas, tačiau veikloji bei sąmoningoji išeivijos dalis padaro palyginti daug. Nekartą teko girdėti atsiliepimų iš kitataučių, sakantių: jūs nedaug, bet padarote daugiau nei žymiai gausesnės tautinės grupės. Dėlto nuomonė apie išeivijos bereikšmingumą nėra pagrįsta.

TVIRTINIMU, kad išeivija yra vadovaujantis tautos sluogsnis, tektų suabejoti. Tiesa, pokarinėje išeivijoje yra daug inteligentijos, buvusių valstybės ir visuomenės vadų, tačiau nutolimas nuo savos žemės atėmė pagrindinę atramą, būtiną vadovavimui. Nebuvimas laisvo ryšio su tėvyne, izoliacija nuo tautos kamieno mažina ne tik taktinę orientaciją, bet ir patį poveikį. Irano mahometonų vadas Chomeinis, gyvendamas Prancūzijoje, turėjo vadovaujamos reikšmės tautai, nes nebuvo atskirtas nuo pagrindinės atomos — savojo krašto, kurin atvirais kanalais galėjo srovinti jo įtaką. Mūsų atveju to nėra. Mus skiria Atlantas, Geležinė Uždanga ir beveik keturi dešimtmečiai okupacijos. Vis dėlto negalima būtų sakyti, kad išeivija neturi jokios vadovinės įtakos. Idėjinėje ir politinėje plotmėje ji ta reikšmė, kuri išeivijos žodis, kuris įvairiais keliais vis dėlto pasiekia tautą tėvyneje. Dėlto mūsų spaudoje ir kilo balsų, skatinančių išeivijos veikėjus planuoti Lietuvos ateitį, t.y. paruošti gaires tam atėjui, kai vėl pradės gyventi. Tai gali būti naudinga. Be to, ir kitos idėjos, subrandintos išeivijoje, gali būti naudingos sugestijos ir pavergtai tautai tėvyneje. Tik tų idėjų pritaikomumas priklauso grynai nuo vietinių žmonių Lietuvoje. Pastarieji tokių idėjų dairosi laisvajame pasaulyje, kaip nuo pasinaudoja, nors daugiausia praktinių idėjų ateina per rezistencinius branduolius iš rytų. Taigi, išeivija, nors ir nėra vadovaujantis štabas, bet gali būti pajėgus sluogsnis galvoti tautos mastu.

JEI TAD išeivija yra reikšminga tautos dalis, turinti įtakos visos tautos likimui, niekas negali sėdėti žiūrovo kėdėje ir šaltai stebėti įvykių. Kai išeivis atsiduria tokioje pozicijoje, tampa svetimu tautos rūpesčiams ir niekuo nesiskiria nuo kitataučių. Jis dar kalba lietuviškai, bet gyvena svetimais rūpesčiais, panašiai kaip šeimos narys, atitrūkęs nuo savo šeimos gyvenimo. Gyvajai išeivijai turi rūpėti visos tautos, ypač pavergtosios dalies, likimas. Pavergtųjų kančia yra ir mūsų, išeivių, kančia. Dėlto kai ateina pagalbos šauksmas iš anapus, nei vienas negali būti vien šaltu stebėtoju. Visi turi tapti veikėjais pagal savo išgales. Kai ateina žinios apie kankinamus tautiečius Sibiro lageriuose, kalėjimuose, psichiatrinėse ligoninėse, visi turi prisidėti prie gelbėjimo akcijos lėšomis, laiškais, memorandumais savo kraštu vyriausybėms, demonstracijomis, pamaldomis, straipsniais ir t.t. Iki šiol daugelio buvo manyta, kad visa tai turi būti padaryta vien veiksmu. Deja, pastarieji metai parodė, kad išeivinė visuomenė yra vieningesnė už veiksmus ir svarbiais momentais sugeba reaguoti ir be veiksmų, moka išeiti net į gatves ir tarti spontanišką savo žodį. Pavergtųjų tautiečių kančios jaudina išeiviją, skatina veikti ir kartu ją vienija. Dar daugiau — tos kančios turėtų skatinti visus išeivius tapti ištvermingais kovotojais savo aplinkoje už pavergtųjų laisvę visomis priemonėmis priemonėmis — kultūrinėmis, visuomeninėmis, politinėmis. Tokioje situacijoje žiūrovų neturėtų būti.

KANADOS ĮVYKIAI

Šnairuojantys ministrai

Prancūzijos premjeras R. Barre'as lankėsi Otavoje ir Kvebeke. Savo vizitą, kuris iš tikrųjų daugiau buvo skirtas Kvebekui, svečias iš Paryžiaus pradėjo susitikimu su Kanados premjeru P. E. Trudeau. Oficialiame priėmime taipgi dalyvavo trys provincijų premjerai: Ontario — W. Davis, Saskačevano — A. Blakeney, New Brunswicko — R. Hatfield. Jie pabrėžė R. Barre'ui, kad prancūziškai kalbantį mažumą jų provincijose susilauks didesnės apsaugos jungtinės Kanados rėmuose. Iš savo pusės R. Barre'as užtikrino, kad Prancūzija nesikiš į Kanados vidaus reikalus. P. E. Trudeau ir R. Barre'o pokalbiose pagrindinis dėmesys teko prekybinių ryšių plėtimui tarp Kanados ir Prancūzijos. Buvo pranešta, kad valstybinė Kanados naftos bendrovė „Petro-Canada“ pasirašė

sutartį su prancūzų bendrove „Technip“. Už \$8 milijonus prancūzų specialistai paruos projektą Kanados šiaurėje esančioms gamtinėms dujoms suksistinti, kad jas būtų galima gabenti laivais.

Iš Otavos keturių dienų viešnagėi Kvebeke R. Barre'as malūnsparniu buvo atskraidintas į naująjį Montrealio Mirabel aerodromą, kur jį sutiko Kvebeko premjeras R. Levesque. Daug kam atrodė, kad malūnsparnis lengvai galėjo nusileisti ir pačiame Montrealio mieste, kad nebuvo jokio reikalo skristi į Mirabel aerodromą, esantį už Montrealio ribų. Separatizmo šalininkas R. Levesque, atrodė, sąmoningai pasirinko šią taktiką, nes jis norėjo tiesioginio R. Barre'o vizito be užsikimo Otavos. Šią mintį patvirtina premjero R. Levesque bandymas ir (Nukelta į 8-tą psl.)

„Grandinėles“ šokėjos Adelaidės mieste Australijoje. Visos Klevelando šokėjų grupės pasirodymas miesto gyven-tojams ir televizijai įvyko š.m. sausio 4 d., esant rekordinei 108°F. temperatūrai. Tos pačios dienos vakare grupė atliko pilną šokių ir muzikos koncerto programą vietos universiteto teatre. Koncertą ir visą grupę Adelaidėje globojo ponis Rudzianskienė ir ALB Adelaidės apylinkės valdyba bei jų talkininkai. Nuotr. G. Neimano

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Stiprėja dėmesys Rytų Europai

MONS. KL. RAZMINAS

Siomis dienomis dabar Lenkijai priklausančioje Vilniaus arkivyskupijos dalyje, kurios centras yra Balstogėje, popiežius Jonas-Paulius II paskyrė naują vyskupą pagalbininką mons. Edwardas Bzoroski. Šiai Vilniaus arkivyskupijos daliai Balstogėje dabar vadovauja vyskupas Edwardas Kisielius, kuris dabar gavo vyskupą pagalbininką. Naujasis vyskupas Bzoroskis yra gimęs 1941 m. Wolkijoje prie Balstogės, kur paskutiniu metu vietos kunigų seminarijoje dėstė dogmatinę teologiją.

Lietuvai priklausančios Vilniaus arkivyskupijos dalies vyskupas Julijonas STEPONAVIČIUS jau 17 metai negali eiti savo pareigų. Lietuvos sostinės Vilniaus arkivyskupijai dabar vadovauja naujas arkivyskupijos valdytojas kun. Algis-Kazimieras Gutauskas, neseniai šias pareigas perėmęs iš buvusio valdytojo mons. Česlovo Krivaičio.

Popiežiaus Diena

S. m. vasario 2 d. Lenkijos vyskupų iniciatyva buvo minima „Popiežiaus Diena“. Ta proga visose Lenkijos šventovėse buvo skaitomos ganymojinis Lenkijos vyskupų laiškas, liečiantis 900 metų sukaktį nuo Lenkijos globėjo šv. Stanislovo mirties ir 600 metų nuo stebuklingojo Dievo Motinos, Lenkijos Globėjos, paveiklo garbinimo pradžios Cėnstakovoje. Ta proga taip pat buvo sakomi pamokslai, iškeltiniai religinės laisvės ir popiežiaus kelionės į Meksiką reikšmės. Specialioje maldoje buvo dėkoma Šventčiausiajai Mergelei Marijai už tikėjimo išlaikymą Lenkijoje, už išrinkimą Lenkijos sūnaus į Apaštalų Sostą.

Koncertas Vatikane

Milano garsiojo „Scala“ teatro ansamblis, dalyvaujant Italijos radijo bei televizijos orkestrams, iškilmingai pagerbė popiežių Joną-Paulių II. Vasario 8 d. didžiojoje Pauliaus VI vardo Vatikano audiencijų salėje, talpinančioje daugiau kaip 10.000 dalyvių, atliko lenkų kompozitoriaus Kristofa Pendereckio religinio kūrinio „Prarastas Romus“ antrąją dalį. Dalyvavo pats popiežius, Romoje gyvenantys kardinolai, augštieji Vatikano valstybės pareigūnai ir gausi Romos bei įvairių tautų publika. Dirigavo pats autorius Kr. Pendereckis.

Pasaulio įvykiai

KOMUNISTINĖ KINJA PRADĖJO NETIKETĄ KARĄ SU KOMUNISTINIŲ VIETNAMU visame 700 kilometrų pasienio ruože. Oficialiai teigiama, kad karo veiksmus išprovokavo vietnamiečių vykdyti nuolatiniai sienos pažeidimai, kurstomi Sovietų Sąjungos karinių patarėjų. Tokių pažeidimų esą buvo net 700, kuriuose žuvo ar buvo sužeista 300 kiniečių. Kinija pabrėžia, kad ji nenori turėti nė colio Vietnamo teritorijos. Greičiausiai bus pasitenkinta įsiveržimu į Vietnamą, pradiniais laimėjimais ir strateginiu pasitraukimu Kinijon, kaip buvo padaryta 1962 m. kare su Indija. Problema betgi sudaro draugiškumo ir tarpusavio pagalbos sutartis, kurią Vietnamas yra pasirašęs su Sovietų Sąjunga. Vietnamas jau yra paprašęs sovietų paramos ir nori viešo Kinijos pasmerkimo Jungtinių Tautų

saugumo taryboje. JAV valstybės departamentas reikalauja Kinijos pasitraukimo iš Vietnamo ir pataria nesikišti Sovietų Sąjungai. Tikrąja šio karo priežastimi tenka laikyti Vietnamo invaziją į Kambodiją, kur buvo nuverstas dideliu žiaurumu pasižymėjęs komunistinis režimas, kurį rėmė Kinija. To režimo likučiai dabar veda partizaninį karą džiunglėse. Komunistinė Kinija jiems negali atėti talon, nes neturi bendros sienos, o pietinėje dalyje esantį uostą yra užblokavęs Vietnamo laivynas.

Prezidento viešnagė

JAV prez. J. Carteris susilaukė palyginti šaltoko sutikimo Meksikoje, kurios kortas pastaruoju metu gerokai sustiprino atrasti didžiuliai kiekiai naftos. Prasidėjus revoliucijai Irane ir nutūkams naftos tiekimui iš šios šalies, Vakarų pasaulio dėmesys dabar nukrypo į Meksiką. Prez. J. Carterio kelionė sudrumsė tragiški įvykiai JAV ambasadoje Irane ir Afganistane. Teherane ginkluotos kairiojo sparno gaujos buvo užėmusios JAV ambasadą. Ambasadorių W. Sullivaną ir kitus pareigūnus išgelbėjo A. Chomeinio vyriausybės atsijusta milicija. Afganistano sostinėje Kabule keturi vyrai pagrobė JAV konsulą A. Dubsą ir jį nušovė, kai išlaisvinti bandė policija. Dėl šio incidento amerikiečių protesto susilaukė Sovietų Sąjunga. Tame pačiame viešbutyje tada buvo keli kariniai sovietų patarėjai. Prez. J. Carteris juos prašė sustabdyti policijos įsikišimą ir pradėti derybas su ambasadoriaus pagrobėjais. Užuot derybų buvo pasirinktas policijos susisaudymas su pagrobėjais, kuriame žuvo ambasadorius A. Dubs. Dėl šio įvykio įteikta protesto nota Sovietų Sąjungos ambasadoriui A. Dobryninui Vašingtone.

Nekaltos aukos

Sovietinė priešlėktuvinė raketa negrų partizanai numušė iš Karibos vasarvietės ir Rodezijos sostinė Salisburį skridusį keleivinį lėktuvą. Liepsnose žuvo 59 asmenys, jų tarpe 25 moterys ir 4 vaikai. Kaltė dėl lėktuvo numušimo prisiėmė kaimyninėje Zambijoje veikianti Rodezijos negrų partizanų grupė su savo vadu J. Nkoma. Tai yra jau

antras šios grupės įvykdytas keleivinio lėktuvo numušimas. Šį kartą teisinamasi, kad buvo norėta nužudyti Rodezijos kariuomenės vadą plk. ltn. P. Wallisą, skridusį kitu lėktuvu. Jį išgelbėjo lėktuvo pakeitimas.

Taikos derybos

Prez. J. Carteris vėl bando atgaivinti nutrūkusias Izraelio ir Egipto taikos derybas. Joms vėl pasirinkta Camp David vietovė, tik šį kartą joje nesusitiks premjeras M. Beginas ir prez. A. Sadatas, laimėję Nobelio taikos premiją. Vasario 21 d. pradedančiuose pokalbiuose Izraeliui atstovaus užsienio reikalų min. M. Dayanas, Egiptui — premjeras M. Chalilis. Staigiu sprendimu šį kartą nesitikima, nes jų nutarimus turės patvirtinti abiejų šalių vyriausybės. Prez. J. Carteris nori, kad Egiptas ir Izraelis nesitenkintų vien tik šias dvi valstybes liečiančią taikos sutartimi, bet paruoštų gaires platesnio masto pasitarimams su kitais arabų kraštais. Pagrindinė kliūtis lig šiol buvo savivalda Izraelio okupuotai vakarinei Jordano upės pakrantei, iš kurios Izraelis nėra linkęs atitraukti savo kariuomenės.

Neatiduoda aukso

II D. karo metais vokiečiai Čekoslovakijoje konfiskavo 18,4 tonos aukso, kuris dabar yra vertas \$125 milijonų. Karui baigiantis, Čekoslovakijos auksas buvo rastas Aachene. Savo kontrolėn jį perėmė JAV, Britanija ir Prancūzija. Derybos dėl aukso grąžinimo buvo vestos 1964 ir 1974 m. JAV vyriausybė reikalauja, kad komunistinė Čekoslovakija pirmiausia atsilygintų amerikiečiams už tame krašte nusavintą jų turtą, siekiantį \$72,5 milijono. Čekoslovakija tokiems amerikiečiams yra pasiūlusi 42 centus už kiekvieną dolerį — daugiau nei buvo gauta iš Lenkijos, Vengrijos ir Bulgarijos. Aukso sugrąžinimą turi patvirtinti JAV kongresas, tačiau sutikimo nenori duoti senatas, kovojantis už žmogaus teises, kurias laužo komunistinis Čekoslovakijos režimas. Jas taip pat remia ir prez. J. Carteris. Už auksą reikalaujama žmogaus teisių gerbimo, o toks išsipareigojimas yra nepriimtinas Čekoslovakijai ir dabartiniams jos vadams.

Šiame numeryje:

- Kovotojai ar stebėtojai? Lietuvių išeivijos vaidmuo likiminėje tautos kovoje
- Stiprėja dėmesys Rytų Europai Italijos spaudoje pastebimas didesnis dėmesys pavergtiesiems
- Praeities klaidos ir pamokos Tęsinys straipsnio, vertinančio Baltijos valstybių politiką
- Sugrįžus iš Suvalkų trikampio Mūsų bendradarbis pastabas apie tenyškščius lietuvių
- „Deginamoji auka“ vokiečių televizijoje Filmas „Holocaust“ buvusiame nacionalsocialistų krašte
- „Šilainė“ 30 metų! Detroito lietuvių tautinių šokių grupės sukaktis
- Lietuviai 1978 metų sporte Mūsų sportininkai, pasižymėję tėvynėje ir išeivijoje
- Garsus svetur, nežinomas saviems Pokalbis apie šventumų garsėjantį jauną lietuvį
- „Emilija Platerytė“ į sceną Nauja muzikinė drama, žengianti į teatro sceną
- Kritišky laikotarpių karys Leidinys apie žymųjį Lietuvos generolą Plechavičių

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoją: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50, Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** POPIEŽIUS JONAS-PAULIUS II**, keliaudamas į P. Amerikos vyskų suvažiavimą, atkreipė visų dėmesį ir sukėlė nepaprastą žmonių entuziamą. Spėjama, kad apie 10.000.000 žmonių turėjo progos savo akimis pamatyti popiežių P. Amerikoje. Tai buvo pirmasis popiežius, apsilankęs Dominikonų respublikoje, Meksikoje ir Bahamų salose. Tik pakilęs lėktuvu iš Romos, nušėbino žurnalistus su jais kalbėdamasis apie įvairius dalykus. Dominikonų respublikoje jis buvo priimtas labai iškilmingai prezidento su visa augstąja valdžia. Jie visi su krašto vyskupais, kunigais bei 300.000 tikinčiųjų minia dalyvavo pagrindinėje San Domingo miesto aikštėje laikomose Mišiose. Vėliau popiežius aplankė apaštalinę nunciaturą visu prie Dominikonų respublikos akredituotų kraštų diplomatus, kuriems jis tarė žodį. Sekančią dieną popiežius aplankė vargšų San Domingo priemiesčių Los Minas, kur tarė žodį vargšams.

*** VYKSTANT POPIEŽIUI MEKSIKON** nebuvo aišku, ar pasitiks prezidentas, nes ten galioja įstatymai, nukreipti prieš K. Bendriją. Prez. Jose Lopez Portillo vis dėlto popiežių pasitikio aerodrome, tačiau kaip privatus pilietis ir viešai visur jį vadino "señor". Vėliau popiežius turėjo privatų pasimatymą su prezidentu jo rūmose, kur yra įrengta privati koplyčia prezidento motinai.

*** PUEBLA Mieste** popiežius Jonas-Paulius II pasakė pagrindinę savo keltinės kalbą suvažiavimams P. Amerikos vyskupams, kuriuos santrauka pateikiama atskiru straipsnyje. Apie savo dėsnytąsias mintis jis jau buvo padaręs užuominą pasikalbėjime su vokiečių žurnalistu, kurio buvo užklaustas apie išsilavinimo teologiją. Popiežius atsakė, jog išsilavinimo samprata religinėje plotmėje esanti tai sena, kaip ir K. Bendrija, tačiau jeigu kalbama apie išsilavinimą socialinėje plotmėje, tas išsilavinimas nėra jokia teologija. Savo apsilankymais Las Minas ir Guadalarą vargšų rajonuose popiežius parodė, kad jam rūpi vargšai, o aplankydamas Oaxa indėnų šis parodė, kad jam svarbūs visi žmonės ir visos kultūros. Keliose vietose jis aplankė klierikus, sesules ir vienuolius. Keliose pasakytose kalbose popiežius gyrė kunigų bei vienuolių darbą, bet kartu priminė, kad tas darbas turi būti grindžiamas Evangelija ir malda, o ne žemiškais išskatavimais. Jis perspėjo P. Amerikos valdžias prieš priėmusi mažinimą neleistinomis priemonėmis ir užstojo P. Amerikos bežemių, stilydamas žemės reformas. Tuo popiežius parodė, kad jam rūpi visi žmonės, bet ypatingai vargšai ir nuskrutę tieji.

*** ISIMTIES KELIU** popiežius galėjo atvykti Meksikon, dėvėdamas sutana, nes įstatymai draudžia dvasiškams dėvėti iš pascuilelių tarpo išskiriančią aprangą. Popiežius kiekvienoje Meksikos šventovėje buvo valdžios svečias, nes pagal konstituciją visos šventovės yra valstybės nuosavybė. Valstybė taipgi kontroliuoja visas religines apeigas ir gali uždrausti religinį auklėjimą, jei to panorėtų. Visi dvasininkai turi būti gimę Meksikoje. Jie negali bausuoti, dalyvauti politiniuose susirinkimuose ar kalbėti prieš valdžią. Religinės procesijos yra draudžiamos, ir konstitucija reikalauja, kad kiekvienas vaikas gautų 6 metus "socialinio auklėjimo". Patys griežčiausi įstatymai jau nuo 1940 metų nebevykdomi, tačiau jie tebėra įstatymų knygoje ir gali būti kiekvienu atveju atiteję panaudoti.

*** TEISINGUMO IR SOCIALINIŲ BEI EKONOMINIŲ PROBLEMŲ SPRENDIMAS** negali būti panaudojamas pasaulio užvaldymo tikslams — pabrėžė Jonas Paulius II akredituoties prie Vatikano diplomatus, susirinkusius pasveikinti jo N. Me-

tu proga. Savo prancūziškoje kalboje popiežius prašė visus gerbti religinę laisvę ir palietė Libano, Irano, Viduriniųjų Rytų, Šiaurinės Afrikos, Pietryčių Azijos bei Cilės su Argentina problemas. Žmonija esanti višai pasidalinusi, tačiau ypatingai susiskaldžiusi ideologiniais pagrindais. Jieškiojimas sprendimų, leidžiančių žmogiškosioms bendruomenėms pasiekti joms deramus tikslus ir gyventi teisingame, yra turbūt pagrindinis mūsų laikų ženklas. Visa, kas gali patarnauti šiam tikslui, nesvarbu kokiame santvarkoje, turi būti gerbiama. Iš kitos pusės, šis daugialypis sprendimų jieškiojimas negali būti pakeistas imperialistinėmis pastangomis užgrobti ir savo kontroliuoti visą pasaulį. Tik tokiomis mintimis vadovaudamiesi, pasak popiežiaus, galėsime išvengti modernių, ypač branduolinių, ginklų pavojus. Popiežius pareiškė, kad Vatikanas yra visada pasiruošęs pagelbėti valstybei ar režimui, siekiančiam tikrojo žmogaus gerio. Popiežius pabrėžė ypatingą K. Bendrijos rūpestį žmogaus religine bei sąžinės laisvės santykiuose su įvairiomis politinėmis valdžiomis. Tai esąs raktas į visas kitas žmogaus teises. Todėl Vatikanas laiko savo pareigą rūpintis, kad K. Bendrija visame pasaulyje būtų leidžiama laisvai veikti. Šventasis Sostas esą glaudžiai bendradarbiauja su kiekvieno krašto katalikais vyskupais, kunigais ir pasauliečiais.

*** KARD. REGINALD JOHN DE-LARGEY**, Wellingtono arkivyskupas, mirė Auckland mieste, Naujojoje Zelandijoje. Jis buvo 64 m. amžiaus. Kunigų buvo išvengtas 1938 m. Pradžioje vikarų kellose parapijoje, o paskui buvo paskirtas darbininkų jaunimo sąjūdžio vadovu. Sąjūdis jo dėka labai išsiplėtė. 1958 m. jis buvo konsekruotas vyskupu ir paskirtas Auckland vyskupo pagalbininku. 1970 m. jis tapo Auckland vyskupu, o 1974 m. — Wellington arkivyskupu. 1976 m. Paulius VI jį paskyrė kardinolu. Nors jo sveikata paskutiniu metu šlubavo, dalyvavo abiejų paskutiniųjų popiežių rinkimuose.

*** KATALIKŲ BENDRIJA OLAN-DIJOJE** yra gerokai susiskaldžiusi. Spėjama, kad tuo reikalu lankėsi pas popiežių Joną-Paulių du olandų hierarchijos atstovai: Olandijos vyskupo konferencijos pirmininkas kard. Jan Willebrands ir nuosaukių Olandijos katalikų atstovas vysk. Adrian J. Simons. Kiekvienas su popiežiumi susitiko atskirai. Kitas nuosaukių katalikų atstovas Olandijoje vysk. Jan Gijzen pareiškė spaudos atstovams, jog popiežius dabartinę Olandijos katalikų padėtį laiko labai pavojinga. Katalikų Bendrija Olandijoje daugelyje vietų visai nesilaikanti Vatikano nurodymų ir greitai atsisais laikas, kad popiežius turės įsiterpti. Paskutinio dešimtmečio laikotarpyje Katalikų Bendrija Olandijoje išgarsėjo savo naujovėmis. 1977 m. Paulius VI pasakė aštrią kalbą, skatinamas Olandijos vyskopus pašalinti iš savo vyskupijų tikėjimo bei moralės iškrėpimus ir atsiskirti liturginių keistybų.

*** ARKIV. HILARION CAPUCCI**, buvęs melkito apeigų katalikų patrilcho vikaras Jeruzalėje, Izraelitų kalintas už ginklų teikimą palestiniečiams, šiuo metu yra atvykęs Sirijon prieš Vatikaną norą. Izraelitai, Vatikanas prašomi, prieš karį laiką išleido jį iš kalėjimo su sąlyga, kad jis daugiau ir tą apylinkę nebegrįs. Paulius VI jį paskyrė P. Amerikon melkito apeigų katalikų nuolatinio vizitatoriumi. Dabar arkivyskupas, palikęs savo pareigas, atsirado Sirijoje ir palestiniečių vado Jassir Arafato akivaizdoje pareiškė kovosias už Palestinos laisvę iki paskutinio savo kraujo lašo. Pranešama, kad jis tuo metu kritikavęs prez. Sadato elgesį ir gyręs Arafatą.

KUN. J. STS.

Lietuvių pamaldos Brazilijos mieste Riodežaneiro. Adv. Antanas Gaulia skaito šv. Rasto ištraukas. Dalyvauja jo dukterė, trys kitos lietuvaitės ir kiti. Pamaldas organizavo Uršulė Gaulienė

Praeities klaidos ir pamokos

Baltijos valstybių atsikūrimas ir žlugimas

P. LELIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Baltijos valstybių pavergimas

Per 20 metų laisvo ir laiminčio gyvenimo Baltijos valstybės sutvirtėjo tautiškai, kultūriškai ir ekonomiškai, bet politinė jų padėtis visą laiką kėlė rūpestį, ypač nuo 1938 m., kai vokiečių diktatorius Hitleris pradėjo siautėti ir provokuoti karą.

Pagal 1939 m. rugsėjo mėn. atėjo lemiamos dienos — Baltijos valstybių ramstis Lenkija per tris savaites vokiečių armijų buvo sudorota ir jos teritorija pasidalyta su sovietais. Tas ketvirtas Lenkijos padalinimas suardė nusistovėjusią po I D. karo jėgų pusiausvyrą, ir Baltijos valstybės atsidūrė kritiškoje padėtyje. Nežinodamos ką daryti, griežė už šiaudų — paskelbė savo neutralumą. Sovietai, ilgai nelaukdami, atsigrežė į Baltijos valstybes ir pareikalavo sudaryti nepuolimo sutartis bei leisti jų teritorijose steigti karines bazes.

Pirmiausia jie iššaukė į Maskvą 1939. IX. 24 estų užs. reik. min. Selterį, kuriam Molotovas pareiškė: "Lenkų povandeninio laivo pabėgimas iš Talino parodo, kad Estija negali garantuoti Sov. Sąjungos saugumo ir todėl Sov. S-ga reikalauja Estiją sudaryti nepuolimo sutartį bei leisti steigti karines bazes, kurios užtikrintų Sov. S-gos saugumą".

Kitokios priekabės buvo sugalvotos ir pateiktos Latvijos u. r. m. Munters ir Lietuvos u. r. m. Urbšui. Prieš derybas Baltijos valstybės per savo atstovus kreipėsi į Vokietiją, prašydamos pagalbos ar patarimo. Vokiečiai atsakė: "Jūsų vyriausybė žino kas reikia daryti, bet jei norite žinoti Berlyno nuomonę, tai pateiktą Sov. S-gos sutartį reikia pasirašyti. Juo anksčiau, juo geriau."

Estų kar. vadas gen. Laidoneris kvietė latvių kar. vadą gen. Balodį atvykti prie sienos ir Valką pasitarti dėl bendro gynimosi, bet latvių vyriausybė neleido Balodžiui išvykti.

Nesant kitos išeities, baltiečiai turėjo dėl bazių derėtis. Be užs. reik. min. Selterio, Munterso ir Urbšo, derybose dalyvavo ir baltiečiai atstovai Maskvoje — Rei, Kocins, Natkevičius. Iš sovietų pusės Molotovas, Stalinas, Mikojanas arba jo vietojė Potiomkinas (su latv. ir liet.), taip pat ir jų atstovai Baltijos valstybėse — Nikitinas, Zotovas, Pozdnjakovas.

Tardamiesi dėl igulų karių skaičiaus bazėse, estai nusidėrė į 35.000 ir 25.000, latviai iš 40.000 ir 30.000, lietuviai iš 30.000 ir 20.000. Be to, išsiderėta, kad Baltijos valstybių sostinės sovietų igulų nebus. Pagal atskirą sutartį sovietai grąžino Lietuvai Vilnių su apie 7.000 kv. km. plotu, bet, dėl neaiškios padėties, lietuviai tai "dovana" perdaug nesidžiaugė.

Sovietinių bazių įsteigimu Baltijos valstybių likimas buvo nuspręstas. Jokios pagalbos iš niekur nebuvo gauta. Priešingai, veidmainingi anglai savo spaudoje Baltijos valstybių tragediją komentavo su pašaipa. Pvz. Londono "Observer" 1939. X. 8. rašė: "Sakoma, kad Stalinas eina caro pėdomis, bet jis eina septynių mylių batais. Petri Didžiajam reikėjo 20 metų pasiekti Baltijos krantų ir atidaryti langui į Vakarus. Dabarti-

niam Kremliaus galiūnui užteko vienos nakties užkariauti visam Pabaltijui".

"New York Times" 1939. IX. 29 reagavo skirtingai: "Po 20 metų nepriklausomybės ir kultūrinio bei ekonominio vystymosi Baltijos valstybės, per amžius gyvenusios kaip Rytų Belgija, vėl rusų kareivių okupuotos. Oficialiai tie kareiviai atėjo kaip svečiai ir draugai ginti jų saugumą pagal pasirašytas sutartis. Bet tikrumoje tie Raudonosios Armijos daliniai atėjo kaip prievarta įsiskverbę draugai bei nekviešti svečiai, kurie pakvietimus pasirašė durtuvais. Savo atėjimu jie pavėgė Baltijos valstybes Maskvos dominavimui".

Po aštuonių mėnesių sovietų atsiųsti Baltijos valstybėms ultimatumai buvo tik formalumas, nes, nežinūrnt ar jie bus priimti, ar ne, — po 10 valandų sovietų motorizuotos armijos su tankų masėmis pradėjo plūsti per sienas, skubėdamos užimti paskirtus rajonus ir susijungti su iš bazių pajudėjusiais daliniais, kurie tuoj užėmė visus strateginius kelius ir tiltus aplink sostines. Lietuvių, latvių ir estų kariuomenės betkoks pajudėjimas buvo izoliuotas ir dėlto jos "nepaleido nė vieno šūvio".

Gavę ultimatumą, Lietuvos ministeriai su prezidentu paskutinimą posėdyje svarstė klausimą — priešintis ar nespriešinti. Pas latvius ir estus tokio klausimo nebuvo. Jų ministeriai, kariuomenės vadai ir prezidentai iš karto pasisakė — nespriešinti, nes betkoks pasipriešinimas bus tautos savizudybė (Tomings, Soviet Colonization of Estonia).

Klaidos

Baltijos valstybių steigėjai nebuvo pranašai — jie galvojo ir veikė pagal to laiko aplinkybes, nežinodami ateities. Daroms klaidos sunkiau pastebėti veikimo metu. Dabar, po 60 metų, praėjus karų sukeltiems sukuriamais, galima matyti ir suprasti, kad tuometiniai Baltijos valstybių steigėjai ir veikėjai vadovavosi daugiau tautinės ambicijos, negu realaus valstybingumo principais ir dėlto padarė klaidų.

1. Atskirai įsteigtos Baltijos valstybės buvo permaži vienetai. 1918 m. dr. J. Šliūpas su kaiku raiš latvių veikėjais kėlė mintį steigti bendrą valstybę. Tai idėjai stiprinti Šliūpas buvo parąšęs ir išleides knygą "Lietuvių latvių respublika ir šiaurės tautų sąjunga". Bet nei Lietuvos, nei Latvijos valstybių steigėjai A. Smetona ir K. Ulmanis tai idėjai nepritarė, jos net nesvarstė, nes manė, kad lietuviai ir latvių būdai nesutinkami, be to, skirtingos religijos.

2. Didelę klaidą padarė latviai su estais. Būdami tos pat religijos ir 500 metų gyvenę bendroje Livonijos valstybėje, po I D. karo jie išsiskyrė, įsteigdami at-

skiras respublikas. Livonija buvo stipri valstybė, nes tai natūralus geopolitinis vienetas su nemažais uostais ir miestais, apsaugotas iš trijų pusių natūraliomis sienomis (jūromis ir ilgu Peipus ežeru). Ir rusai, užėmę ją 1721 m., paliko viename administraciniame vienetu, tik pakeitė vardą į "Pribaltijskij kraj".

3. Lietuvos atsakymas prisidėti prie 1923-24 m. steigiamos Baltijos valstybių santarvės (su Lenkija). Lietuva neturėjo bendros sienos su Sov. Sąjunga, bet bijojo dalyvavimo santarvėje užgauti savo "globėjos" interesus, o su Lenkija nenorėjo turėti jokių santykių, kol Vilniaus klausimas nebus išspręstas. Toje santarvėje buvo numatytas bendras karinis apsigynimas, užsienio politikos derinimas, Baltijos jūros neutralizacija. Dėl Lietuvos nedalyvavimo ji nebuvo įsteigta. Neturėjimas santykių su Lenkija vistik Vilniaus klausimo neišsprendė, o plevartinis santykių užmezgimas 1938 m. Lietuvą pažemino.

4. Lietuva neįsinaudojo palankaus momento ir neatsiėmė iš lenkų Vilniaus krašto. Tai gal ne klaida, bet alternatyva. Prasiidėjus karui su Lenkija, vokiečiai per Lietuvą atstovą plk. K. Skirpą siūlė Lietuvos kariuomenai su jų pagalba žygiuoti ir atsiminti Vilnių. Atvykęs į Kauną 1939. IX. 8 plk. Skirpa įtikinėjo prezidentą ir vyriausybę pasinaudoti tokia gera proga ir pasiūsti kariuomenę užimti Vilnių ir kraštą. Kadangi Lietuva buvo jau paskelbusi neutralumą, tai vyriausybė jam nepritarė. Po 10 dienų Vilnių užėmė sovietų armija. Vokiečiai, įsivėlę į karą vakaruose ir bijodami, kad sovietai, pigiai gavę pusę Lenkijos, neatsiėmstų nuo sutarties, labai nenorom 1939. IX. 28 perdavė Lietuvą sovietų įtakai, už tai gaudami atitinkamo dydžio plotą Lenkijoje. Kas vėliau įvyko, žinome.

Jei Lietuvos kariuomenė būtų su vokiečių pagalba užėmusi Vilniaus kraštą, be abejonės, jie būtų įsteigę ten savo bazes ir 1941 m. kare prieš sovietus vokiečių armijų puolimas būtų prasidėjęs ne iš Rytprūsijų, bet nuo rytinės Lietuvos sienos, t. y. 200 mylių arčiau Leningrado ir 250 mylių arčiau Maskvos. Tie didmiesčiai būtų paimti dar prieš žiemos šalčius ir prieš anglosaksų pagalbą, atvykusią per Persiją. Karas būtų baigtas Rusijoje 1941 m. (gen. von Manstein).

Daugelis mūsiškių sako: jei Lietuvos valdžia būtų paklausiusi Skirpos patarimo, tai šiandien vietoj sovietinės Lietuvos būtų Kaliningrado provincija. . . Bet koks skirtumas — ar Lietuvą valdys rusai iš Maskvos, ar iš Kaliningrado? Žygis į Vilnių būtų išjudinęs tautą iš pasyvumo ir įrašęs į istoriją lietuvių pasiryžimą ginti savo nepriklausomybę.

ČIKAGOJE

A. A. PIJUI ŠVELNIUI

1979. II. 6 mirus, jo žmoną ADA, sūnų VYTAUTĄ, dukrą JŪRĄ ir MILĘ VILUTIENĘ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime, prisimindami jį šv. Mišių aukoje —

Aldona, Petras ir Algis Vilučiai

PADĖKA

1978 m. gruodžio 30 d. mirė mūsų mylima motina, uošvė ir senelė
A+ A AGOTA AUGAITIENĖ

Nuoširdžiai dėkojame: Priskėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. P. Azubaliui, Lietuvos Kankinių parapijos klebonui, ir kun. B. Mikalauskui, OFM, už šventų Mišių atnašavimą; Priskėlimo parapijos kunigams už maldas koplyčioje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame P. Gulbinkui už vargonininkavimą ir taip gražias giesmes koplyčioje ir šventovėje. Gili padėka giminiams, artimiesiems draugams ir visiems pažįstamiems už velionės lankymą koplyčioje, už užprašytas šv. Mišias, gražias gėles, užuojautą, pareikštą laiškais bei per spaudą, ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Esame dėkingi: karsto nešėjams, J. R. Simanavičiui už velionės prisiminimą radijo valandėlėje "Tėvynės prisiminimai", J. Stalioraičiui už jo sukurta jautrią poeziją velionės prisiminimui.

Ačiū Priskėlimo parapijos tretininkams už organizuotą velionės atsisveikinimą šventovėje.

Ypatingą padėką reiškiamo Stayerio apylinkės lietuviams už gražias gėles ir dalyvavimą laidotuose.

Tegu gerasis Dievas atlygina Jums už Jūsų mielą nuoširdumą.

Liūdintys vaikai ir giminės

A+ A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVIČIENEI

mirus, jos vyrui inžinieriui PETRUI, dukrai DANUTEI, jos šeimai bei visiems giminiams ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžių užuojautą —

A. A. Tamošiūčiai

Kingston, Ont.

JAUNYSTĖS DRAUGAI

A+ A

NASTUTEI ŠČEPAVIČIENEI

mirus, gilią, nuoširdžių užuojautą reiškiau jos vyrui inžinieriui PETRUI ŠČEPAVIČIUI ir dukrai DANUTEI GARBALIAUSKIENEI su šeima —

Cleveland, Ohio.

Ona Dailidienė

MONTREALIS, QUE.

Mirties angelui pašaukus amžinam poilsui
mielą mūsų bičiulį

A+ A

JONĄ STANULĮ,

jo žmoną MARIJĄ, dukrą JONYTĘ su šeima, JULĘ su šeima bei kitus artimuosius giliai užjaučiame skausmo valandose ir kartu liūdime —

Jonas Markevičius su šeima
Albinas Markevičius su šeima
Vitas Markevičius su šeima
Juozas Markevičius
Birutė Markevičius
Marija Petrauskas-Urnežienė
Romas Petrauskas su šeima

Santa Monica, Calif.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atleka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakykite atleikame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pagaldavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANDFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

A+ A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVIČIENEI

mirus, jos vyrui PETRUI, dukrai DANUTEI bei jos šeimai reiškiamo nuoširdžių užuojautą ir drauge dalyvaujame šeimos liūdesyje —

Toronto Maironio mokyklos mokytojai ir mokiniai

Toronto gintariečiai koncerto metu. Metinis jų koncertas šiemet bus vasario 24 d. Anapilyje Nuotr. O. Burzdžius

Sugrižus iš Suvalkų trikampio

P. ANCEVICIENĖ

Tarp vasarojaus ir dangaus
Tėvynė mano Lietuvą

Tie dainos žodžiai išlydėjo mane iš Punsko lietuvių gimnazijos mokytojo vaisingos pastogės šeimininko automobilio į Suvalkus, o iš ten autobusu per Čiurlionio amžinojo poilsio vietą Pustelnik į Varšuvą.

Sekmadienis. A u t o b u s a s kimšte prikimštas ir sėdinčių, ir stovinčių keleivių. Daugumas jų — studentai, grįžtantieji po vasaros atostogų į universitetą. Garsiakalbis be pertraukos perduoda radijo programą, studentai balsiai dalinasi vasaros įspūdžiais. Lietuvių kalbos nesigirdi. Ji nutrūko tarp Punsko ir Suvalkų.

Sostinėje

Punksas — Suvalkų trikampio „sostinė“. Tai lietuvių tautinio, kultūrinio ir religinio gyvenimo centras. Punske šventovė yra lietuviškiausio visame Suvalkų krašte. Kai dėl Seinų katedros, uždarytos lietuviams nuo 1948 m., eina vis dar kova, kai sulaukimoje vyskupo Baranauko koplytelėje vien tik mažame Aušros Vartų Dievo Motinos paveiksluke lietuviškai įrašyta „Tavo apgynimo šaukiamės“, — Punske šventovėje skamba lietuviškos giesmės. Ten dėstomas jaunimui tikybės pamokos ir veikia religinės suaugusiųjų organizacijos.

Punske yra ir Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos centras. Tos draugijos vyresnio amžiaus veikėjai — buvę Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos, lietuvių mokytojų seminarijos ir Batoro universiteto studentai, lietuvių labdarės draugijos globojamų bendrabučių auklėtiniai lenkų okupacijos metu. Suvalkų krašto likimui besisprenžiant, daugumas jų nutarė grįžti į gimtąją vietą — Suvalkų trikampį. Apsigyvenę tėviškėse, ėmėsi kultūrinio darbo tarp savo tautiečių. Steigė lietuviškas mokyklas, chorų, vaidybos ratelius, tautinių šokių grupes. Jų vaikai mokėsi lietuviškos pradžios mokyklose, o vidurinį ir aukštesnį mokslą ėjo Lenkijos miestuose — Varšuvoje, Vroclave, Liubline, Balstogėje ir kt., kol pagaliau buvo įsteigta Punske lietuviška gimnazija su bendrabučiu.

Tos gimnazijos mokytojai yra visi su augstuoju mokslu lietuviai, išskyrus vieną lenką — lenkų kalbos dėstytoją. Gimnazija ligi šiol yra išleidusi 19 laidų; dabar turi apie 120 mokinių. Baigęs šią gimnaziją jaunimas siekia aukštesnio mokslo Lenkijos miestuose arba Vilniaus universitete, kad grįžęs į Suvalkiją galėtų tęsti savo tėvų pradėtą švietimo darbą. Dabar Suvalkų trikampio Punske apylinkėje yra 11 lenkų valdžios patvirtintų lietuviškų mokyklų, kurios nuo šių metų pagal Lenkijos švietimo valdžios įstatymus turi įvesti 10 skyrių (buvo 6). Tokiu būdu gimnazijoj lieka 4 klasės (buvo 8).

Idomus muzėjus

Kultūrinė lietuvių draugija Punske globoja etnografinį lietuvių muzėjų, įsteigtą vieno asmens, buvusio taip pat Vilniaus auklėtinio, vėliau Suvalkijos mokytojo ir gimnazijos direktoriaus, dabar pensininko. Muzėjų įsteigtas jo privačiuose na-

muose, iš kur šiemet žadama į perkelti į gimnazijos patalpas. Muzėjuje yra ne tik senoviški darbo įrankiai, ginklai, pinigai, indai, audiniai, bet ir seniausieji raštai, maldaknygės, kantičkos ir netgi liaudies žodinės kūrybos pavyzdžiai. Tuo muzėjumi yra susidomėję didžiausi įvairių kraštų autoritetai, senienų rinkėjai. Atvažiavę į Lenkiją, jie stengiasi jį aplankyti. Šalia turistų iš Lenkijos gilumos ir svečių iš okupuotos Lietuvos bei kitų valstybių, teko ir man pasirašyti svečių knygoje, kur palinkėjau sėkmės nuo Otavos lietuvių.

Lietuvių veikla

Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos skyrių esama ir Lenkijos miestuose. Kur tik apsigyvena keli lietuviai, — atsiranda skyrius. Vroclave skyrius vadinamas lietuvių klubu („Klub litewski“) su dainų ir šokių ansambliais. Gdanske 1975 m. įsteigtas lietuvių „ratelis“, kuriam vadovauja punskiečiai — politechnikos dėstytojas ir universiteto polonistas.

Lietuviški ansambliai yra kviečiami į tautinius festivalius įvairiuose Lenkijos miestuose. Neseniai Krokuvoje lietuviai laimėjo I ir II vietą su 60,000 žlotų premija. Lietuvių vaidinimai Punske apylinkėje ruošiami kluonuose, veikalai verčiami iš kitų kalbų.

Pas Varšuvos lietuvių

Veikiausias iš visų yra Varšuvos skyrius, prie kurio priklauso daugumas studentų, penki doktorantai, du universiteto docentai ir konservatorių profesorius, kuris yra kartu ir plokštelių įrašymo laboratorijos direktorius. Varšuvos apylinkėje lietuvių priskaitoma iki 2,000 (skyriui priklauso 80), Punske — 12,000, visame krašte — per 30,000.

Varšuvos skyrius („klubas“) ruošia paskaitas, minėjimus, koncertus, vaidinimus, parodas. (Kartą fotografų parodoj laimėjo I prizą). Skyrius globoja dar gyvenančią Čiurlionio seserį ir menininką kapą Pustelniko miestelyje (30 km nuo Varšuvos). Jie išleidžia kartas nuo karto informacinį biuletinį „Varšuvos Lietuvis“, kuris tarnauja vidaus reikalams, skelbia kroniką.

Varšuviečiai taip pat vadovavo anksčiau draugijos leidžiamiems laikraščiams: „Vingis“ ir „Varsnos“. Balstogėje 4 kartus į metus išeina laikraštukas „Aušra“. Tame mieste 1945 m. buvo įsteigta pirmoji lietuviška žemės ūkio mokykla. Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugija dažnai yra minima Lenkijos laikraščiuose. Korespondentai aprašo lietuvių poetus, rašytojus, dailininkus, solistus, gyvenančius Suvalkijoje ir Vilniuje.

Lenkų enciklopedijoje „Polska Encyklopedia Powszechna“ yra įrašyta: „Lietuvių Visuomeninė Kultūros Draugija (Litewskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne) globoja artistinę veiklą Lenkijoje ir Lietuvoje“.

„Varšuvos ruduo“

Paskutinė rugsėjo mėnesio savaitė, nuo senų laikų Lenkijoje vadinama „Jesien Warszawska“ (Varšuvos ruduo), kasmet yra skiriama menui, poezijai, literatūrai.

Tuo laiku Lenkijon suvažiuoja menininkai, poetai, literatai, istorikai iš daugelio kraštų; rengiamos parodos, koncertai ir t. t.

Šį kartą iš Lietuvos buvo atvykęs Varšuvon poetas Eduardas Mieželaitis. Lenkų kultūrinio muzėjus suruoštame priėmimo poetas pasvoka deklamavo lietuviškai savo eilėraščius, kurių lenkišką vertimą skaitė poetė lenkė. Tas lietuvių poezijos vakaras vyko Čiurlionio kūrybai skirtame kambaryje. Poetas Mieželaitis, kad ir patriotiškumo savo eilėraščiuose, aiškiai pasisako kas esąs, būtent: „Aš esu žmogus, lietuvis, komunistas“.

Poetas Kėkštas

Varšuvos lietuvių draugijos skyrius globoja vilnietį lietuvių poetą Juozą Kėkštą, gulintį satorijoje. Poetas, jaunas būdamas, kūrė eilėraščius Vilniuje lenkų okupacijos metais. Sovietai, užėmę Lietuvą, išvežė jį į Rusijos gilumą. Norėdamas iš ten išsprukti, jis įstojo į tuo laiku besiformuojantį lenkų generolo Anderso karinį dalinį. Kovodamas prie Monte Cassino Italijoje, buvo sunkiai sužeistas ir nuo to laiko paralyžuotas gulė lenkų karo veteranų sanatorijoje Varšuvoje. Anksčiau, kol dar galėjo geriau valdyti savo dešinę ranką, pasodintas kėdėn, rašydavo.

Štai jo vienas paskutiniųjų eilėraščių, išspausdintas 1972 m. mokslo ir kultūros mėnraštyje „Varsnos“.

DOSTOJEVSKIO IR MANO BETANIJA

Kiekvienam žmogui reikia oro... Visų pirmiausia. Žmogus turi kur nors eiti. Kai nebėr pas ką eiti, yra labai nelaimingas (Dostojevskis) „Nusikaltimas ir bausmė“

Taip. Nebeliko vilties Yra tik laukimas. Amžinosios nakties Aiškus nuajutimas.

Praradus kojų eiklumą, Ir akių šviesai fatališkai temstant, Išties beliko tik laukti, Kad įeitų Jis ir tartų: „Pakilik iš kėslės, palik jį ir eik“.

Jei tai įvyktų, tai gal vien tik tam, Kad galėčiau į vieškelį platų išėjęs

Ir pirmą praeivį sutikęs, Pulti veidu į smėlį ir šaukti: „Lenkiuosi visai žmonijos kančiai!“

„To be or...“

Toliau nebeprisimenu.

Mane, išvykstančią iš Lenkijos, Varšuvos aerodrome lietuviai išlydėjo prašymu: „Išlaikykite savo jaunime tautybę ir gryną lietuvišką kalbą“. — Prižadėjau. Bet... ar pasiseks išpildyti?

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

Naujas adresas:

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7 (prieš Lietuvius Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas tarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

„Deginamoji auka“ vokiečių televizijoje

Dr. JONAS GRINIUS

Turbūt labai retai tebūna tokių televizijos juostų, kokią pernai amerikiečiai pagamino apie žydus. Tai „Holocaust“ arba „Deginamoji auka“, kur vaizduojami žydų persekiojimai ir jų masiniai naikinimai Europoje Hitlerio viešpatavimo metais. Šitokio, pasaulio istorijoje negirdėto, žydų žudymo priminimas pirmiausia nuaidėjo pernai per Jungtines Amerikos Valstybes. Bet tas aidas neaplenkė nė kitų kraštų televizijos žiūrovų.

Ligi šių metų sausio vidurio „Holocaust“ filmas buvo rodytas arba rodomas jau 24 valstybių žiūrovams. Net tuose kraštuose, kur televizijos transliacijos yra valstybės rankose, visuomenės iniciatyva nugalėjo oficialųjį atsargumą. Šitaip atsitiko Prancūzijoje, kur televizijos institucija yra valstybės rankose. Jos vadovai „Deginamosios aukos“ juostų iš amerikiečių filmo gamintojų nebuvo užsakę. Apie tai sužinoję kaikurie žurnalistai pasiūlė visuomenei sumesti pinigų, kad už juos nupirktą filmą prancūzų televizija galėtų parodyti visiems. Šiuo tikslu Prancūzijoje buvo sudarytas komitetas, kuris be didelio vargo surinko reikalingą sumą.

Dėl „Deginamosios aukos“ filmo ypač keblė būklė susidarė Vakarų Vokietijos televizijai. Čia šito filmo demonstravimas turėjo priminti daugybę vokiečių nusikaltimus žydams netoliomis būties praeityje. Gyviems nacių epochos vokiečiams „Deginamosios aukos“ rodymas per kelias dienas televizijoje galėjo atrodyti kaip gimtojo lizdo teršimas, o kitų vokiečių jis galėjo būti peryventas kaip neužgijusių žaizdų atnaujinimas, nes nuo „Kristalo nakties“ 1938 m., kai prasidėjo žydų naikinimas, buvo praėję tik 40 metų. Nepaisydamos šitokių nemalonių, rimčiausias (bet ne pats populiariausias) III televizijos kanalas vis dėlto ryžosi vokiečiams parodyti „Holocaustą“. Tai įvyko š. m. sausio paskutinę savaitę (22-26 d.) per keturis vakarus.

Pasirodė, vokiečių žiūrovų susidomėjimas šiuo televizijos filmu buvo labai didelis. Skaičiuojama, kad apie 80% visų televizijos žiūrovų prie savo aparatų stebėjo amerikietiško filmo vaizdus apie žydų naikinimą. Tarp žiūrovų didelis nuosimtis buvo jaunimo, kuris Hitlerio totalistinės politikos nepažino ir mažai ką apie ją buvo girdėjęs. Daugiausia iš jų (apie 30,000) telefonais pasiekė III televizijos redakciją su gvais įspūdžiais „Holocausto“ demonstravimo dienomis. I redakciją taip pat suplūdo daugybė laiškų su įvairiais klausimais ir liudijimais. Po kiekvieno „Deginamosios aukos“ seanso televizijos redakcija rengė viešas diskusijas, kuriose dalyvavo įvairūs Hitlerio epochos žinovai, neišskiriant ir kaikiurių gyvų buvusių kacetų kalinių. Šitie asmenys ne tik tarpusavy svarstė klausimus, kuriuos kėlė filmo įspūdžiai, bet ir mėgino atsakyti į esmingesnius telefoninius paklausimus. Įvairūs pokalbininkai kiekvieną vakarą po filmo seanso „Holocaustą“ vertino teigiamai, nematydami ten specialaus noro vokiečius juodinti, ką nors tyčiom iškreipiant filme.

Estų tautinių šokių grupės šokėjai, pasirodę dalyvauti Estijos nepriklausomybės šventės programoje vasario 25 d. Toronte (nepriklausomybės atgavimui sukaktis — vasario 24)

Jie visi sutiko, kad iš „Deginamosios aukos“ negalima reikalausiti visiško istorinio tikslumo, nes šis filmas nėra dokumentinis, bet iš dalies fantazijos vaizdas, sukurtas pagal G. Greene romaną, kuriame atvaizduojamas dviejų šeimų likimas nacių totalizmo laikais. Bet kadangi tų dviejų šeimų nariai dalyvauja arba priversti dalyvauti hitlerininkų naikinamoje mėsinoje, tai parodoma ir kintanti totalistinė, šurpi aplinka su įvairiais žydų naikinimo vykdytojais bei jų istoriniais viršininkais (Heydrichu, Himmleriu, Eichmanu). Buvę kacetų kaliniai per diskusijas vis pasakydavo, kad tas šaltai apskaičiuotas žydų naikinimo žiaurumas (šaudant, nuodijant dujomis, deginant) „Holocausto“ filme neatrodo toks baisus, koks yra buvęs tikrovėje, nes žiūrovai tikrojo naikinimo šurpo nepajėgę pakelti. Bet, antra vertus, „Deginamosios aukos“, kūrėjai nenorėjo nieko slėpti nei teisinę, Todėl šalia tiesioginių žydų naikintojų buvo priminti arba parodyti kitų tautybių nacių talkininkai — ukrainiečiai, lenkai, lietuviai ir patys žydai.

Iš atsliepiamų lietuvių spaudoje JAV buvo susidaręs įspūdis, kad „Deginamosios aukos“ filme lietuvių vaidmuo žydų naikinime esąs perdėtas. Iš tikrųjų šito ten nėra. Keturių seansų filme lietuvių policijos arba savisaugos daliniai primenami tik dviem atvejais. Pirmą kartą tik žodžiais primenama lietuvių savisaugos policija, kalbant apie Vilniaus geto naikinimą, kai iš 90,000 žydų gyvų buvo likę tik 20,000. Antrą kartą filmas parodo dvi gretas (gal 12 vyrų), išpraustų tarp SS būrio, vykstančio malkinti sukiliusio žydų geto Varšuvoje. Sukilusieji žydai tada pasako, kad su SS būriu ateina lietuviai. Bet ar tie 12 vyrų tikrai dėvi lietuvių savisaugos dalinių uniformomis, negalima pasakyti, nes žaliai rusvos uniformų spalvos gali reikšti ir lenkus, ir vokiečius SA. Kad vokiečių naciai buvo pristatę lietuvių savisaugos dalinius saugoti žydų gėtą Lenkijoje, tai atrodo istoriškai tikra. „Holocausto“ kūrėjai, stengdamiesi nepamiršti jokių talkininkų žydų naikinime, parodė taip pat ir žydus, talkinčius naciams policininkais ir gėtų prižiūrėtojais.

Per diskusijas po kiekvieno „Deginamosios aukos“ seanso žiūrovai vis klausdavo: kaip mūsų civilizuoame amžiuje buvo įmanomas toks pragariškas žiaurumas, kai valdžios įsakymu bei priemonėmis buvo masiškai naikinami niekuo nenusikalte asmenys — žydai, nekareiviai vyrai, seniai, moterys, vaikai, ligoniai (pirmiausia šie pastarieji beginkliai). Taip pat buvo klausama, kodėl patys žydai beveik nesigynė prieš persekiotojus, kodėl žydų niekas nesiėmė gelbėti. Keletą kartų buvo klausta, kodėl žydų gelbėti nesiėmė tikybinės institucijos.

Visų atsakymų į šiuos ir jiems panašius klausimus čia neįmanoma sužymėti. Reikia pasitenkinti keturiais. Pirmiausia, Hitleriui įsigalint, niekas netikėjęs, kad naciai tikrai sieks žydų sunaikinimo, nors „Mein Kampf“ programoje tai buvo skelbta. Antra, kai su „Kristalinių naktimi“ (1938 m.) naciai tikrai pradėjo žydus naikinti, Hitleris su savo politiniais lai-

niekas geriau to nepasako, kaip konfliktai ir karai dėl Izraelio valstybės iki šios valandos. Argi jau visos arabų tautos ir visi mahometonai yra pripažinę žydams jų valstybę? Argi Izraelio kaimynai arabai nenori jo nušluoti nuo žemės veido? Ar Irano mahometonų religinio vado Ajaatolio Chomeinio keliamas maistas neturi jokio ryšio su Izraeliu? Ar tai nėra viena mahometonų pastangų paversti niekais JAV prezidento Carterio pastangas sutaikinti Egiptą su Izraeliu?

Pagaliau mes, lietuviai, jei būtume finansškai labiau pajėgūs, ar nenorėtume, kad apie didžiulius mūsų tautos nelaimės būtų pagamintas filmas, panašus į „Holocaustą“? Aišku, kad norėtume. Ir todėl mums nedera murmėti dėl „Deginamosios aukos“ filmo pasisėkimo. Nors skaudžius įvykius jis vaizduoja, tačiau jau reikia pasidžiaugti, nes jis žadina katarsį (apsivalymą), netiesiog parodo humanistinę kryptį, priešingą šių laikų nacionalistiniams ir marksistiniams totalizmas, skatina budėti žmoniškų teisių sargyboje. Mums, nedidelės tautos vaikams, gyvenantiems tarp didžiulių, humanizmo pasaulio niekada nebus per daug. Todėl ir „Deginamosios aukos“ filmą, kuris demaskuoja antihumanizmą, turime vertinti teigiamai, nors jis ir nėra šėdėvas.

Muenchenas, 1979. I. 30

• NAUJAM prenumeratoriui „Tėviškės žiburiai“ — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. AR SURASĖTE SAVO TESTAMENTĄ?

2. AR PRISIMINĖTE TESTAMENTE KANADOS LIETUVIŲ FONDA?

Sukaktuvinės Detroito „Šilainės“ vadovė G. GOBIENĖ pokalbyje su žurnalistu J. JANUSAICIU Čikagoje tautinių šokių metu

„Šilainei“ 30 metų!

AL. GIMANTAS

Nevisada mieli vadinamieji „užsakyti“ rašiniai, „užprašytos“ temos. Tačiau būna ir tų „užprašomų“ temų tokių, apie kurias kalbėti ar rašyti yra ne tik malonumas, bet tiesiog pasitenkinimas. Stai, kai atėjo prašymas „vienu kitu žodžiu prisiminti „Šilainės“ trisdešimtmetį“, nebuvo jokių abejonių, kad tai dėmesio verta sukaktis, esanti dalimi visos lietuviškosios bendrosios kultūrinės veiklos ir reprezentacijos.

Tiesa, lyg ir gausėja balsai, teigiantys, esą ar tik neperdaug liaupsiname savo jaunimą, kurio dauguma tarpusavy nelietuviškai šneka. Gal tai ir pagrįstas priekaištas, tačiau jis neturėtų galioti tam jaunimui, kuris savo noru priklauso lietuviškomis organizacijoms, chorams, tautinių šokių grupėms.

Dėlto miela prisiminti Detroito, apylinkių ir Windsoro pasididžiavimą — „Šilainės“ taut. šokių kolektyvą, didžiulį darbą ir uolumą atstovaujančių lietuviams ir Lietuvai ne tik savųjų ratelėse, bet ir gyvenamojoje aplinkoje. Gal kas kitas (o tai būtina) pateiks oficialią statistiką ir visus skaičius — kur, kada ir kokiomis progomis šokta svetimiesiems žiūrovams auditorijoje ir televizijoje. Tikriausiai tų pasirodymų turėta itin daug ir tai sėkmingų.

Visa tai sudarė svarbią dalį „Šilainės“ veikloje. Tačiau šį kartą norėtusi išskirti auklėjamąjį poveikį dideliam skaičiui mūsų pačių jaunimo, kuris turėjo prągį dalyvauti „Šilainės“ ansamblyje. Tos valandos, praleistos repeticiuose, pasirodymuose, gastrolių, liko visiems dalyviams neužmirštos ir nepakartojamos. Čia reikėsi ne tik tarpusavy socialinis bendravimas, bet kartu vyko lyg ir lietuviškumo pamokos, nesėdint šeštadienines mokyklos suole, kuris daliai jaunimo vis dar toks nemalonus, nepatrauklus. Tuo tarpu šokti „Šilainėje“ mūsų jaunieji tiesiog veržėsi, ir kandidatų niekad netrūko. Vadinasi, dalis mūsų kultūros, papročių, šiuo atveju tautinis šokis, buvo ir yra akstinas, kuriuo jaunimas žavisi.

Kas, kurie elementai, praktiškai žvelgiant, sudaro „Šilainę“? Tai, galima sakyti, trijų atsakų, bet tarpusavy glaudžiai susijusių grupių kolektyvas — vadovai, tėvų komitetas ir patys šokėjai. Jų bendravimas pakankamai sklandus, koordinuotas, planingas vedamas, tad ir rezultatai pasigėrėtini. Nedaug išvejojose turime darnių grupių, ištikimai tesėjusių tris dešimtmečius. „Šilainė“ yra viena tokių! Savąją sukaktį visi šilainiečiai (buvę ir dabartiniai) gali švesti pakilia nuotaika ir pelnytą pasididžiavimo jausmą. Jei praeities veikloje ir būta šešėlių (kur gi to nėra?), tai visa tai gerokai nublanksta prieš visą pozityvią ir šviesią bendrąją veiklą bei ryškius laimėjimus. Nėra jokios abejonės, kad ir ateitis bus nemažiau giedra ir pakankamai plati naujais užsimojimams, jungianti tokią gražų būrį mūsų merginų ir vaikinių neeilinės reikšmės tautinei misijai.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ KUNIGAS

A. a. kankininkas Jurgis Žitkevičius, sulaukęs 86 metų amžiaus, mirė 1978 m. gruodžio 24 d. Anksčiau, kur daug metų klebonavo ir pastaruoju metu gyveno kaip garbės klebonas-emeritas. Laidotuvas dalyvavo apie 100 kunigų ir Panevėžio vyskupas R. Krikščiūnas.

KINO MUZEJUS

Vilniuje steigiamas Lietuvos kino muzėjus, kuriame bus surenkami pirmieji valdybiniai filmai, kilnojantys filmų rodymo įrenginiai. Lankytojai čia galės susipažinti su pirmais Lietuvos kino teatrais. Naujasis muzėjus priklausys Lietuvos kinematografinės komitetai. Sudaryta visuomeninė muzėjaus taryba, kurios pirmininku išrinktas filmų rež. V. Mikalajūnas.

ELEKTROS JĖGAINES

Hidroakumuliacinė elektros jėgainė pradeda statyti Kašiadorių rajono Lašinių kaime, kur Strėva įteka į Kauno marias. Jai suprojektavo "Gidroprojekt" specialistai. Kauno marios, turinčios 98 kv. metrų plotą, dabar parūpina vandeniui Kauno hidroelektrinei, turinčiai keturias po 25.000 kilovattų galios turbinas. Hidroakumuliacinė elektrinė yra suprojektuota dirbtinis 300 hektarų ežeras 101 m aukštyje nuo Kauno marių. Vanduo aštuoniolais siurbliais jin bus perkeltas iš marių, kal sumažės elektros paklausa. O jai pasiekus didžiausią pareikalavimą, vanduo tals patalais aštuoniolais siurbliais vamzdžiais, turinčiais turbinas, bus išleidžiamas atgal į marias. Bendras turbinų turbinų pajėgumas — 1.600.000 kilovattų. Savaimė suprantama, naujoji elektros jėgainė tegalės veikti, kol jos ežere bus vandens. Jį išleisdamas į marias, vėl reikės siurblių pagalbos ežerui pripildyti. Dėl šios priežasties naujoji jėgainė darbus bus paleista tik didžiausio apkrovimo valandomis, kai reikia daugiau elektros. Jėgainės plotas užims 8 kv. kilometrų. Dėl jos kita kryptimi teks pasukti ir Rumšiškių į Jėzną einantį kelią, nes dalis senojo atsiurdo dirbtinio ežero dugne. Statybininkams reikės iškasti apie 32 milijonus kubinių metrų grunto, pakloti apie 800.000 kubinių metrų betono ir gelžbetonio. Į Kauno marias nutiesti siurblių-turbinų vamzdžiai bus puskilometrio ilgio, penkių metrų skersmens.

AUTOMOBILIŲ PROBLEMS

"Tiesos" redakcija su respublikine autospėkija Alytuje surengė pasitarimą automobilių nelaimių klausimais. Sausio 26 d. laidoje pabrėžiama, kad 1978 m. automobilių nelaimės Lietuvoje žuvo 803 žmonės, buvo sužeisti 4.777. Teigiama, kad Lietuvoje kasmet įregistruojama apie 30.000 naujų privačių automobilių. Saugaus eismo įgūdžių ypač trūksta vyresnio amžiaus žmonėms, kurie juos įsigijo tals laikais, kai automobilių buvo gerokai mažiau. Perna automobilio nelaimėje Alytuje žuvo vienas berniukas, o visoje Lietuvoje — 60 vaikų. Gan tvarkingai per miestų gatves eina jauniesni mokyklinio amžiaus vaikai, o drąsą ir nerūpestingumą dažniausiai mėgsta demonstruoti vyresnio amžiaus mergaitės ir berniukai — devintokai ir dešimtokai, eismo taisyklių mokomi jau keturdešimties metų. Ne mažas pasitarimo dalyvių dėmesys teko žiemos sezonui, kai automobiliai bei sunkvežimiai slidinėja gatvėse, nevisada įstengia laiku sustoti prie praeiviams skirtų perėjimo takų.

Ypač blogai šią žiemą tvarkomos gatvės Vilniuje, kur dienių dienas nenuvalomi šaligatviai. Panaši būklė ir kitose miestuose, nes tikrės technikos gatvėms valyti nepa-

kanka. Alytiškiams pvz. trūksta sunkvežimių sniegui išvežti. Daug nesklandumų Alytuje susilaukiama dėl prasto privažiavimo prie T. Tamulevičiaus tilto per Nemuną, perkrautos Naujosios gatvės. Miestui taipgi nepakanka eismą tvarkančių signalinių šviestų, nevisos aprūpinę spalvotais stiklais. Nors Alytaus rajone kasmet dešimtys kilometrų pagrindinių plentų susilaukia šurkščių dangos, staigių vingių išlyginimo, šis darbas vykdomas nepakankamai sparčiai. Daug pavojingų ruožų tebėra Alytaus—Seirijų plente. Su panašiomis problemomis susiduriama ir kituose Lietuvos rajonuose. Autokelių valdybos viršininko pavaduotojas R. Kasperavičius, kalbėdamas visos Lietuvos mastu, skundėsi: "Mažai mes vertiname savuosius kelius, kelių įrengimus. Pastatyti ženklai dažnai sulaužomi, daužomi, niokojami autobusų stotelių paviljonai, griaujami kelkraščiai..."

Atskira problema sudaro arklių traukiamą vežimą, staiga išsireidantis iš mažųjų kelių į didesnius. Jais važinėjama net ir nakties metu, dažnai atvejais — be žibinto ir atšvaitų. Suversti kalbėti vien tik vežimų savininkams nebūtų tikslu — ūkiai negauna pakankamai žibintų ir atšvaitų. Vietinės pramonės ministerija buvo įpareigota pagaminti jų pakankamą kiekį, bet tie jos gaminiai daugiausia atsidūrė parduotuvėse, kur ūkiai, nepažeidami finansinės drausmės, jų negali įsigyti. Lietuvos Automobilių Draugija turi 68.000 narių, tačiau jai priklauso vos 15% individualaus transporto savininkų, kuriems tenka atsakomybė už didžiausią nelaimių skaičių. Pasitarime pasiūlyta surengti tobulinimosi kursus tiems asmenims, kurie automobilius, motociklus ir vairuotojų teises yra įsigiję prieš daugelį metų, kad būtų patikrintas jų susipažinimas su naujomis taisyklėmis.

NEVEŽIUI APSAUGOTI

Vakarinėje Panevėžio dalyje 12 ha plotą užima Nevežis išleidžiamas vandens valymo įrenginiais. Per jį mechaniskai ir biologiskai galės apvalyti 56.000 kubinių metrų vandens, jį dezinuokiant, prisoitinę deguonimi. Valymo įrenginių statybai teko panaudoti 3.500 kubinių metrų gelžbetonio, 2.800 tonų metalo, 15 km ilgio technologinių ir 30 km ilgio tinklų. Technologinio valymo procesal automatizuoti — jie bus stebimi ir valdomi televizijos pagalba.

SIRDIES OPERACIJOS

Respublikinėje Panevėžio ligoninėje buvo atvežtas žmogus su peiliu perdurtu širdimi. Jo gyvybę išgelbėjo stūle per širdį budėję chirurgai Liudas Litvinaitis, Jonas Bagdonavičius ir anesteziologas Dovydas Grušas. Chirurginio skyriaus vedėjas Algio Kavallausko pranešimu, tokių skublių operacijų Panevėžio ligoninėje kasmet padaroma po 2-3. Jų specialistai — vaikų chirurginio skyriaus vedėjas Vaclovas Skavronskas ir gydytoja Birutė Pitrenienė.

VILNIAUS DANGORAIZIS

Lazdynų mikrorajone ant kalvos statomas dangoraižių pavadintas monolitinės konstrukcijos 16 aukštų gyvenamasis namas. Jo statyboje atsisakyta iš anksto pagamintų blokų sienomis. Į specialius metalinius skydus, atitinkančius būsimas sienas bei pertvaras, klojama armatūra ir pilamas lengvas keramzitetonis. Šio pastato sienos bus dvigubai storesnės, negu ligoninių blokinių namų. Kojinius suprojektavo, keramzitetoni parinko ir išbandė "Orgtechartybos" trestas.

V. Kst.

Sveikina kun. B. Pacevičių jo 70 metų sukakties proga surengtose pagerbtuvėse

Nuotr. St. Dabkaus

ST. PETERSBURG, FLORIDA

NAUJA VALDYBA. 1979 metams išrinkta šios sudėtis valdyba: pirm. K. Jurgėla, vicepirm. K. Urbšaitis, sek. K. Grigaitis, išd. R. G. Jasinskienė. Kasininku pakviestas A. Plepys. Direktoriai: K. Vaičiūnas, D. Staupienė, A. Karnienė, dr. B. Zubienė, A. Budrikis, J. Pupeliene, V. Kriauciūnas. Revizijos komisija: L. Kačinskas, J. Zvynys, K. Kleiva.

KLAIPĖDOS ATVAIDAVIMO sukaktis paminėta sausio 28 d. Paskaltai skaitė dail. A. Rūkstelė. Eilėraščius deklamavo šauliai A. Mateika ir Revas. Minėjimą surengė R. Kalantos šaulių kuopa.

TUTYBIŲ FESTIVALIS įvyks vasario 22-25 d.d. Bayfront arenoje. Lietuvių grupė dalyvaus su tautodailės dirbiniais, tautiniais šokiais, dainomis ir patiekalais.

LIETUVIŲ BENDRUOMENES Floridos apygardos valdyba š.m. kovo 1 d. rengia vakarą Lietuvių Klubo patalpose. Bus vaidinama St. Zemaičio 3 v. komedija. Režisuoja S. Velbasis. Valdins: K. Gimžauskas, G. Jezukaitienė, E. Krasauskienė, M. Krasauskas, S. Staponkienė, St. Vaškys, E. Vizbarienė.

FORIDOS UNIVERSITETO muzikos skyriaus choro koncertas rengiamas kovo 17 d. Liet. Klubo salėje. Dainuos ir lietuviškai.

KAMERINĖS muzikos koncertas įvyko sausio 31 d. Programą atliko

miesto ir apylinkių muzikos mėgėjai amerikiečiai. Jų tarpe buvo universiteto ir kolegijų muzikos dėsytųjų ir simfoninių orkestrų narių. Dirigavo muz. P. Armonas. L. Z.

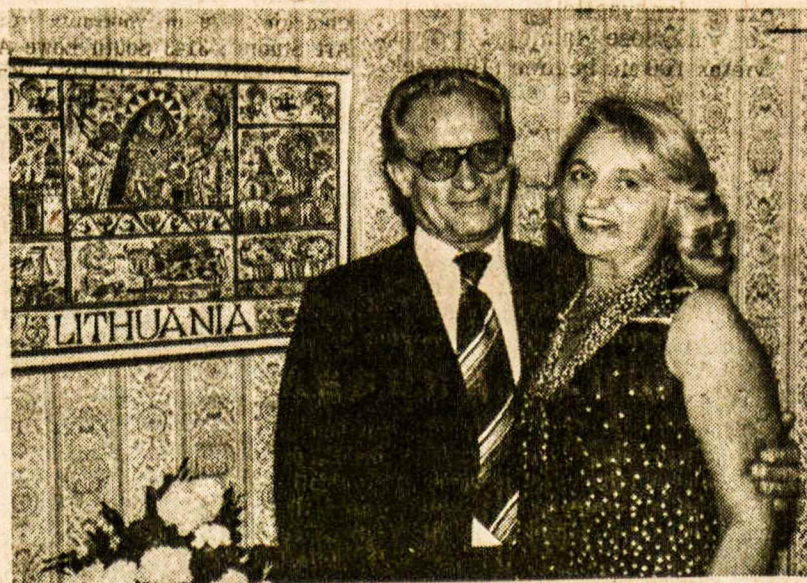
HAMILTON

TRADICINĖ VAKARIENĖ — Užgavėnių blynus kat. moterys ruošia š.m. vasario 27 d., 7 v.v., Jaunimo Centre. Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet stengiamasi pagaminti gerą maistą — skanius blynus. Bus ir muzika. Visi labai maloniai dviečiami dalyvauti. KLK Moterų Dr.jos Hamiltono skyr. valdyba

MARIJUS GUDINSKAS, mūsų jaunas ir energingas dabartinis Bendruomenės pirmininkas, susižadavo su čikagietė Felicija Radvilaitė. Rugsėjo 15 d. numatytos jų lietuviškos sutuoktuvės Čikagoje.

DR. ALG. SAUNORIO įstaigos telefonas yra 527-1494.

"GYVATARAS", sėkmingai pasirodęs Vasario 16 minėjimo koncerte, pradėjo ruošti koncertui balandžio 29 d. Buffalo, N.Y., Niagaros pusiasalio tautinių grupių festivalyje. Birželio 24 d. gyvatariečių laukia didelė išvyka į Los Angeles, kur mūsiškiai dalyvaus jaunimo šventėje. Nuo vasario 21 d. vėl pradėtos vaikų grupės repetacijos. Vadovauja Nijolė Stanaitytė-Otto. K. B.

Inž. VLADAS MAZEIKA ir EUGENIJA RUDYTĖ, susituokę Venecueloje

Naujai atidarytas gydytojo dr. Algimanto Saunorio KABINETAS HAMILTONE, 237 Locke Street South, Room 306
Pacientai priimami pirmadieniais ir trečadieniais 18-21 v., šeštadieniais 10-13 v.

LIETUVIS MECHANIKAS

atlieka visų firmų automobilių mechaniskus pataisymus, šveicavimą ir ratų balansavimą. "SHELL" STOTIS prie 6 kelio (WHITE CHURCH RD., 1/2 km į pietus nuo Mount Hope prie HAMILTONO). Dirba ir šeštadieniais.

ARVIDAS SVILAS

Tel. 679-6434 (Bus.) • 765-2415 (Res.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas TALKA
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
sutaupus 9 1/4%
term. depozitus 1 m. 10 1/4%
term. depozitus 3 m. 10%
pensijų fondus 10%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
neklm. turto pask. 11%

Kapitalas — virš \$12,000,000

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS tradicinį leidinį apie žmogaus teisių pažeidimus "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", apimantį 1978 m. įvykius, paruošė dr. Tomas Remeikis ir inž. Bronius Nainys. Dr. T. Remeikio rūpesčiu jau paruoštos septynios šio leidinio laidos, o inž. B. Nainys yra laikomas leidinio iniciatoriumi. Leidybai panaudojamos aukos, kurias JAV LB krašto valdyba gauna Lietuvos laisvinimo reikalams.

ZMOGAUS TEISIŲ KOMITETA savo klubų suvažiavime 1978 m. spalio 7-8 d.d. įsteigė juos jungianti Lietuvos Moterų Federacija. Komitetą sudarė Filadelfijos klubo narės — S. Jurskytė, R. Mironienė, V. Benzdžiūtė, D. Muraškaitė, R. Rauberaitė, G. Kreivėnaitė, dr. O. Valaškaitė-Levin ir LMF valdybos narės D. Kezienė. Sausio 21 d. posėdyje komitetas su dalimi valdybos narių aptarė veiklos gaires. Pagrindinį žodį tarė LMF valdybos pirm. M. Samalitenė. Nutarta: įjungti visus klubus į pagalbos teikimą lietuviams sąžinės kaliniams, informuoti JAV kongreso narius bei visuomenę, spauda, televiziją ir radiją apie lietuvių tautos kovą už žmogaus teises. Visi bus kviečiami kalbėti sąžinės kalinams išlaisvinti ar bent jų būklei pagerinti.

GEDIMINAS GALVA, čikagietis žurnalistas ir paskaitininkas, susirgo ir buvo paguldytas Loretto ligoninėje, kur jo priežiūra rūpinosi dr. P. Kisielius. Vėliau jis buvo pervedtas specialiam gydymui į West Suburban ligoninę, 518 N. Austin Blvd. Kambario nr. 492, tel. 287-8100.

A. a. JONAS P. KARPAVICIUS, pedagogas, sulaukęs 71 metų amžiaus, mirė Miami Beach, Floridoje. Lietuvoje mokytojavo Mažeikių, Ukmergės bei kitose gimnazijose. Pokarinėje Vokietijoje priklausė Oldenburgo gimnazijos steigėjų gretoms, dėstė lietuvių kalbą, buvo inspektorium ir direktorium. Dideliame nuilūdimе paliko žmoną Lidiją. Šią informaciją atstuntė Paulius Leonas, nepažįčiamas nei mirties, nei laidojimo datos, nei kur palaidotas. Buvusiems mokiniams, norintiems patiesnės informacijos, pateikiamas P. Leono adresas: 8001 Crespi Blvd., Apt. 6-C, Miami Beach, Fla. 33141, USA.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ SALPA Tarptautinių Vaiko Meilės proga ruošia specialią brošiūrą anglų kalba apie vaikų persekiojimą sovietų okupuotoje Lietuvoje. Į ją išsiuntinėta JAV valdžios pareigūnams, vyskupams, laikraščiams, užsienio šalių konsulatams bei ambasadoms.

Urugvajus

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO kongrese Urugvajus lietuvių jaunimui atstovaus trys jaunuoliai: Alina E. Mačanskaitė, Mindaugas R. Mačanskas ir Antanas G. Sleivys. Jie išrinkti Montevideo mieste įvyksianame susirinkime.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ SENELIŲ ŽIDINIO sodyboje buvo paminėti du nauji būtai — XI ir XII. Iškilmė pradėta vietinėje koplyčioje klebono kun. J. Petraitio, MIC, atliktyomis Mišiomis. Jis taipgi pašventino ir naujuosius būtus seneliams. Kūnais buvo pakviestos dvi vaikėjų poros: Stasy Mikellonis ir Antanina Mikellonienė, Jonas Pavylonis ir Elena Ryselienė. Oficialią dalį užbaigė Argentinos Lietuvių Senelių Židinio pirm. Vinco Gričelio padėkos žodis. Šventę užsklendė bendri visų dalyvių pietūs.

Australija

LIETUVIŠKOJI RADIOJO PROGRAMATA Sydnėje, transliuojama "Sydney 2 EA", sausio 23 d. paminėjo poeto, žurnalisto ir "Mūsų Pastogės" red. Vinco Kazoko amžiaus šešiasdešimtmetį. Šią laidą paruošė ir jai vadovavo Sydnėje suosios operos chore dainuojantis Paulius Rūtenis, II d. karo metais lankęs Kauno dramos teatro studiją ir taipgi studijavęs dainavimą. Jam teko atlikti pagrindinį vaidmenį dramos teatro pastatytoje operetėje "Mažasis rūmų koncertas" su Regina Tumalevičiute, kuri pokaryje buvo Kauno ir Vilniaus operų soliste. P. Rūtenis skaitė suktutininko eilėraščius, patelkė biografinių duomenų, supažindino su jo visuomenine bei literatūrine veikla. Muzikinei daliai atstovavo keturios sol. J. Stempuzienės (Sveidienės) ir plokšteles įrašytos dalnos.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA Sydnėje lietuvių dienų proga įvyksianame suvažiavime savo atstovais į IV jaunimo kongresą išrinko: Violeta Maksvytę ir Sydnėjus, Rita Rupinskaitę, Joną Mockūną ir Eugenijų Počių iš Adelaidės, Birutę Šaulytę, Rūtą Statkūtę, Jadvygą Valčiulytę ir Ričardą Steponavičių iš Melbourne.

Britanija

"ISEIVIŲ DRAUGAS" — Skotijos lietuvių laikraštis sausio mėnesį sulaukė 65 metų sukakties. Seniau šis savaitraštis turėjo apie 1.000 ska-

tytojų, bet jų eiles išretino mirtis. Pastaruoju metu "Išėivių Draugas", redaguojamas prel. J. Gutausko, išėina tik kartą į mėnesį keturių biuletenu formato puslapių dydžio, pagrindinį savo dėmesį skirdamas Skotijos lietuviams. Spausdinamas "Saltinio" spaustuvių Nottinghamame.

NAUJON LONDONO LIETUVIŲ NAMŲ klubo valdybos sausio 21 d. išrinkti: pirmininku — K. Tamosiūnas, nariais — Z. Matukienė, J. Kostkevičius, S. Bosikis, P. Tričys, A. Kostkevičius ir M. Balčiūnas. Metinis nario mokesdis padidintas iki vieno svaro.

LIETUVIŲ SODYBA 1978 m. gruodžio 16 d. surengė jau tradicinę tampačią Vytauto D. šventę. Įvadinį žodį tarė DB Lietuvių Sąjungos skyriaus pirm. J. Navickas. Išamnia paskaitą apie šį didįjį mūsų tautos valdovą skaitė kun. A. Geryba. Programą atliko Londono tautinių šokių grupė su vadove V. Juriene. Salės sienos buvo papuštose lietuvių dailininkų sukurtais Vytauto ir Kęstutio paveikslais. Šventę užbaigė vaizdais ir šokiais, nors buvo advento metas. Sekančią dieną Mišias laikė kun. A. Geryba už Lietuvą ir jos vaikus, pamokslė primindamas lietuvių tautos kovą už savo laisvę.

Italija

VASARIO 16 PROGA Vatikano radijas perdavė okupuotai Lietuvai diplomatinio šefo S. Lozoraičio tartą žodį. Pirmąs garbingą nepriklausomybės atstatymą bei nepriklausomos Lietuvos visose srityse padaryta didžiulė pažanga. S. Lozoraitis konstatavo didįjį J. A. Hitlerio ir J. Stalino 1939 m. suokabų išdavystę. Jis taipgi pabrėžė, kad šiemet sueina tu suokabų 40 metų sukaktis. Siūlė neprarasti vilties, kurią lietuvių tautai teikia jos samonė nepriklausomam gyvenimui pažadinęs Vasario 16 aktas.

Prancūzija

PARYŽIUS IŠ VILNIAUS ATVYKO ir įsikūrė Alain ir Edita Rechneriai. Prancūzas A. Rechner Vilniaus universitete dėstė prancūzų kalbą, o Edita buvo jo studentė. Jiedu susituokė Vilniuje.

Vokietija

ISSAMŲ P. J. WINTER SO STRAIPSNI apie dabartinę Katalikų Bendrijos būklę sovietų okupuotoje Lietuvoje sausio 20 d. paskelbė dienraštis "Frankfurter Allgemeine Zeitung". Straipsnis parasytas popiežiaus Jono-Pauliaus II susitikimo su Sovietų Sąjungos užsienio reikalų min. A. Gromyka išvakarėse. Autorius daro išvadą, kad naujasis popiežius stengsis padėti Katalikų Bendrijai Lietuvoje. Tai liudija jo lietuviškių būsveikimas įvesdinimo iškilmėje. Esą Jonas-Paulius II žinojo, kad šiuos jo žodžius išgirs bent dalis lietuvių, kuriuos pasiekia Lenkijos televizijos laidos. Reikšmingas mostas — dviejų Lietuvos vyskupų priėmimas specialioje audienčioje. P. J. Winters nuomone, Jono-Pauliaus II ir A. Gromykos susitikime tikriausiai bus paliesti ir Lietuvos tikinčiųjų reikalai. Skaltytojus jis supažindina su pokarine religijos priepauda, primena 1940 m. turėtų ir dabar likusių kunų skaičių, kalėjimuose nukankintus Lietuvos vyskopus. P. J. Winters taipgi rašo apie istorinius Lietuvos ryšius su Lenkija, apie Vilniaus okupaciją, Klaipėdos krašto prisijungimą prie Lietuvos ir A. Hitlerio įvykdytą jo sugrąžinimą Trečiajam Reichui. Pasak vokiečio žurnalisto, bene pagrindiniu Vatikano laimėjimu padėti Lietuvos tikintiesiems buvo R. Berlyno kardinolo Bengsch penkių dienų viešnagė Lietuvoje 1975 m. Kunigų seminarijai 32 klierikų skaičių po to buvo leista padidinti iki 72. Seminarija taipgi esą gavo leidimą atnaujinti savo šventovę ir pastatyti 25 vietų bendrabutį kilieikams. Teigiama, kad beveik tuo pačiu metu, kai Vatikane lankėsi A. Gromyka, popiežius Jonas-Paulius II susitiko ir su kardinolu Bengsch, generalu pažįstančiu Lietuvos tikinčiųjų reikalus.

Lenkija

LIETUVIŲ VISUOMENINĖS KULTūros DRAUGIJOS leidžiamas žurnalukas "Aušra" 1978 m. 3 nr. pateikia žinių apie ty metų lietuvišką veiklą. Burbiškių dramos mėgėjų grupė birželio 3 d. suvaidino A. Gričiaus komediją "Seja ir pjūtis", o birželio 29 d. su šiuo spektakliu lankėsi Kreivėnų kaime. — Birželio 4 d. Kreivėnuose koncertavo Punksko choras "Drūkių", kauniška kapela "Klumpė", skudutininkai, vokalinė Vaitakiemo moterų grupė ir estradinis "Punios" ansamblis. Koncertas buvo pakartotas ir Klevų kaime. — Birželio 10 d. Klevų saviieiklininkai suvaidino Jono Marcinkevičiaus režisuotą Keturakio komediją "Amerika pirlyje". — Punksko Lietuvių Kultūros Amų dramos grupė birželio 11 d. buvo atvykusi į Kreivėnus su A. Venuolio drama "Paskendusi". Spektaklį režisavo Juozas Maksimavičius. Jis taipgi suvaidintas ir Burbiškių gyventojams. — Kazio Binklo kūrybos vakarą liepos 16 d. Ožkinuose surengė etnografinis A. Aleksaitis būrelis. Žiūrovų eilėse buvo svečias iš Čikagos Arvydas Zygas. Etnografinis būrelis taipgi suorganizavo tradicinę "Rasos" šventę prie Selvio ežero.

Ilganytojo Motinos Marijos statula Lietuvoje, Jurgaičių kryžių kalne, pastatyta buvusios koplytėlės vietoje. Ji visuomet būna papuosta gėlėmis. Šalia jos — didelis akmuo, užrašytas kryželiais. Nuotrauka daryta 1978. XII. 23

Toronto Maironio mokyklos mokinė Dana Pargauskaitė ir žiemą galvoja apie gėles, kurios auga mylinčios širdies dėka

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Vasario šešioliktoji

1918 metais vasario 16 d. Lietuva tapo nepriklausoma valstybe. Tai yra labai svarbus įvykis, nes Lietuva prieš tai buvo priklausoma daugiau kaip šimtą metų. Dėlto atgavę laisvę lietuviai tuoj ryžosi atstatyti ir sutvarkyti valstybę. Po kelerių metų gyventi Lietuvoje buvo gana gerai. Gamyba ėjo gerai, ir Lietuva pasidarė svarbus kraštas. Bet už 20 metų prasi-dėjo antras pasaulinis karas. Lietuva nenorėdama pasidaryti priklausoma nuo Sovietų Sąjungos. Lietuva, išlaisvinusi nuo carų priespaudos, vėl buvo pagrobta sovietų. Sovietai norėjo turėti Lietuvą, Latviją ir Estiją, nes jos yra prie Baltijos jūros. Ir tik per šitas vietas sovietai gali patogiai pasiekti Atlanto vandenyną. Sovietinės Lietuvos okupacijos dauguma svarbių kraštų nepripažįsta.

Mirga Salmiraitė, VIII

Mano kelionė į Floridą

Nuskristi lėktuvu į Floridą trunka apie 4 valandas. Puse kelionės aš skaičiau knygą, o antrą pusę žiūrėjau pro langą. Mes apstojome "Holiday Inn" viešbutyje. Pirmą dieną sutvarkėm savo drabužius ir ėjome pasivaikščioti. Antrą dieną ėjome maudytis į Atlanto vandenyną. Bangos buvo labai didelės, ir man labai, labai patiko. Trečią dieną autobusų nuvažiavome į Walt Disney World. Ten buvo dvi dienas. Buvo labai gražu — yra pastatyta didelė pilis. Penktą dieną nuvažiavome į miestą pasidairyti ir apsipirkti. Miami miestas yra gražus, turi daug didelių krautuvų. Pa-valgėme pietus mieste ir nuvažiavome atgal į Miami Beach. Per savaitgalį mes pailsėjome. Antrą savaitę nuvažiavome į Parrot Jungle ir Miami Seaquarium. Buvo labai linksma laikyti tuos paukščius ant savo rankų ir pamatyti iš arti ryklius plaukiant.

Florida yra labai graži ir įdomi vieta.

Arūnas Bajorinas, VIII

Gediminas

Gediminas buvo vienas didžiųjų Lietuvos kunigaikščių. Jis įkūrė Vilnių ir pastatė pilį. Gedimino pilis dar ir šiandieną tebėra. Ji turėjo būti perstatoma, nes buvo apgriauta. Vilnius yra viduryje Lietuvos. Jis ir dabar yra Lietuvos sostinė. Gediminas gynė Vilnių nuo priešų, kad išaugtų didelis miestas.

Tadas Silvinskas, VI

Kodėl lietuviai griebiasi svetimos kalbos?

Vincas Kudirka rašo, kad jis vieną vasarą važinėjo po laukus ir girdėjo piemenis kalbant maskoliškai (rusiškai) ir rašant ant sienų maskoliškai. Jie ne tik kalbėjo maskoliškai, bet ir keikėsi. Tėvai manė, kad tai buvo labai gerai — atrodė, kad vaikai buvo išmokę kitą kalbą. Rašo, kad ir net moksleiviai dažnai savąją ir svetimą kalbą vartojo. Jeigu tad moksleiviai nesupranta, jog reikia savo kalbą vartoti, tai kaip gali vaikai ir kaimiečiai suprasti? Kudirka sako: reikia būtinai savo tautos kalbą pirmą išmokti, o tik paskui mokytis svetimaus kalbą. Geriausia pirmą vietą išmokti savo tautos kalbą ir nemaišyti su kitos kalbos žodžiais.

Valdila Banelis, X

Mėgstamiausias užsiėmimas

Futbolas yra mėgstamiausias mano užsiėmimas. Aš esu mažas, bet sunkus, todėl manęs negali lengvai pamesti ant žemės. Aš taip pat galiu greitai daryti vingius, kad nepagautų.

Vieną kartą mūsų rinktinė (Jonas, Tomas Bagdonas, kitas Jonas ir aš) turėjome žaisti prieš vyresnius ir didesnius berniukus. Jie laimėjo 14 taškų, bet mes nepasidavėme. Kai jie atspyrė švedinį, aš buvau arčiausiai jo. Aš jį pagriebiau ir bėgau. Turėjau apibėgti aplink du didžiausius jų komandos gynėjus. Pirmąjį aš greitai apibėgau, bet antras mane beveik parvertė ant žemės. Mano ranka jau siekė žemę, bet aš greitai atgavau pusiausvyrą ir nubėgau. Taip mes laimėjome 7 taškus. Kitą kartą jie labai gerai sustatė gynėjus prieš mūsų rinktinę. Mes turėjome mesti kamuolį. Kai numetė kamuolį, kažkuris jį pastūmė į mane. Aš, pagavęs švedinį, sėkmingai nubėgau. Mes ir vėl laimėjome 7 taškus. Taip tęsėsi beveik visas žaidimas.

Nuo tos dienos mes žinojom, kad galime gerai žaisti, jeigu tikrai stengiamės.

Rimas Prapakas, VIII

Kada norėčiau gyventi?

Aš norėčiau gyventi ateityje, kai mašinos atliks daugumą darbų. Tais laikais visos planetos bus apgyvendintos žmonių ir jų mokslas bus labai augštas. Skaitytuvai (kompiuteriai) maitins tavo protą ir nereikės mokytis. Į kiekvieną planetą skries raketos ir lėktuvai. Ant kiekvienos planetos bus skirtingos stotys. Pvz. Saturnas rūpin-sis valgiu. Ten bus valgių iš visos visatos. Neptūne būtų geriausias slidinėjimas. Ten žmonės galėtų slidinėti nuo augš-čiausių kalnų ir lygumose. Jupiteris būtų mokslo planeta. Čia žmonės iš skaitytuvų (kompiuterių) išmokytų įvairius atradimus ir sužinotų kas kur atsitinka. Veneroje būtų poilsio vieta. Čia būtų didelė minia žmonių, keleviai greitai pavargtų skraidydami nuo vienos planetos iki kitos. Man patiktų gyventi tada, todėl, kad viskas būtų kitaip negu dabar.

Zita Prakapaitė, X

Jeigu kaip nors būtų galima išsirinkti laikotarpį, kuriame galėčiau gyventi, būtų labai sunku. Praeityje gyvenimas būtų labai skirtingas nuo tokio, prie kurio aš esu pripratusi. Dabar mes žinome apie tai, kas atsitiko praeityje. Aš galėčiau pergyventi istorinius įvykius, sutikti istorijos žmones, apie kuriuos esu skaičiūsi. Būtų įdomu, ir sunku gyventi, nes esu pripratusi prie dabartinio gyvenimo. Kitas laikotarpis, kuriame būtų įdomu gyventi, yra ateitis. Žmonių mokslas ir technologija būtų pažengę. Žmonės gal galės skristi į tolimas planetas ir daugiau sužinoti apie visatą. Gyvenimas gal bus lengvesnis, bet gali būti ir sunkesnis. Niekas negali pasakyti, kas atsitiks ateityje. Gal geriausia yra gyventi dabar ir laukti ką ateitis atneš.

Aldona Sendžikaitė, X

• Stiprių žmonių esame reikalingi, nes stovime prieš didelį uždavinį — nesunkiai trąša svetimose, o išsiskleisti pasaulyje Lietuvos žiedu, kurlant dvasinės erdvės Lietuva.

DR. J. GIRNIUS

Lietuviai 1978 metų sporte

A. SUPRONAS

1978 metai lietuvių sportininkams buvo ypatingai sėkmingi. Praeityje džiaugdavomės tais, kurie pasiekdavo pasaulio geriausių sportininkų gretas. Dabar jau turime sportininkų, kurie pasekmėmis ar laimėjimais buvo geriausi pasaulyje.

Vilma Bardauskienė, Vilniaus "Dinamo" lengvaatletė, šuolio į tolį pasaulinio masto rekordininkė, pirmoji moteris, peršokusi 7 metrų ribą. Europos meistrė du kartus gerino pasaulio rekordą — 7.07 m. ir Europos pirmenybėse Prahoje 7.09 m. Prancūzų "France Presse" ją išrinko 1978 m. geriausia pasaulio sportininke, Amerikos UPI — trečiaja.

Lina Kačiulytė, 14 metų Vilniaus VII vid. mokyklos VIII klasės mokinė, pasaulio plaukimo pirmenybių meistrė ir pasaulio pagerino pasaulio 200 m. krūtine plaukimo rekordą — 2:33,11 ir 2:31,42. Tai pirmoji Lietuvos plaukikė, tapusi pasaulio meistrė ir rekordininke.

Vitas Gerulaitis, Kings Point, N. Y., profesionalas lauko teniso žaidėjas. Trečias — ketvirtas žaidėjas pasaulyje ir antras JAV-se. Laimėjo nemažai stambių turnyrų, įskaitant varžybas Taline ir Milane. Du kartus įveikė geriausių pasaulio tenisinių žaidėjų B. Borg, J. sukistikimai visuomet būdavo augščiausio lygio kovos.

Leonas Rautinšas, Kanados krepšinio rinktinės žaidėjas, sėkmingai dalyvavęs pasaulio krepšinio pirmenybėse Filipinuose ir Britų Bendruomenės žaidynėse Anglijoje. Jauniausias pasaulio pirmenybių dalyvis, 18-metis krepšioninkas, buvo išrinktas puolėju į antrąją pasaulio krepšinio rinktinę. Tai labai augštas įvertinimas, kuris pirmą kartą teko Kanados krepšioninkui. Britų B-nės žaidynėse Kanada laimėjo pirmą vietą, ir jis buvo išrinktas geriausiu žaidy-niu krepšioninku. Jis yra vienas geriausių krepšioninkų Kanados istorijoje. Už meistriską krepšinį buvo apdovanotas Viscount Alexander taure. Ši taure skiriama iškiliausiam jaunam Kanados sportininkui. Pirmą kartą ši taure teko komandiniam žaidėjui.

Raimundas Klivečka, Niujorko Lietuvių Atletų Klubu futbolininkas, JAV futbolo meistrė "Cosmos" vyr. trenerio pavaduotojas. Vadovavo komandos išvykai į P. Ameriką. Dirba su tokiomis futbolo garsenybėmis, kaip olandas Cruyff ir vokiečių Beckenbauer. Tai pirmasis lietuvis, kuris taip augštai iškilo futbole.

Rūta Gerulaitytė, lauko teniso žaidėja, kuri seka brolio Vito pėdomis. Ji yra 43-čia žaidėja pasaulyje. Wimbledonio žaidimuose pasiekė 16-kos geriausių žaidėjų gretas.

1978 metais besibaigiant buvo pagerbti iškilūs netolimos praeities amerikietiško futbolo žaidėjai — Baltimorės Jonas Jonaitis — Unitas ir Čikagos Ričardas Butkus. Abudu buvo įtraukti į Amerikos futbolo "Hall of Fame".

Be abejonės, JAV-se yra nemažai lietuvių kilmės sportininkų, kurie sėkmingai reiškiasi įvairiose sporto šakose. Daugelis jų žaidžia krepšinį arba dalyvauja plaukime įvairiuose universitetuose. Kaikurių sugebėjimus galėjome stebėti Toronte PLS Žaidynių metu.

Jonas Putna, Indianos universiteto futbolo komandos vartininkas, laikomas vienu iš geriausių Amerikoje.

Tomas Grina, Čikagos "Lituanikos" futbolininkas, iškilus Denverio un-to vidurio puolėjas, išrinktas į Vakarų Amerikos "All Stars" rinktinę.

Paulius Matejka iš Minnesotės pasižymi kaip pirmaujantis motorinių rogių lenktynininkas.

Okupuotos Lietuvos sporte 1978 m. vėl pasirodė daug iškilų sportininkų. Tai daugelio tarptautinių varžybų, pasaulio pirmenybių dalyviai bei laimėtojai. Lietuviai sėkmingiausiai reikšė šiose sporto šakose: krepšinio, leng. atletikos, rankinio, plaukimo, irklavimo, bu-rriavimo, imtynių, dviračių, motorinių laivų ir automobilų.

VIETINIS PAJEGOS

Savo apylinkėje taip pat turime sportininkų, kurie sėkmingai reiškiasi vietiniame sporte.

Algis Grajauskas, Hamiltono Kovo lengvaatletis, universiteto varžybose laimėjęs pirmas vietas 100 m. bėgime (10,9) sek. ir 400 m. bėgime (49,3 sek.).

Stalo tenisininkės Glorija Nešukaitytė ir Birutė Plučaitė pakviestos į Kanados stalo teniso rinktinę pasaulio ir Britų Bendruomenės pirmenybėms.

Ron Kaknevičius, "Aušros" krepšioninkas, žaidžias krepšinį Yorko universiteto komandoje, kuri Kanadoje šiuo momentu yra viena iš geriausių.

Ričardas Dullūnas, "Vyčio" krepšioninkas, žaidžias krepšinį Humber kolegijos komandoje. Pasižymi kaip geras metikas ir buvo išrinktas geriausiu turnyro krepšioninku.

Danutė Koperskytė, Laima Koperskytė ir Ramona Raguckaitė, jaunos Hamiltono "Kovo" stalo tenisininkės, Kingstone įvykiose žiemos žaidynėse laimėjusios pirmą vietą (komandinėse varžybose).

Stepas Ignatavičius, "Vyčio" krepšioninkas. Ontario premjeras W. Davis jam įteikė garbės pažymėjimą už nuopelnus mėgėjiškame sporte.

Edvardas Andrulis, "Vyčio" lauko tenisininkas. Sėkmingai dalyvavo vietinėse varžybose, įveikdamas žymiai pajėgesnius žaidėjus.

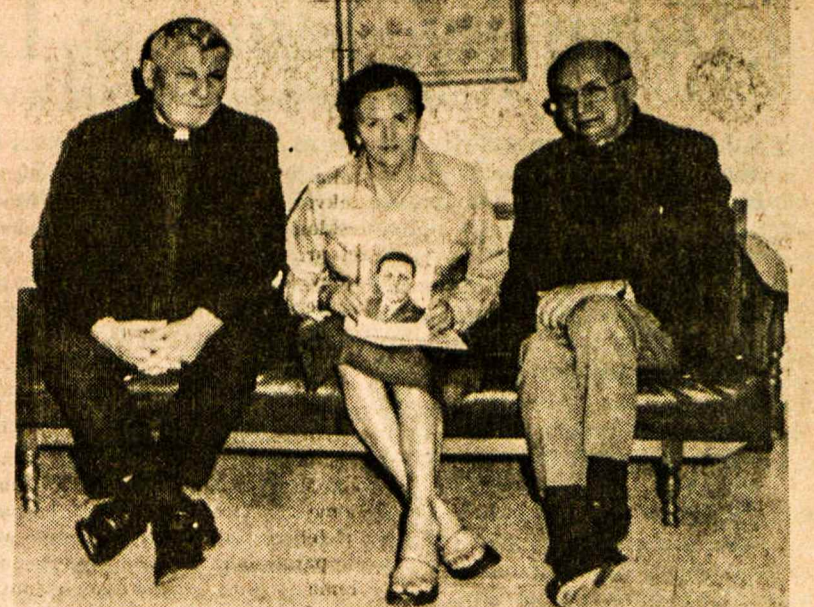
Tikimės, kad 1979-tieji metai bus dar sėkmingesni lietuvių sportininkams.

Atslūsta paminėti

Jurgis Jankus, ANAPUS RYTOJAUS. Romanas. Išleido "Ateitis" 1978 m. 296 psl. Spausdino "Draugo" spaustuvė Čikagoje. Aplankas autorius. Kaina \$7, kietais viršeliais \$9. Leidinys gaunamas leidykloje: "Ateitis", c/o Mrs. M. Bajorienė, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

LITUANUS. Lithuanian Quarterly Journal of Arts and Sciences. Volume twenty-four, number four, winter 1978. Šio numerio redaktorius — Kestutis Girnius. Straipsniai: Peter Suchenwirt and the "Drang nach Osten" by Liuda Alsen; A walk in the moonlight by anonymous writer from Lithuania.

Henrikas Radauskas, EILERAS- CIAI 1965-1970. Pomirtinė poezijos knyga, 100 psl. Spaudai paruošė Jurgis Blekaitis, įvadą parašė Alfonsas Nyka-Niliūnas, išleido Vytautos Saulius. Tiražas — 300 egzempliorių. Tekstą rinko "Vi Vi Printing", atspausdino "Progress Printing Co." Čikagoje 1978 m. Sukrauta "Litho Art Studio", 3143 South Lowe Avenue, Chicago, Ill. 60616, USA. Kaina — \$6.

Iš kairės: kun. P. Urbaitis, A. Vaisiūnienė, kun. A. Perkumas Venecueloje

Garsus svetur, nežinomas saviems

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Pokalbis su buvusiu Kinių misijonieriumi kun. Petru Urbaičiu apie jauną švento gyvenimo lietuvių

1979 m. sausio pradžioje Venecuelos lietuvių lankė svečias iš Brazilijos — kun. P. Urbaitis, knygų autorius ir buvęs Kinių misijonierius.

Koks jūsų kelionės tikslas?

Norėjau aplankyti seną, neišskiriamą draugą kunigą Antaną Perkumą, nes su juo esame pažįstami nuo 1928 m. Kartu važiuavome tame pačiame traukinyje iš Lietuvos į Italiją pas saleziečius. Tada važiuavome 30 asmenų grupė. Be to, noriu arčiau pažinti Venecuelos lietuvių veiklą.

Kinijoje man teko ilgokai gyventi, net porą metų ir su "naująja išlaisvintųjų valdžia". Grįžęs iš Kinijos 1952 m. atsidėjau grynai kunigiškai veiklai Europoje ir kituose lietuvių gyvenamuose kraštuose.

Koks buvo Jūsų pirmasis spausdintas leidinys?

Pirmasis mano spaudos darbelis vadinosi "Šiandienai ir rytojui". Tai kristoforinių minčių rinkinys lietuvių kalba. Antroji knyga buvo "Kinija — Azijos milžinas", išleista 1974 m. Pirmoji laida jau pasibaigė. Kita laida, jei bus išleista, pasirodys kita kuria kalba.

Rodos, esate paruošęs naują knygą apie Petro Perkumo gyvenimą? Kas buvo tas Petras Perkumas?

Petras Perkumas, saleziečių mokiny, mirė labai jaunas, neturėdamas nė 20 metų amžiaus. Buvo spėjęs išgarsėti visame saleziečių gyvenime kaip dvasinio idealo siekiančio jaunuolio pavyzdys. Jis paliko gilius pėdsakus saleziečių gyvenime.

Kaip Jums pasisekė surinkti medžiagą apie šį iškilų jaunuolį? Ir kodėl Jums kilo mintis aprašyti jo gyvenimą?

Italų, portugalų, kiniečių ir kitomis kalbomis jau buvo aprašytas jo gyvenimas. Toks svetimųjų susidomėjimas Petruku paskatino mane atskleisti jo asmenybę lietuvių kalba. Svetimieji jį pagerbė šventųjų vitražais, paveikslais ir kitais pagarbą išreiškiančiais būdais. Medžiagos dalis jau buvo surinkta prieš II D. karą kun. dr. Jono Puišio, saleziečio. Karo metu šis kunigas žuvo, o su juo dingio ir surinkta medžiaga apie Petruką Perkumą. Medžiagos rinkimo darbas vėl buvo pradėtas iš

Kur daugiausia radote medžiagų?

Italijoje gavau Petruko gyvenimo aprašymą. Medžiagą surinkti padėjo daugiausia dail. Vincas Aleksandravičius, kun. Mečys Burba, brolis Vladas Sabaliauskas. Medžiaga yra saleziečių archyvuose Torine ir Romoje. Brazilijoje surinkau portugalų kalba rašytus Petruko laiškų broliui Antanui į Kiniją, savo tėveliams į Lietuvą, geradariams ir pažįstamiems. Teiravausi iliustracijų bei Petruko fotografijų šeimoje, mokykloje ir pas pažįstamus. Daugiausia man pagelbėjo surinkti žinių apie Petruką brolis kun. Antanas Perkumas, jo buvusis mokytojas bei mokslo draugas, kurie šiandieną dar gyvi. Visos kitos Petruko relikvijos yra laikomos didelėje pagarbėje ir apsaugoje. Tai jo piešiniai, knygos, darbo ir mokslo sąsiuviniai, kurie yra saugomi saleziečių centre Italijoje.

Ar kilo kada nors mintis, kad Petrukas ateityje gali būti paskelbtas šventuoju?

Nevenias popiežius yra pasakęs: "Duokite man jaunuolį, kuris visuomet stengėsi būti ištikimas savo pareigoms, aš jį paskelbsiu šventuoju". Petrukas gi siekė dar toliau. Tai matyti iš jo posakių: "Tyra širdis, duosni dvasia, plieninė valia". Prieš pat mirtį yra pasakęs: "Aš draugausiu su Dominiku Savio", kuris jau yra paskelbtas šventuoju, nors mirė tik 15 metų amžiaus.

Kam bus dedikuojama knyga?

Ji bus dedikuojama mūsų vyskupams išeivijoje ir plačiai mūsų visuomenei. Visa išeivija yra susirūpinusi dvasinio pašaukimo problema. Šioje knygoje bus įvairių autorių straipsniai ta tema. Be to, minėtu leidiniu bus paminėta lietuvių saleziečių 50 metų veiklos sukaktis.

Lietuviai tik dabar pradeda Petruką Perkumą pažinti, įvertinti jo kilnų gyvenimą. Reikia tikėtis, kad minėtoji knyga paskatins lietuvių dar labiau domėtis savo tautiečiu. Knyga pasirodys dar prieš Velykas.

neparsivežkite jų!

parazitai ir ligos,
atgabentos Kanadon
su augaliniais ir gyvuliniais gaminiais,
padaro milijoninius nuostolius
mūsų ūkiams
ir miškams

jei planuojate atsivežti iš užsienio mėsos, gyvulių, vaisių, daržovių, daigų, žemės, — pirmiausia pasitikrinkite pas mus

Agriculture
Canada

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistrūkas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTU! PAMINKLŲ BENDROVĖ

Dabartinė Kinija ir Lietuvos byla

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

JAV sostinėje gyvenimas įdomus. Vis yra įvykių, atkreipiančių ne tik Amerikos, bet ir viso pasaulio dėmesį. Sausio pabaigoje čia lankėsi ir buvo iškilmingai sutiktas bei priimtas Kinijos vicepremieris Deng Ksiaopingas. Nors tomis dienomis nemažai demonstrantų matėsi sostinės gatvėse, prie Baltųjų Rūmų ir Kapitoliaus, bet jie tokių masių nesudarė ir judėjimo nesutrukdė, kaip vasario 5 d. į sostinę su traktoriais ir įvairiais ūkiniais vežimais iš 40 valstijų suvažiavę ūkininkai.

Kinijos vicepremieris į Vašingtoną atvyko sausio 28 d., gi oficialiai Baltuosiuose Rūmuose buvo priimtas sausio 29 d. rytą. Daugelį nustebino dienraščio "Washington Star" sausio 28 d. laidoje paskelbtas ilgas pasikalbėjimas su Kinijos vicepremieriu, kuriame Dengas nušvietė Sovietų Sąjungos vykdomą hegemoniją ir kartu pavojų pasaulio taikai. Tai buvo tokie akivaizdūs perspėjamieji žodžiai, kokie dabartiniu metu retai pasirodo amerikiečių spaudoje.

Iš Kinijos atvykusiam svečiui pagerbti Vašingtone buvo sukurta eilė priėmimų. Vienas jų įvyko sausio 30 d. nacionalinės galerijos naujame moder-

naus stiliaus pastate, kurį suprojektavo žymus kiniečių kilmės architektas Pei. Priėmimo dalyvavo apie tūkstantis kvietinių svečių, jų tarpe ir JAV Lietuvių Bendruomenės cv atstovas Vašingtone Algimantas Gureckas su žmona.

Vaišių metu A. Gureckas turėjo progos pasikalbėti su Kinijos ryšių įstaigos Vašingtone patarėju Tsao Kuishengu. A. Gureckas buvo maloniai nustebintas, nes šis augšto laipsnio Kinijos pareigūnas buvo gerai informuotas apie dabartinę Lietuvos padėtį. Gi Deng Ksiaopingas meno galerijoje pasakė kalbą, kurioje atvirai kritikavo sovietų politiką.

Idomu, kad A. Gureckas ir sausio 1 d. buvo pakviestas į Kinijos misijoje įvykusį priėmimą amerikiečiams svečiams. Lietuvis antikomunistas buvo pakviestas pačių kiniečių iniciatyva.

Tuo tarpu Amerikos ūkininkai pasiryžę pajudinti Vašingtoną, kad vyriausybė pakeltų kainas už žemės ūkio gaminius. Vasario 5 d. rytą į sostinę, prieš tai jau į priemiesčius suvažiavę, pajudėjo apie 2000 traktorių bei kitų ūkio vežimų. Ūkininkai suvažiavo iš 40 valstijų. Vieni

šaltiniai skelbia, kad jų susirinko 13,000, kiti — kad žymiai daugiau.

Ūkininkų tikslas buvo sustabdyti ryto judėjimą, užblokuojant kelius ir sukelti netvarką, kad tuo žmonės, ypač vyriausybė, atkreiptų dėmesį į jų tikrus ar tariamus rūpesčius. Atrodo, sostinės policija paruošė neblogą planą, didžiąją dalį judėjimo nukreipusi specialiais keliais, taip kad tik 25% valdžios tarnautojų pavėlavę į darbus.

Cia rašantis, kurio įstaiga yra Kapitoliaus papėdėje, į darbą atvyko nepavėlavęs, nes anksčiau ryto valandomis policija ūkininkų traktorių ir kitų vežimų vilkstines sustabdė ir užblokavo dar prieš Kapitolių, o iš šiaurvakarinės miesto dalies važiuojant ūkininkų vilkstinių nesimato. Daugiausia vargo tie, kuriems reikėjo važiuojant iš Virginijos pervažiuoti tiltus per Potomako upę, ir tie, kurie važiavo iš kaikiurių Marylando vietų.

Kai ryto judėjimas praėjo, policija ūkininkų traktorius ir kitus vežimus meistriškai užblokavo didžiulėje aikštėje, išsitiesusioje tarp Kapitoliaus ir Vašingtono paminklo. Popiečio

valandomis teko stebėti, kaip ūkininkų traktoriai su įvairiais plakatais, policijos apsupti, sukinėjosi po aikštę tarsi liūtai, uždaryti narve. Būta ir aštresnių susirėmimų su policija, būta ir suėmimų.

Rašant šį pranešimą, didžioji dalis suvažiavusių traktorių bei vežimų tebėra policijos apsupti toje didžiulėje aikštėje. Ūkininkai, išikūrę šiltose priekabose (traileriuose), su šeimos nariais ateina į aplink esančių valdžios įstaigų valgyklas pavalgyti, duoda pareiškimus, reporteriams, televizijai, radiui. Ar ką laimės šį didžiulę Amerikos ūkininkų demonstraciją, nežinia. Oficialūs valdžios pareigūnai teigia, kad praėjusieji metai ūkininkams buvę geri. Spaudos, radijo ir televizijos komentatoriai skelbia, kad leidus pakelti ūkininkams kainas už maisto gaminius žymiai pakiltų jų kaina krautuose. Sostinės traukiniuose ir autobusuose žmonės daro išvadas, kad daugiausia pasipelnė įvairūs tarpininkai.

Tautiniai estų drabužiai, kuriais estaitės pasipuošia tautinių švenčių progomis, ypač nepriklausomybės iškilmėse

Reikia lietuvių kalbos

profesoriaus Illinois universitetas Čikagoje ieško lietuvių kalbos ir literatūros dėstytojo

J. KAVALIŪNAS

Nuo š. m. rugsėjo pradžios Illinois universitetui "Chicago Circle" reikia profesoriaus lietuvių kalbai ir literatūrai dėstyti. Kandidatai turi turėti Ph. D. iš kurios nors moderniosios kalbos arba lingvistikos ir būti pasirodę dėstyti lietuvių k. ir literatūrą. Prašoma rašyti, pridant curriculum vitae (resume), šiuo adresu: prof. dr. Elmer B. Hadley, Dean of the College of Liberal Arts and Sciences, University of Illinois at Chicago Circle, P. O. Box 4348, Chicago, Ill. 60680, USA. Parašius prašoma tai pranešti lituanistinėms studijoms universitetuose remti komiteto sekretoriui Jonui Kavaliūnui, P. O. Box 438, Beverly Shores, Ind. 46301, USA.

Lituanistikos kursai buvo minėta universitete įvesti 1972 m. balandžio 20 d. JAV LB švietimo tarybos iniciatyva su Lietuvių Fondo pagalba. Tai buvo daroma matant, kad čia yra sąlygos išlaikyti lituanistikai ilgiau, negu bet kuriame kitame universitete už Lietuvos ribų, nes Čikagoje ir apylinkėse yra didžiausias lietuvių telkinys. Išeivijoje, o Illinois universiteto "Chicago Circle" lietuvių studentų skaičius (per 300) yra didžiausias iš visų užsienio universitetų. Studentų skaičių čia didina ir ta aplinkybė, kad čia eiti augštuosius mokslus kainuoja mažiau, negu kituose universitetuose: nereikia mokėti už bendrąjį, nes studentai gyvena čia pat mieste, pas tėvus, o valstybiniame Illinois un-to "Chicago Circle" mokėtis už mokslą žymiai mažesnis, negu kituose privačiuose universitetuose, veikiančiuose toje pačioje Čikagoje.

Svietimo tarybai pasiūlius, lietuvių kalbos ir literatūros profesore buvo pakviesta dr. Janina Reklaitienė, kuri nuo 1972 metų rudens ligi šiolėi sėkmingai dėstė. Jai šią vasarą išvykstant į Europą, reikia kito profesoriaus darbui tęsti.

Universitetas lituanistikos kursų įvedimą sutiko labai palankiai. Jie tada buvo priskirti prie slavų departamento. Jo vedėjas prof. dr. N. Moravcevič tuo metu pašnekesys su "Draugo" redaktorium kun. dr. J. Prunskiu taip kalbėjo: "Aš esu serbas. Mano ryšiai su Baltijos valstybėmis maži. Tačiau, atėidamas iš mažo krašto, aš esu simpatikas toms kultūroms, kurias užplūsta jų kaimynai. Aš branginu lietuvių ir net neretai juos suminiu, kai svarstomi kitų kalbų kursai mūsų universitete. Mūsų un-to slavų departamento nori išlaikyti tai, ką slavai lietuviams yra padarę. Be kitų dalykų, mes rungtyniaujame su kitais gauti savo un-tui a. a. prof. A. Salio biblioteką. Mūsų un-to patikėtiniai jau nutarė tą biblioteką atpirkti. Jau pasirašyta sutartis, ir gegužės mėnesį ta biblioteką gausime, o ji turtinga lituanistiniais dalykais. Jei mes neturėsime stiprios lituanistinės programos, kuriame gi kitame un-te ji galėtų klestėti? Tokią programą labiausiai pritinka turėti Čikagoje, kur yra daugiausia lietuvių. Apskritai mes norime, kad Illinois un-tas išvystytų etnines studijas. Mane vis žavi lietuvių solidarumas šiame reikale. Mes norime, kad lietuvių kalbos studijos mūsų un-te išliktų"

("Draugas", 1973. IV. 28). Atpirkęs prof. A. Salio 2000 tomų biblioteką, un-tas vėliau įsigijo visą Lietuvių Enciklopediją ir kitus lituanistikos veikalus, kuriuos pasiūlė prof. dr. J. Reklaitienė.

Palankūs lituanistikos įvedimui buvo ir dekanai, tiek tuometinis prof. D. Dean, tiek dabartinis prof. E. B. Hadley. Pirmasis padėjo lituanistiką įvesti, o dabartinis dekanas stengiasi padėti lituanistikos studijoms Illinois un-to "Chicago Circle" išsilaikyti.

Bet kiti mums padės tik tada, kai patys savo reikalu rūpinsimės. Ir minėtas dekanas prof. D. Dean, "Draugo" redaktoriaus kun. dr. J. Prunskio paklaustas, "kokių būdu ryžotės įvesti lietuvių kalbos kursą į savo universitetą?", atsakė: "Mus užinteresavo lietuvių visuomenės atstovai. Tiesiog užliarmavo. Jie buvo judintojai". ("Draugas", 1972. IV. 29). Taigi, lietuvių kalbos universitetuose įvedimas, ir jos išlaikymas priklauso pirmiausia nuo mūsų pačių. Todėl 1978 m. gruodžio 3 d. buvo Čikagoje sudarytas komitetas lituanistinėms studijoms universitetuose remti. Jis veikia prie JAV LB švietimo tarybos. Į komitetą įėjo švietimo tarybos atstovas kun. Juozas Vaišnys, SJ, prof. dr. Janina Reklaitienė, prof. dr. Regina Kulienė, Irena Balaišienė, grad. stud. Vida Musonytė, stud. Lionė Bradūnaitė ir lituanistikos kursų Illinois un-to "Chicago Circle" iniciatoriai — steigėjai Leonas Raslavičius ir Jonas Kavaliūnas. Komiteto pirmininku sutiko būti L. Raslavičius, 840 Wellington, Apt. 319, Elk Grove Village, Ill. 60007, iždininke — I. Balaišienė, sekretorium — J. Kavaliūnas ir kiti — nariais. Komitetas palaiko ryšius su Čikagos un-tais, kur dėstoma lietuvių kalba, ypač su Illinois un-to "Chicago Circle", su studentais ir lietuvių institucijomis. Lietuvių Fondas, padėjęs įvesti lietuvių k. studijas Illinois un-to "Chicago Circle", yra pasiryžęs remti reikalą ir toliau.

Prof. dr. J. Reklaitienė šią vasarą išvykstant, dekanas prof. E. B. Hadley prašė lit. studijoms un-tuose remti komitetą paskelbti lietuvių spaudoj, kad nuo 1979 m. rudens ketvirčio pradžios Illinois universitetui "Chicago Circle" reikia lietuvių kalbos ir literatūros profesoriaus. Universitetas savo keliu reikalą taip pat paskelbė dviejuose profesiniuose žurnaluose.

Lituanistikai bet kuriame universitete išlaikyti pirmiausia reikia, kad būtų kas dėsto ir kas studijuoja. Šiuo metu yra iškilęs kvalifikuoto dėstytojo reikalas. Universitetas planuoja iš anksto. Todėl svarbu, kad asmenys, galį tą vietą užimti, artimiausiu laiku kreiptųsi į dekaną prof. E. B. Hadley.

Sudbury, Ontario

MŪSŲ PADEKOJE, išspausdintoje "T2" 6 nr., per neapsižūrėjimą, liko neįrašytos pavardės J. Gliciko ir p. Mortos. Atsiprašome. A. Gatautis

Lietuviška baldų dirbtuvė Torontė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni FIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Nevisi kanadiečiai yra vienodi

Vive la difference!

Kanada yra vieninga šalis, kurioje gyvena žmonės iš visų pasaulio kampų. Tai nuostabi žmonių mozaika, kurių kultūrinės šaknys ir vertybės yra nepakartojamai sujungtos į vieną valstybinę šeimą, gyvenančią drauge taikoje ir laisvės dvasioje. Faktas, kad nevisi kanadiečiai yra vienodi, sudaro mūsų įvairumą. Tai turtingas įvairumas, kuris teikia kiekvienam kanadiečiui laisvę būti skirtingu ir... lygiu; laisvę džiaugtis kiekvieno individualumu, puoselėti

kultūrinės savo šaknis bei vertybes ir dalintis jomis su kitais. Daugiakultūriškumas yra šios tikrovės atspindys ir kartu atsakas. Jūsų Kanados vyriausybė per pastovią daugiakultūrę politiką vykdo plačios apimties programas, kurios įgalina visus mus save išreikšti, ugdyti ir tuo būdu prisidėti prie Kanados augimo bei didelio jos gyvastingumo. Jūsų daugiakultūrių reikalų ministeris daro visa, kad daugiakultūre politika būtų

vykdoma visose vyriausybės šakose; kad visi kanadiečiai, kokios bebūtų kultūrinės kilmės, būtų laikomi lygiais. Jo daugiakultūris direktoriatas taip pat skatina komunikacijos priemonės teisingai vaizduoti kultūrinį mūsų gyvenimą. Daugiakultūriškumo dėka pripažįstame, kad nevisi kanadiečiai yra vienodi, tačiau privalome užtikrinti jų teisę į lygybę. Vive la difference!

Norintieji pateikti savo nuomones arba gauti informaciją tēršo:

Multiculturalism
Ottawa, Ontario
K1A 0M5

Daugiakultūriškumas

vienybė per savitarpį pažinimą

Honourable Norman Calkin
Minister of State
Multiculturalism

L'honorable Norman Calkin
Ministre d'État
Multiculturalisme

Sol. Nerija Linkevičiūtė, „Dainavos“ ansamblio statomoje muzikinėje dramoje „Emilija Platerytė“ atlikė pagrindinį vaidmenį

„Emilija Platerytė“ i sceną

Čikagos „Dainava“ repetuoja muzikinę dramą

JUOZAS SLAJUS

Lietuvių meno ansambliui „Dainava“ jau daugiau kaip pusmetis repetuoja istorinį veikalą — muzikinę dramą „Emilija Platerytė“. To veikalo aktorai, solistai, choras ir kt. Čikagos Jaunimo Centre repeticijas pradėjo dar praėjusių metų šiltaisiais rudens vakarais. Jos buvo gausiai belankomos ir rekordinėms sniego pūgoms siaučiant. Esant taip didžiuliam dainaviečių entuziazmui „Emilija Platerytė“ repetuojant, netenka abejoti, jog rampos šviesose regėsimie gėrai paruoštą muzikinį veikalą. Gal tai bus geriausias „Dainavos“ veiklas iš daugelio ankščiau atliktųjų.

Sausio 24 d. „Dainavos“ ansamblio vadovybė ir to ansamblio veteranai globėjai Irena ir dr. Leonas Kriaučiūnai Tautiniuose Lietuvių Namuose sukvietė spaudos ir radijo atstovus bei to veikalo vadovaujančius pareigūnus supažindinti su veikalo „Emilija Platerytė“ dainaviečių jau atliktais ir tebevykdomais ruošos darbais.

Irenai Kriaučiūnienėi sudidinus visus svečius prie vaizningo stalo, dr. L. Kriaučiūnas pasveikino nepabijojusius gilaus sniego ir pradėjo informacinį suėjimą. Be kitko, jis paaiškino, kad to veikalo pastatymas pareikalaus įtempto darbo ir stambių išlaidų. Dėkojo dainaviečiams, ypač muz. A. Jurgučiai, už ryžtingas pastangas muzikinės dramos pastatymui. O kad tas darbas būtų sėkmingai sutiktas, prašė informacijos darbuotojų pagalbos, kad lietuviškoji visuomenė atsilankytų į Marijos Augšt. mokyklos auditoriją kovo 31 ir balandžio 1 dienomis bei prisidėtų kita parama.

„Dainavos“ ansamblio valdybos pirm. Aleksas Smilga, vienas iš pačių pirmųjų ansamblio veteranų (įsijungęs Hanau lietuvių stovykloje), savo žodyje padėkojo globėjams Kriaučiūnams už moralinę bei materialinę paramą ir paaiškino, kad veikalo pastatymui reikės suteikti apie \$25.000. Jeigu per abu spektaklius išparduotumė visus bilietus, tai visoms išlaidoms padengti dar trūktų \$10.000. Tikimasi, kad lietuvių kultūrinės veiklos rėmėjai bei „Dainavos“ sunkumus suprantą lietuviai pagelbės šį rūpestį įveikti.

Libreto autorius Anatolijus Kairys supažindino su šiuo karžygiškos lietuviškos grafitės Emilijos Platerytės, sukilimo vadės, istorinio veikalo turiniu, vaizduojančiu 1831 m. sukilimą, kuris buvo apėmęs visą Lietuvą. Linksnos dvaro savininkas Platerytė suorganizuoja 800 vyrų pulką ir planuoja užimti rusų igulus valdomą Daugpilį, apsirūpinti iš ten ginklais ir laimėti sukilimą. Su šiuo planu ji nuvyksta į vyriausią sukilimo tarybą Vilniuje, bet anais laikais vyrai su moterimis mažai tesiskaitė ir ji ten savo projektui negauna pritarimo. Išsėdus

si Platerytė sugrįžta ir ryžtasi kovoti, kol greta jos bus nors vienas gyvas sukilėlis. Gi sukilėliai (choras) šaukia: „Vesk, Emilija, i kovą, vesk i pergale visus!... Tėvynė šaukia mus i kovą už laisvę žemės mylimos!...“ Bet Daugpilio igulus rusų vad. Ivan Ivanovičius (jis pirmoji Platerytė, bet šį atsisakė) sužino apie sukilimą ir ruošiamą Daugpilio užpuolimą, stipriai ginasi. Sukilėliai mūšį pralaimi, o Platerytė miršta nuo žaizdų. Pagrindinį Platerytės vaidmenį atliko sol. Nerija Linkevičiūtė.

„Emilijos Platerytės“ veikalui muziką parašė gausus kompozitorius Aloyzas Jurgutis. Sakė, kad šį kūrinį jis dedikuoja savo žmonai Marijai, kuri tebeleidžia leidybai išvykti iš okup. Lietuvos. Paaiškino, kad veikalas rodo lietuvių kovų pradžią prieš paverėjus rusus. Muzika bus klasikinė, lietuviška, bet bus ir moderniosios. Formos atvilių tai bus operinis veikalas. Nebus kalbėjimo. Veikalas bus trijų veiksmų, keturių paveikslų muzikinė drama.

Režisūrė Živilė Numgaudaitė aiškino, kad veikalas jau išpildingas, jaudinantis, net ašaras išspaudžiantis. Sakė pirmas veiksmas bus linksmas, antras patriotinis, trečias dramatinis. Šioj muzikinę dramą aktorai-solistai yra: N. Linkevičiūtė, V. Lorentas, R. Strimaitis (kanadiškis), A. Simonaitytė, Gaiziūnienė, V. Radys, Br. Jančys, N. Paulauskaitė ir J. Burgess. Dailininkas — J. Daugvilas, šviesų tvarkytojas — Č. Rukūda, akompaniatorė — dr. Z. Modestienė, chormeistrė — R. Soliūnaitė, režisūrės padėjėja — L. Nastonaite. Muzikinei dramai gros simfoninis Čikagos orkestras, diriguos muz. A. Jurgutis.

„Dainavos“ ansambliu beveik išimtinai atlieka lietuvių kompozitorių kūrinius. Jau daug kartų jis yra džiuginęs publiką savo vaidyba ir melodingomis choro dainomis. Yra turėjęs per 300 koncertų, 12 muzikinių veikalo pastatymų: savo repertuaru turi 9 mišraus ir vyrų choro Mišias ir t. t. Neabejotina, kad ir šis istorinis veikalas nebus paskutinis.

Nelengva suruošti tolimosios išvykas stambesniems meniniams vienietams, tačiau tikėtina, kad ateity šiuo veikalu grožėtis galės ne tik čikagiškiai, bet ir kitos lietuvių gyvenvietės.

„Dainava“ savo menine ir kitokia veikla artėja prie 35 metų amžiaus ir visiškai negalvoja apie išėjimą pensijon. Ansambliu pasipildė jaunais veidais. Jo pradžią — 1945 m. Hanau lietuvių stovykloje, V. Vokietijoje. Darbar turi 60 aktyvių narių. Dabartinė ansamblio valdyba: Vytautas Jasinevičius — vicepirm., Vytautas Radys — išdinininkas, Danguolė Ilginytė — sekretorė, Mėta Gabalienė — finansų sekretorė, Nelė Paulauskaitė ir Jonas Paštukas — nariai.

Kritiškų laikotarpių karys

Monografija apie generolą Povilą Plechavičių

J. VAICELIŪNAS

Knygų rinkoje pasirodė leidybos „Generolas Povilas Plechavičius“. Tai 1973 m. mirusio gen. P. Plechavičiaus monografija. Kaikas gen. Plechavičius vadina spalvingu generolu. Gal geriau tikti jį vadinti energingu ir drąsiu generolu, nes kariui tos savybės labiau tinka, negu spalva. Jis savo energija, drąsa ir užsitarnavo šaunaus kario vardą.

Generolo P. Plechavičiaus gyvenime buvo trys ypatingi laikotarpiai: nepriklausomybės kovos, gruodžio 17 perversmas ir vietinė rinktinė. Tie visi laikotarpiai yra tuo ypatingi, kad juose jam teko veikti pavojingose sąlygose. Bet jis buvo laimingas: per tuos tris laikotarpius perėjo laimingai ir išvėdė daugumą savo karių.

Nepriklausomybės kovos

P. Plechavičius ir tas kovas atėjo su gera karine patirtimi. Jis 1908 m. Maskvoje baigė gimnaziją ir įstojo kavaleries karu mokyklon, kurią baigė 1914 m. gegužės 13 d. karininko laipsniu (14 p.). Argi toje karo mokykloje mokslas truko apie 6 metus? I.E. pažymėta, kad P. Plechavičius, baigęs gimnaziją, studijavo komercijos institute. Reikia manyti, kad mokykloje užtruko porą metų. Kaikurie lietuviai, jau prasidėjus I D. karii, karo mokyklą Rusijoje baigė per vienerius metus. Normaliai karo mokykloje mokslas užtrunka 2-3 metus.

P. Plechavičius nepriklausomybės kovas pradėjo vienas iš pirmųjų, net neturėdamas krašto vyriausybės paramos. Pirmosios jo kovos vyko ne su bolševikais, bet su bolševikų pakalikais: plėšikais, žmogžudžiais, anarchistais ir panašaus plauko žmogystomis. O tie plėšikai — lietuviai ir nelietuviai kankino, plėšė gyventojus, degino jų sodybas.

Kovos buvo sunkios, nes P. Plechavičius pradžioje neturėjo užtenkamai vyrų, ginklų, šaudmenų. Tėko viską suorganizuoti, įsigyti. P. Plechavičius buvo geras saviems, tamiems gyventojams, bet griežtas žmogžudžiams, komunistams ir panašius drumstėjams. Komunistai jo bijojo. Kartą Sedos miestelio aikštėje vyko komunistų mitingas. Staiga i miestelį atėjo 6 raiteliai: du Plechavičiaus ir 4 vokiečiai. Jie paleido kelis šūvius į vyrų. Visi komunistai išbėgiojo.

Raudonosios armijos daliniai jau buvo užėmė didesnę dalį Žemaitijos. P. Plechavičius su savo vyrais, padedant vokiečiams, vijo raudonuosius iš savo krašto. Sakoma, kad Plechavičiaus daliniai sumušė ir lietuvių komunistų žemaičių puiką. Iš to pulko 1.000 karių i šiaurūs besuigrįžo tik 200, o vėliau Joniškėlyje ir tie 200 ištyro — perėjo i lietuvių pusę. Iš to pulko tik 40 komunistų beprisijungė prie bolševikų dalinių ir pasitraukė i Rusiją. Kodėl tas žemaičių komunistų pulkas buvo toks silpnas? Tame pulke buvo daug ir padorių lietuvių, kurie buvo priversti kariauti prieš savo tėvynę. Žinoma, tokie kariai fronte savo drąsos nerodė. Kaikurie jų žuvo, o dauguma išbėgiojo.

Plechavičiaus daliniams teko susidurti ir su bermontininkais. Tai vokiškos kilmės kariai, kurie plėšikavo Latvijoje ir Lietuvoje. Bet 1919 m. rudenį Lietuvos kariuomenė, vadovaujama gen. K. Ladygos, juos sumušė Šiaulių-Radviliškio rajone. Tada jie turėjo Lietuvą palikti. 1919 m. gegužės mėnesį P. Plechavičiaus batalionas Raseiniuose davė pradžią 3-čiam Vytauto Didžiojo pulkui. Nepasakysiu su kokių kariniu laipsniu P. Plechavičius grįžo iš Rusijos. Juk jis buvo karininkas. Ivedus Lietuvos kariuomenės laipsnius, 1920 m. vasario 22 d. P. Plechavičius buvo nušalintas kapitono laipsnis, o jo broliui Aleksandriui — leitenanto. Reguliarijos Lietuvos kariuomenėje kpt. P. Plechavičius buvo paskirtas i 5-tą pėstininkų pulką kuopos, o vėliau — bataliono vadu.

1921 m. gegužės 17 d. kpt. P. Plechavičius buvo paskirtas I-jo kavaleries (gusarų) pulko vadu, o 1922 m. pakeltas i majoro laipsnį. Čia jau buvo jo sritis, nes jis buvo kavalieristas. Jis pertvarkė ir suvienodino pulko ginklavimą, nes nepriklausomybės kovose ir kavalieristai buvo įvairiai ginkluoti.

Gruodžio 17 perversmas

1926 m. i krašto vyriausybę atėjo kairieji. Seime jiems taip pat truko reikiamos daugumos. Jie sau i pagalbą kvietė ne lietuvius, bet žydus, lenkus ir kitus svetimačius. Nepriklausomybės kovų metu pagarsėjęs adv. M. Sleževičius, vėl būdamas ministru pirmininku, savo tautinę aureolę labai aptendė. Jis šurkštelio būdu atsisakė priimti arkivyskupą J. Matulaitį. Sv. Sosto atstovą Lietuvai. Iš kalejimų buvo paleisti komunistai, bet įkalinami net Lietuvos laisvės kovotojai, Vyčio kryžiaus kavalieriai (plk. Grigaliūnas-Glovackis). Kai švietimo ministris V. Čepinskis nusprendė Lietuvoje atidaryti dar

apie 80 lenkiškų mokyklų, kurias turėtų lankyti ir lietuvių vaikai, dėlto viešą protestą viešingai pareiškė tautiškausi susirūšę studentai. Vidaus reikalų ministeris V. Požėla prieš ramiai demonstruojančius studentus pasiuntė raitąją policiją, kuri rimbais kapojo tuos studentus. Viena studentė, k d išvengtų raito policininko rimbo kirčių, puolė prie stovinčio karininko. Karininkas griebė ją policininką ir nutraukė jį nuo arklio. Jei policininkas būtų karininkui kirtęs rimbą, šis būtų pavartojęs ginklą.

Kariuomenė, kuri iškovojo Lietuvai laisvę, pamatė, kad tos laisvės galima greitai netekti be karo ir prieš divizionų. Kariai stojo gelbėti krašto laisvės. Jų priekyje atsistojo gen. št. majoras P. Plechavičius. Perversmas pavyko be kraujo praliejimo. Gruodžio 17 d. rytą i šias eilutes rašantis skaitė majoro P. Plechavičiaus i tautą atsisaukimus, iškiljuotus Kauno miestelė.

Vėliau mjr. P. Plechavičius greitai kilo karjeros laiptais: buvo paskirtas vyr. štabo, generalinio štabo vadovybos viršininku, o vėliau — vyriausio štabo viršininku, kuris, nesant kariuomenės vado, eina ir jo pareigas. Jis 1927 m. vasario 28 d. buvo pakeltas i pulkininko leitenanto laipsnį, o rugpjūčio 27 d. — i pulkininko laipsnį. Vyriausio štabo viršininko pareigose išbuvo 19 mėnesių. 1929 m. vasario 10 d. buvo pakeltas i generolo leitenanto laipsnį ir paleistas i atsargą. Kodėl? Jau tada girdėjau pasakymą esą prez. A. Smetona bijojo, kad energingasis Plechavičius vėl nepadarytų perversmo. Plk. P. Plechavičius buvo nepatenkintas, kad prez. A. Smetona, net be jo žinios, pradėjo i kariuomenės atleidinėti vertingus karininkus. (Bus daugiau)

Skambi daina, lakus žodis

Humoristo Antano Gustaičio vakaras Klevelande

AURELIJA BALASAITIENĖ

Kultūrinio popiečiaus serija Klevelande organizuoti emėsi iniciatyvos veiklus, energingas ir lietuviškam reikalui jautrus parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Humoristo jo poeto Antano Gustaičio atvykimas buvo vienas svarbiausių gausios publikos atsilankymo motyvų. Kaip iš anksto programoje buvo nurodyta, populiarius ir mėgstamas Klevelando vyrų oktetas su soliste Irena Grigaliūnaite irgi dalyvavo programoje.

Programą pradėjo ir su jos atlikėjais supažindino kun. Kijauskas. A. Gustaitis buvo publikos sutiktas gausiais plojimai. Ne vien jo kandus samojlys ir skambus rimuotos kalbos valdymas, bet ir sugebėjimas savąją kūrybą skaityti specifiniu, jai tinkamu tonu vėdinti klausytojus ne vien juoktis, bet ir susimąstyti. A. Gustaičio eilėraščiai ir monologai, eiliuoti ir neeiluoti, pasižymi taikliais kanidmu, geliančiu sarkazmu ir negailestingu mūsų visuomenės ydų plakimu. Tai tarsi detalūs mūsų gyvenimo karikatūra, kurioje jis išryškina mūsų kasdieninio gyvenimo hipokrizę, dile-

tantiškumą, asmeniškumą, sąvęs perversinimą ir t. t.

„Rauda pakelyje i pažatęją žemę“ su skambiu ir užkrečiančiu refrenu „oi, varge, varge...“ juokiasi iš mūsų tuščiažodžavimo ir sumaterialėjimo. „Gavėnia rojaus patvory“ su kasi maždaug apie tą pačią temą. „Prieš medį pažinimo“ — augšta tvorelė. Jai peršokti esame persunkūs, o pralįsti — perstori.

„Garsiai bajorų žygyje“ autorius juokiasi iš mūsų pasitarimų, posėdžių ir konferencijų, kuriose daug kalbama, bet nieko nenuveikiama: „bajorai tris dienas galvojo ir nutarė vienu balsu, kad tamsoje kovot baltu“, todėl „išgėrė i tautos sveikatą“. „Prie didvyrio paveikslu“ autorius juokiasi iš mūsų pačių, kad nesugebame atpažinti savo sios menkystės, kurios net nežįjūme kasdienybės veidrodyje.

Po A. Gustaičio pasirodė Klevelando vyrų oktetas su liaudies ir lietuvių kompozitorių dainomis. Nepaprasto pasisekimo su laukė „Mane motulė barė“, kurią vykusiai ir originaliai tarp atskirų posmų buvo įterptas priedainis „Nebark, mamyt...“ (Nukelta i 9-tą psl.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIEŪ proga dailės paroda Sydnejuje, Bankstowno centro galerijoje, suorganizavo dr. G. E. Kazokienė. Paroda turėjo tris skyrius — profesinių dailininkų, dailės studentų ir tautodailės darbų. Jon šį kartą buvo pakviesti tik N. S. W. valstijoje gyvenantys lietuviai menininkai. Įvadinį žodį parodos atidaryme tarė prof. dr. Vytautas Doniela. Iš viso buvo sutelkta 120 tapybos, skulptūros, keramikos, tautodailės darbų. Plačiausias buvo tapybos skyrius, kuriame dalyvavo dailininkai — Veronika Kristensen, Vida Kabailienė, Danguolė Keraitytė, Leeka Kraucevičiūtė-Grudzeff, Eva Kubos, Nina Mekėnaitė, Vladas Mekėnas, Jurgis Mikševičius, Henrikas Šalkauskas, Leonas Urbanas, Aldona Zakarauskaitė, o keramikai atstovavo Jolanta Garolytė-Janavičienė ir Danutė Karpavičienė. Dalyvių eilėse taipgi buvo trys dailės studentės — Ramona Dambrauskaitė, Sigitą Gailiūnaitė ir Angelita Grincevičiūtė-Wallis. Parodos aprašymuose minimi V. Mekėno portretai, H. Šalkausko abstraktai. Dail. L. Urbanas parodoje įsijungė su ciklu primenantiais penkiais kūrinių, atspindinčiais abstraktinį ekspresionizmą. Galerijos prieganyje lankytojus pasitiko 11 pėdų augščio lietuviškas stogastulpis, sukurta Kazimiero Belkaus. Jam įteikta Australijos Lietuvių Fondo \$100 premija už geriausią tautodailės darbą. Parodoje taipgi buvo išstatyta po keturis jau mirusių dailininkų darbus — Vaclovo Rato ir Algirdo Šimkūno. Tautodailės skyriun, be laureato K. Belkaus, įsijungė Dalia Bertasiūtė, Ona Dambrauskienė, Teresė Dailidienė, Juozas Gudaitis, Aleksandras Jakštis ir Edvardas Lašaitis. Agnė Lukšytė, vertindama šią parodą „Tėviškės Aiduose“, teigia, kad ji susilaukė didelio dėmesio S. Amerikos lietuvių kolonijose, jeigu būtų nuvežta i tą kontinentą.

DRAMATURGAS A. GIRDAS LANDSBERGIS sausio 24 d. viešėjo Floridoje, St. Petersburgo lietuvių klube. Jis skaitė ištraukas iš savo „Penkių stulpų turgaus aikštėje“, „Bardzos“, „Sventojų narvo“ ir „Paskutinio pikniko“. A. Landsbergis taipgi suvaidino aštuonis kalbų besisklausančių asmenų tipus. Tokių humoristinių tipų savo rinkinyje jis turi apie 300. Kitus žadėjo atleisti sekanties savo viešnagės metu.

MONTREALIETĖ SOL. G. ČAPKAUSKIENĖ, koloratūrinis sopranas, sausio 27 d. dalyvavo „Lyrio vakaro“ koncerte „Montrealio Longue-Pointe“. Kiti šio koncerto dalyviai — sopranas Wilma Trifiletti, tenoras Dennis LaVergne ir baritonas Christian Chiosa. Visi keturi dainininkai programą pradėjo atkarius pasirodymais. G. Čapkauskienė atliko: V. Herberto, J. Strausso, G. Bizet, P. Lincko kompozicijas, jas papildydama operų ištraukomis — iš G. Donizetti „Pulko dukters“, G. Verdi „Traviatos“ ir G. Puccini „Gianni Schicchi“. Ji taipgi dainavo duetus iš F. Leharo, S. Rombergio, G. Offenbacho operėlių ir G. Verdi „Traviatos“ su tenoru D. LaVergne ir baritonu Ch. Chiosa. Koncertas užbaigtas visų solistų atliekamais kvartetais, kuriuose skambėjo F. Lopez, S. Rombergio, R. Benatzkio, L. Ganno, A. Poppo, R. Raskino, A. Z. Idelsohno kūrinių. Muzikinė palyda — orkestras „Les Sopolos“. Laikraščio „Flambeau“ sausio 23 d. laidoje žurnalistas Andre Brisbois, supažindindamas skaitytojus su artėjančiu koncertu, ilgoką rašinį su nuotrauka pasakyė G. Čapkauskienė. Jame pateikiamos pagrindinės žinios apie jos dainavimą, pradedant studijų dienomis, pirmaisiais laimėjimais, dalyvavimu televizijos programose ir baigiant koncertais už Kanados ribų, dainavimu Čikagos Lietuvių Operos pastatymuose, gastrolėmis Australijoje.

LIETUVIŲ KLUBAS St. Peterburge, Floridoje, sausio 6-7 d. d. surengė dail. Antano Petrikonio tapybos kūrinių parodą. Jos sėkmingumą liudija net 53 dailės mėgėjų įsigyti paveikslai. Dail. A. Petrikonio kūrybą įvadinio žodžiu apibūdino Floridoje gyvenantys dailininkai A. Rūkštelė ir V. Vaitiekūnas.

LIETUVISKOSIOS SKAUTIJOS šešiasdešimtmečio minėjimus Bostono skautai ir skautės užbaigė susitikimu su čikagiečiu aktorium Jonu Kelečium, pastaruoju metu aplankiusiu jau ketletą JAV lietuvių kolonijų. Vakaro dalyvius su svečiu iš Čikagos supažindino A. Dabrilaitė-Lingertaitienė, apibūdindama ir programai atsižvelgus kūrinius. J. Kelečius talentingai atliko S. Becketto „Paskutinį Krappo irąšą“, Pulgio Andriūšo „Nelaidę“ augštaitika tarme ir Kazio Binkio eiliuotą satyrą „Kraučius Motiejus“. Skautai taipgi surengė lietuvių menininkų darbų parodėlę, vašes vakaro dalyviams su pašnekesiais, žokiais ir dainomis.

AMERIKOS LIETUVIŲ BIBLIOTEKA Čikagoje išleis kun. dr. Juozo Prunskio paruoštą knygą „Sibiro lietuviai“, kurioje yra sutelkti vakarus pasiekusio Sibiro tremtinių atsiminimai, laikai iš Sibiro ir Sibire darytos nuotraukos. Knygos apipavidalnimu rūpinasi dail. Vincas Lukša.

LIETUVOS MENO DARBUOTOJŲ rūmuose lietuvių poezijos vakarą surengė jaunimo klubas. Vilniečio G. Jokimačio verstus lietuvių poetų P. Zirnycio, L. Briedžio eilėraščius skaitė pats vertėjas ir jaunimo klubo skaitovų skyriaus nariai, vadovaujami aktorės S. Nosevičiūtės. Pertraukėles lietuvių kompozitorių kūrinių interpais užpildė kompoz. F. Latėnas. Šiltai buvo sutiktas vakare dalyvavęs P. Zirnycius. Su jo kūrybine bei visuomenine veikla supažindino G. Jokimaitis.

VILNIEČIUS I LIETUVOS TEATRO DRAUGIJOS lietuvių pakvietė vilniečio poeto K. Kublinsko atminimui surengtas vakaras „Lygumos dainuoja“. Sceninę kompoziciją režisavo S. Nosevičiūtė, apipavidalino dail. G. Visockienė. K. Kublinsko eilėraščius skaitė L. Zadeikytė.

REPUBLIKINĖ TAIKOMOSIOS DEKORATYVINĖS DAILĖS paroda Vilniuje susilaukė gausių dalyvių — apie 60 keramikų, 50 tekstilinių, 11 juvelyrų, 3 stiklo ir 6 odos specialistų. Šiai parodai jie buvo sutelkę pernai sukurtus darbus. Tarp jų buvo E. Jasiūnaitės gobelenas „Sventė“, skirtas Panevėžio „Ekranu“ gamyklos vestuvių kambariui, E. Daukniešės „Svetuvės“ — Panevėžio santuokų rūmams. Monumentalių kilimų Vilniaus universitetui išaudė R. Jausdytė, o dekoratyvinių kilimų-triptikų Čilniaus vėžio centrui sukūrė M. Svažienė, bendradarbiaudama su architektais.

JUOZO BALCIKONIO „Rinkinių raštų“ i tomas pasiekė skaitytojus 4.000 egz. tiražu. Šį 408 psl. tomas sudarė A. Pupkis, chronologine tvarka panaudojamas 148 vilniečių kalbinko straipsnius. Beveik trečdalis jų skelbiami pirmą kartą iš palikty rankraščių. I šį tomą įjungti J. Balčikonio straipsniai nagrinėja įvairius lietuvių kalbos leksikografijos ir kalbos kultūros klausimus, paliesdami atskirus akcentologijos, onomastikos dalykus. Įvadinį straipsnį apie J. Balčikonio gyvenimą, jo mokslinei bei visuomeninei veiklą parašė A. Pupkis ir V. Mažiulis. Leidinį papildė pluoštelis nuotraukų. „Pastabų“ skyriuje pateikiamos bibliografinės nuorodos.

ROKISKIO LAUDIES TEATRAS paruošė naują premjerą, kuriai buvo pasirinkta A. Gričiaus dviejų veiksmų šešių paveikslų komedija „Buvo buvo, kaip nebuvo...“ Spektaklį paruošė saviveikloje pasizymėjęs rež. J. Kavoliūnas.

MAZOJOJE VILNIAUS FILHARMONIJOS salėje koncertavo violončelistas Albertas Šivickis ir pianistė Birutė Vainiūnaitė. Koncertą lietuvių pradėjo dviem C. Debussy ir P. Hindemitho sonatom, W. A. Mozarto „Divertimentu B-dur“, kurio atlikime talkino ir obijostas Juozas Rimas. Antrojoje dalyje skambėjo pirmą kartą atliekama B. Kutavičiaus „Inversinė poema“. O. Balakausko fuga iš „Retrospektivos“ violončelei ir fortepijonui, čekų kompozitoriaus B. Martinu „Variacijos G. Rossinio tema“.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA sausio 25 d. prisiminė vokiečių rašytojo, filologo ir filosofo J. G. Herderio 175 metų mirties sukaktį, prieš 200 metų išleista „Tautų dainų“ rinkinį, kurin būvo įtrauktas ir 8 lietuvių dainas. Įvadinį žodį minėjime tarė akademikas K. Korsakas. Apie J. G. Herderio veiklą, jo pradėtą mūsų liaudies dainų garsinimą tarptautiniu mastu kalbėjo LM Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto tautosakos skyriaus vadovas A. Jonynas. Pranešimą apie J. G. Herderio ryšius su Latvija ir jos tautosaką skaitė filologijos dr. O. Ambainis, apie jo idėjų tarptautinę reikšmę — leningradietis filologijos dr. V. Gusevas. Su J. G. Herderio poveikiu Vyduno pažitoms supažindino akademikas J. Jurginis.

LIETUVOS ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS nariai Vilniuje susipažino su naujuj Vanaugės kurorto pastatų projektais, kuriuos paruošė miestų statybos projektavimo instituto specialistai, vadovaujami architektu A. Lėcko. Vanaugėje yra naujasis kurortas Baltijos pajūryje, statomas netoli Palangos. Su projektais supažindino L. Merkinas, S. Šarkinas, su pastatų konstrukcija — J. Ruseika. Jai bus panaudota naujovė — klijuotas medis. Kritikų padarytas pastabas apibendrinio Architektų Sąjungos pirm. A. Rasteika, atkreipdamas dėmesį i jaunųjų architektų įvedamą įmantrias detales, patardamas jų atsisakyti.

J. TALLAT-KELPSOS KŪRINIŲ KONCERTA Vilniuje surengė jo vardu pavadinta augstesnioji muzikos mokykla. Prisiminimai apie susitikimus su vilniečiu kompozitorium dailios muz. A. Klenickis ir operos veteranas K. Gutauskas. Koncerte buvo atlikti populiariai vokaliniai ir styginių J. Tallat-Kelpso kūrinių. Programoje dalyvavo ir mokyklos choras, vadovaujamas dėstytoja A. Sapanavičiaus. Šį kartą chorui dirigavo IV kurso moksleiviai.

Muzikinės dramos „Emilija Platerytė“, ruošiamos „Dainavos“ ansamblio, spaudos konferencijos dalyviai; sėdi iš kairės: R. Soliūnaitė, A. Kairys, Z. Numgaudaitė, A. Jurgutis, kun. J. Prunskis; stovi: V. Lorentas, M. Kripkauskienė, S. Juskenas, J. Slajus, A. Juodvalkis, N. Paulauskaitė, P. Petrutis, V. Radys, I. Kriaučiūnienė, S. Lorentienė, Al. Smilga, J. Paštukas ir dr. L. Kriaučiūnas

Nuotr. V. Jasinevičius

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų	
KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 2-3 metų 9¼%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9%
Ketvirtadieniais 10 - 8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10 - 8	depozitų-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9 - 1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30 - 1	asmenines 10½%
	nekiln. turto 10¼%
	investicines 10½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTA, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* Taisyklės. * Sauginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisyimas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisyklės. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 769 4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų
fotografinių darbų

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukti kairėn
prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

13 dienų su giminėmis!!!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:

VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.

VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.

Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypą
keliavantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų
televizijas bei "stereo" aparatus.

SPORTAS

KETVIRTĄ DEŠIMTMETĮ PRADEDANT

Dalis Kanados lietuvių sporto klubų jau peržengė 30-tuosius veiklos metus. Toronto Vytis, Hamiltono Kovas ir Montrelio Tauras jau pradėjo ketvirtą dešimtmetio darbą. Toronto Aušra ir Londono Tauras taipogi jau daug metų darbuojasi.

Šie sporto vienetai pajėgę su senaisiais šio krašto gyventojais sėkmingai varžytis — laimėjimai ugde pasitikėjimą ir ragino jaunimą burtis savose organizacijose.

Mūsų klubų eilėse radosi Kanados meistrai ar rinktinii atstovai. Spauda dažnai žymiuosius lietuvių sportininkus minėdavo, pvz. V. Neškaitytai ar L. Rautišui Toronto dienraščiai net išstius puslapius skirdavo. Tai reiškia, kad neaugusios lietuvių ateivių grupės sportininkai sugebėjo kanadiečių tarpe gauti tinkamą pripažinimą.

Ketvirtas sportinės veiklos dešimmetis pradėdamas jau pasikeitusių sąlygomis. Senieji sporto veteranai pamažu traukiasi iš varginančio sportinio darbo. Pasiigendama jiems pakaito. Nejauciama pertekliaus ir finansinėje paramoje.

Dabartinėje Toronto krepšinio prieauglio klasės veikloje Vyčio ir Aušros sportininkams tenka raudonuoti. Štai pavyzdys. Jaunimo krepšinio lygos šią žiemą susidarė tik Toronto mokyklose. "Catholic Youth Organization" ir "Ontario Basketball Association" apmokamų raštinių pastangos išeiti lygą nebuvo sėkmingos. Ar ne nuostabu, kad Ontario sostinėje susilaukė prieauglio CYO krepšinio lyga tik Vyčio klubui įjungus tris komandas? Galima spėti, kad Vyčiai ir Aušrai pasitraukus, ši lyga Toronto ir vėl sugriūtų.

Nevertindami lietuviškos sportinės veiklos, skleidžiamos abejingumą gesinančių užsidegimų tolesniam darbui. Pripažinkime lietuviškų sporto klubų laimėjimus, remdami jų veiklą.

Juozas Balsys

SPORTAS LIETUVOJE

Augščiausios vyrų krepšinio lygos pirmenybės, pasibaigusios Kijeve, septynioliką kartą laimėjo Maskvos karisčių CASK klubas su 20 surinktų taškų. Jo krepšinininkams teko aukso medaliai. Antrą vietą ir sidabro medalius išsikovojo Kijevo "Strojitelis", surinkęs 18 taškų. Vilniaus "Statyba", visą laiką buvusi II vietoje, nukrito į III — jai įteikti trys pirmenybių bronzos medaliai. Pastutiniame pirmenybių rate Kijeve "Statyba" pralaimėjo II vietą užėmusiam Kijevo "Strojitelii" 84:85. V vietoje atsidūrusiam Leningrado "Spartakui" — 79:81 ir netgi Talino "Kalevui" 85:88, nors ši estų komanda pirmenybės užbaigė tik VIII vietoje. Laimėti pavyko 99:84 rezultatu tik prieš Rygos VEF klubą, užėmusį X vietą. Rezultatai liudija aiškių vilniečių nuovargi. Vis dėlto tenka stebėtis jų dideliu ryžtu, nes "Statybai" trūksta augštųjų žaidėjų. Pernai, debutavus augščiausioji lygoje, "Statyba" turėjo tenkintis tik X vieta. Siemetinis staigus jos iškilimas į trečią vietą yra džiugus bei sveikintinas. Bronzos medalius iš Kijevo į Vilnių parsivežė: A. Pavilonis, R. Girsakis, J. Kazlauskas, V. Andriūnas, S. Deimantavičius, E. Paulauskas, E. Narmontas, V. Palionis, V. Urba, A. Vaitkus, V. Bazilevskis, V. Balocka, D. Pašakarnis, "Statybos" treneriai R. Endrijaitis ir K. Grigaliūnas.

Kauno "Žalgiris", pernai laimėjusiam bronzos medalį, siemetinės pirmenybės baigėsi liūdnei — su 6 taškais teko tik priešpaskutinė XI vieta. Už jį silpnėsnis tebuvo Vladivostko "Spartakas", neišikovojęs nė vieno taško. Žalgiriečiai, atrodo, labai pasigenda pasitraukusio S. Jovaišos, žaidžiančio Sovietų Sąjungos rinktinėje. Kijeve "Žalgiris" pralaimėjo: Tbilisio "Dinamo" komandai — 100:103, Kijevo "Strojitelii" — 79:95, Leningrado "Spartakui" — 80:90. Vienintelė pergalė 105:87 te pasiekta prieš Vladivostko "Spartaką". Žalgiriečiams dabar gresia rimtas pavojus iškristi iš augščiausios lygos į pirmąją. Iš jos jau automatiškai iškrito paskutinė vietą užėmęs Vladivostko "Spartakas". Dėl teisės pasilikti augščiausioji lygoje "Žalgiris" specialiaame turnyre kovos su Rygos VEF klubu ir dviem stipriausiom pirmosios lygos komandom.

Paskutinės augščiausios vyrų krepšinio lygos pirmenybės palyginti buvo trumpos — kiekviena komanda sužaidė tik po 22 rungtynes. Po 17 rungtynių spauda paskelbė Vilniaus "Statybos" krepšinininkų individualius laimėjimus — iškovočių taškų skaičių: J. Kazlauskas — 281, R. Girsakis — 269, E. Narmontas — 250, A. Vaitkus — 235, A. Pavilonis — 232, V. Andriūnas — 161, V. Bazilevskis — 69, V. Urba — 53, V. Palionis — 52, V. Balocka — 51, D. Pašakarnis — 18, S. Deimantavičius — 12 ir A. Valnauškas — 7. "Žalgiris" tu pačių 17 rungtynių eigoje taškus laimėjo: D. Lasys — 301, V. Masalskis — 255, L. Zukaitis — 213, V. Chomičius — 142, A. Baziukas — 127, J. Jurkaitis — 125, M. Arlauskas — 119, A. Lauritėnas — 98, E. Vasilauškas — 59, R. Civilis — 57, S. Jovaiša (žaidė tik vienerias rungtynes) — 34, V. Janauskas — 20 ir M. Lukošius — 8.

Sovietų Sąjungos vyrų krepšinio rinktinė ruošiasi draugiškai išvykai

į JAV. Tarp penkiolikos į ją pakviestų krepšinininkų yra Vilniaus "Statybos" kapitonas A. Pavilonis ir Kauno žalgirietis V. Chomičius.

Vilniuje viešėjo Kopenhagos "Fregjos" klubo rankininkės. Draugiškas rungtynes su Vilniaus "Egle" laimėjo vilniečiai 22:15.

VYČIO ŽINIOS

Vida Girčytė dalyvavo Toronto stalo teniso varžybose ir 13-kos metų klasėje laimėjo III vietą. Vienolikos metų stalo tenisininkė rodo rimtą pažangą ir pasiryžusi tobulėti.

Vytis A — St. Peters 50:49. — CYO lygos pirmenybėse Vyčio jauniai A (18) po atkaklios kovos įveikė St. Peter's krepšinininkus 50:49. Žaidė: J. Zenkevičius 10, A. Kišonas 6, K. Banellis 2, E. Augaitis 6, J. Karpis 8, L. Siolek 10, G. Sendžikas 8.

Vytis B — St. Brigid 34:50. Tos pačios lygos rungtynėse jauniai B (16) vėl pralaimėjo pajėgiai St. Brigid komandai 34:50. Vytiečiai kurį laiką vedė žaidimą ir buvo pasiekę 28:20 persvarą, tačiau P. Tutliui ir A. Balsiui už pražangas palikus aikštę, pralaimėjo rungtynes. Žaidė: J. Karpis 7, R. Karpis 2, P. Karpis, P. Tutlys 4, J. Bukowski 15, A. Balsys 2.

Ričardas Duliūnas ir toliau sėkmingai žaidžia Humber kolegijos krepšinio komandoje. Neseniai įvykusiose rungtynėse jis įmetė 35 krepšius.

Kvestinis krepšinio turnyras įvyks šį savaitgalį Toronte. Jame dalyvauti yra pakviestos Vyčio jaunų B ir C komandos. A. S.

Ateitininkų žinios

Moksleivių pasiruošimas įžodžių jau prasidėjo. Susirinkimai daromi kas savaitę ir nagrinėjamos šios temos: ateitininkų istorija, ideologija ir pasaulėžiūra, ateitininkų principai, organizacijos struktūra, įžodis ir jo reikšmė. Kalkurios temos padalintos į du susirinkimus. Įžodžio egzaminai bus prieš ateitininkų šventę, kuri šiais metais įvyks balandžio 21-22 d.d.

Moksleivių stovykla Dainavoje bus birželio 17 — liepos 1 d. d., jaunųjų — liepos 1-15 d.d.

Wasagoje ateitininkų stovykla prasidės liepos 15 d. ir baigsis liepos 28 d. Norintieji stovyklai vadovauti prašomi kreiptis raštu į dr. O. Gustainienę, 179 Cassandra Blvd., Don Mills, Ont. M3A 1T4.

Ateitininkų tėvų komitetas, be anksčiau minėtų aukų, paaukojo \$100 badaujantiems vaikams per kun. H. Sulcą. Jeigu kas dar norėtų prisidėti, prašomi aukas siųsti dr. O. Gustainienei, kuri persiųs aukas kun. Sulcui.

Pyragų išpardavimas. Sausio 28 d. Toronto moksleivių kuopa suruošė pyragų išpardavimą Prisikėlimo parapijos kavinėje po 10 v. r. Mišiu. Surinkta \$75. Pūsų jį buvo laisva auka. Dėkojame: p.p. Abromaičiui, Čuplinskienei, Girdauskui, Prakapienei ir Stravinskui. Šie pinigai, tėvų komitetui pridėjus dar \$25, bus paaukoti kun. Sulco misijai Afrikoje.

Toronto ateitininkų moksleivių kuopa kviečia visą moksleivių amžiaus jaunimą dalyvauti mūsų susikauptimo vakare, kuris įvyks šeštadienį, kovo 3 d., 5 v.p.p., Seselii Namuose. Pradėsiame šv. Mišiomis, po kurių bus giedojimas, skaitymai ir rodomos skaidrės. Tema — "Atsinaujinimas". Tai bus lyg pasiruošimas ateinančioms Velykoms.

Skautų veikla

• LSS korespondencinio suvažiavimo biuletenio 3 nr. skelbia rinkimų rezultatus. Registruotų dalyvių dalyvių buvo 644, balsus atsiuntė 532. Iš Kanados rajono dalyvavo 55 asmenys. Viešame balsavime dalyvavo ir jų balsai užskaityti: LSB 219, LS Seserijos 188, ASS — 70. Į LSS garbės teismą išrinkti v.s. A. Bobelis, v.s. fil. H. Plaušaitienė ir v.s. A. Samušis; kontrolės komisijon — j. v. s. fil. B. Juodelis, v. s. M. Ročkuvienė ir v.s. fil. V. Tallat-Kelpša. Skelbiami suvažiavimo dalyvių siūlymai nutarimams ir nuomonės rūpinimais klausimais. Pateikiamos piniginių vienietų apyskaitos. Suvažiavimo dalyviai, norintieji pareikšti dar kokiu nors klausimu savo nuomonę, prašomi tai padaryti ligi š.m. kovo 5 d. Suvažiavimo prezidentui vadovauja v.s. fil. V. Varnas, 2307 Lyric Ave., Los Angeles, Calif. 90027, USA.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu vadijų pasitarimas Kaziuko mugės reikalų šaukiamas vasario 25 d., 11 v. r., skautų būkle.

• Mindaugo dr. vės sueiga — vasario 26 d., 7 v.v., Prisikėlimo palatose. Kiekvienas sueigos dalyvis gauna specialią taškų varžybą.

• "Satrijos" tunte Vasario 16 proga į vyr. laipsnį pakeltas — j. vyr. sl. K. Dambraitė, J. Melnykaitė ir V. Prasauskienė; į vyr. vl. — R. Trinkaitė, C. S.

• BEGANGIŲ LAIVAIŠ IS VIETNAMO ŽMONIŲ PAGALBOS reikalų Jonas-Paulius II pasiuntė telegramą JT generaliniam sekretoriui K. Waldheimui, prašydamas, kad pasaulio valstybės gelbėtų ir priimtų tuos žmones pas save, o nepalikyt mirčiai juos.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Montrealyje, ir Kvebeko miestuose gauti R. Barre'o pasisakymą, remiantį Kvebeko partiją bei jos planuojamą šios provincijos atsiskyrimą nuo Kanados. Provokacijos nebuvo sėkmingos — R. Barre'as nepakartojė vėlinies prez. De Gaulle 1967 m. viename Montrealio balkone meste šūkiu: "Tegyvuoją laisvas Kvebekas!" Svečias tik perdavė kvebekiečiams brolišką sveikinimą iš Prancūzijos, kvebekiečius ir prancūzus pavadindamas viena garbinga šeima. Kvebeko mieste, tarps žodį šios provincijos parlamente, R. Barre'as pasirašė oficialią sutartį, kuri užtikrina pilną socialinį aprūpinimą kvebekiečiam Prancūzijoje ir prancūzų Kvebeke. Sutartis liečia socialinės gerovės pašalpas, sveikatos draudą, pensijas.

Įtampa tarp Otavos ir Kvebeko įvyko Montrealio Mirabel aerodrome, kai jį išlydėti Prancūzijos grįžtančio R. Barre'o atvyko Kanados teisingumo min. M. Lalonde su specialia garbės sargyba. Čia buvo sugrįžti Kanados ir Prancūzijos himnai. R. Barre'ą iki lėktuvo palydėjo M. Lalonde. R. Levesque, nors buvo kviestas, atsisakė. Jis buvo aiškiai įsijudęs, kad į šią iškilnę įsijungė Otava, nepalikdama jos vien tik Kvebekui. Atskiros konferencijos po šio incidento M. Lalonde ir R. Levesque pažėrė aštrų kaltinimų vienas kitam. M. Lalonde teigė, kad R. Levesque, skambant Prancūzijos himnui, savo rankose už nugaros laikė rūkstančią cigaretę, o Kanados himną visiškai ignoravo. Prancūzijos premjeras R. Barre'as, iš profesijos ekonomistas, išlaikė pilną diplomatinę taktą. Paklaustas vieno žurnalisto, kur jis jautėsi geriau — Otavoje ar Kvebeke, atsakė: "Ir Otavoje, ir Kvebeke aš jaučiausi kaip namie. Esu pilnai patenkintas pokalbiais Otavoje su ministru pirmininku bei Kanados vyriausybe. Otavon ir Kvebekan aš neatvykau kelti ginčų. Tie asmenys, kurie jų tikėjosi, tikriausiai bus apvilti!"

Valentino dienos proga paštinių unijos vadas J. C. Parrotas su sąvo palydovais bandė įeiti į parlamento rūmus Otavoje. Premjerui P. E. Trudeau jis norėjo įteikti laidotuvių vainiką imitaciją, o parlamento nariams — Valentino dienos sveikinimams skirtas korteles su įrašu: "Mes būsiame čia ir po parlamento rinkimų dienos. Ar būsite ir jūs?" J. C. Parrotas su palyda nebuvo įsileistas į rūmus. Įširdęs spaudos atstovams pareiškė: "Jie visiškai nesuaprant humorą..." J. C. Parrotas ir jo pagrindinių bendradarbių tebelaukia teismas dėl paskutinio paštinių unijos streiko, kurį nelegaliai padarė parlamento įsakymas grįžti darban. Byla jiems keliama už paštinių unijos skatinimą neigriai darban. Toronto verslininkų sąjunga "Better Business Bureau" priėmė rezoliuciją, raginančią pašto vadybą atleisti tarnautojus, kurie siekia nuolatines sankirtas, ir netgi uždaryti pačią uniją, jeigu nebūtų kito kelio pašto paslaugoms pagerinti. Viena torentietė, dirbusi šio miesto pašto įstaigoje, policijai atskleidė kaikiurių paštinių unijos nusikaltimus. Pasak policijos viršininko H. Adamsono, kaltinimus jį patvirtino savo parašu ir netgi davė nusikaltimus darantių asmenų pavardes. Šis reikalas buvo perduotas pašto inspektoriams, kurie atsisako betkokio tyrimo. Brampton teismas nubaudė pašto tarnautoją F. Fredanį \$1.500 bauda ir mėnesio kalėjimo už vagystę Toronto pašto įstaigoje. Pas jį buvo rasti du \$100 vertės laikrodžiai, išimti iš siuntinių, ir netgi tų siuntinių įpakavimas.

Sovietų Sąjungos dienraštis "Pravda" 1978 m. gruodžio 15 d. laidoje išspausdino rašinį, puolantį Kanados daugiakultūrių reikalų ministerį N. Cafiką. Esą jis pasižymi antisovietinėmis kalbomis buvusies "načių samdiniamis", "išdavikams", "karo nusikaltėliams". Mat, sovietams nepatiko viešos ministerio kalbos apie žmogaus teises. Min. N. Cafikas spaudai išsiuntinėdamas pareiškime sakė: "Džiaugiuosi, kad sovietiniai pareigūnai mano pastabas pagerbė tokiu žymiu mostu "Pravdoje". Jų susirūpinimas mano pareikštomis mintimis rodo jautrų atgarsį jį šalyje. Tai, be abejonės, skatina mane kalbėti daugiau apie tuos dalykus, ginant asme-

Kanados įvykiai

nines žmogaus laisvės bei jo orumą ne tik Sov. Sąjungoje, bet ir visus kitur pasaulyje."

Iš banke esančios Toronto laiškanėsių unijos sąskaitos dingo \$250.000. Po šio incidento izdas buvo perduotas centrinės laiškanėsių unijos patikėtiniam patikrinti ir pakviesta policija. Kartu su doleriais dingę ir šios unijos Toronto skyriaus išdininkas G. Hayashi, susilaukęs taipgi kaltinimų dėl čekių klastojimo, vagysčių pašte, kur jis dirbo laiškanėsiu. Kai policija jo pradėjo įieškoti visoje Kanadoje, G. Hayashi nusizūdė Toronte, puldamas po požeminio traukinio ratais.

Konservatorių premjeras P. Loughheedas paskelbė Albertos parlamento rinkimus kovo 14 d. 1975 m. rinkimuose konservatoriai į 75 vietų parlamentą grįžo su 69 atstovais. Dabartinuose rinkimuose reikės iš-

rinkti 79 atstovus dėl rinkimų apylinkių skaičiaus padidinimo. Premjeras P. Loughheedas Albertą valdo jau 8 metai ir rinkimus skelbia trečią kartą. Opozicinės partijos praspažįsta, kad šikart jis gali laimėti visas vietas parlamente. P. Loughheedas yra įsteigęs vadinamąjį palikimo fondą, kurį kasmet papildo 30% už naftą gautų pajamų. Fonde šiuo metu jau yra beveik \$5 milijonai, dėl naftos kasmet susilaukiama didokio biudžetinių pajamų, viršijančių išlaidas. Neseniai P. Loughheedas pranešė, kad Albertos miestų savivaldybėms jis duoda bilijoną dolerių. Jis taipgi pažadėjo didesnę paramą Albertoje gyvenantiems invalidams. Į rinkimus P. Loughheedas visada įeina su pažadu kovoti už šios provincijos žemės turtus, kad už juos gautami doleriai liktų Albertoje. Toks šūkis, be abejonės, patinka albertiečiams.

AL GARBENS

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

QUEBEC GATVĖJE bendranamis (condominium), 2 miegamųjų butas 10-tame aukšte su visais įrengimais (suaugusių pastatas); visos privilegijos, pirtis (sauna), plaukykla ir t. t. High Parko ir ežero vaizdas, balkonai. Prašoma kaina — \$78.500.

DVIBUTIS, 11 kambarių per 2 aukštus, užbaigtas rūsys, 4 prausyklos, sumodernintos virtuvės, dideli, erdvūs kambariai, arti Lietuvių namų.

BROCK — DUNDAS, dvibutis, 11 kambarių per 2 aukštus; trys garažai, gerame stovyje, prašoma kaina — \$52.900, įmokėti \$3.000.

BLOOR — SYMINGTON, 8 kambariai per 3 aukštus, sumodernintos 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažai, užbaigtas rūsys; prašoma kaina — \$45.900, įmokėti \$5.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:
10%	už 1 m. term. indėlius	10½% už asm. paskolas
9½%	už 3 m. term. indėlius	
9¼%	už pensijų ir namų planą	10¼% už mortgičius
9¼%	speciali taup. sąsk.	
8¼%	už taupymo s-tas	
6%	už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

KUN. DR. FELIKSO GURECKO antrąsias mirties metines vasario 4 d. Mišiomis ir trumpa akademija minėjo jo išeitį Lietuvos Dukterų Draugiją. Dalyvaujant pirmajai pirmininkei Broni Dikinienei ir dabartinei Emilijai Klienai, buvusi pirm. Elza Diminskienė prisiminė 1940-1944 m. Austrijoje kun. Gurecko pagalbą tremtinams, kariuomenėje tarnaujantiems ir kitiems maistui, drabužiams, nakvynei ir dokumentams. "Jo gyvenimas nebuvo toks lengvas ir malonus" — aiškino kalbėtoja, pamindama kelis nusiūlymus. A. A. "Esame namarūs" knygos autorius sesuo dr. Ona Bakaitienė džiaugėsi, kad "kun. Gureckas gerbiama ir kad yra gyvenama jo idėjomis — lahdara Evangelijos šviesoje". Per Mišias giedojo Elena Blandytė, pamokslą sakė kun. Petras Daugintis.

KUN. PEDRO ARRUPE, vyriausias jėzuitų ordino vadovas Romoje, atsiuntė laisvą Lietuvos jėzuitų provincijos nariams Vilniaus universiteto 400 m. prog. Laisko vertimas išspausdintas vasario mėn. "Laiskui Lietuvos", o originalas — jėzuitų dokumentuose, kurie pasiekia 28,000 narių 90-ties provincijų. Istoriškai dalyje apžvelgtas universiteto steigimas, mokslinis darbas, jaunimo auklėjimas ir žmonių švietimas pamokslais, spauda, apeliomis. Laisko rašoma: "Mūsų tikslas apšvieta, daug kur pasiūlymų tokia sėkme, labai dažnai lydyje nelengvos naštos, tarpais tielogi slegiantis ir išganingas kryžius". Laisko autorius primena XVII a. karus, epidemines ligas ir religinio persekiojimo laikus. Per 200 m. jėzuitų skaičius Lietuvos provincijoje pasiekė 1114 narius, įsteigė 21 kolegiją, 60 misionių stočių. 1924 m. atgaivinta provincija iki 1939 m. pasiekė 102 narių skaičių, kol "iškilto naujas kryžiaus bandymas". Dabartinės "neįsivaikšios žinios, pasiekiančios mane apie jėzuitų gyvenimą ir veiklą tėvynėje Lietuvoje, pripildo mano sielą giliais dėjimais ir džiaugsmu". Laisko autorius taria žodį ir apie pasaulio išsiskaldžiusius lietuvius jėzuitus ir maldžia Viešpatį prilipti jų darbą "didesnei savo garbei ir Bažnyčios bei Jūsų tėvynės Lietuvos gerovei". Paskutinišis vėles laiškas iš jėzuitų vyriausybės Romoje lietuviams buvo rašytas prieš daugiau kaip 200 metų, kai ir trys lietuviai buvo visos Jėzaus Draugijos vyresnieji.

TRUMPAL. Kamerinis Lietuvos orkestras vasario 2-4 d. koncertavo Čikagos apylinkėje kultūrinių mainų programos rėmuose. — Alicija Rūgūtė istorijos draugijos susirinkime sausio 11 kalbėjo apie "Vilniaus universitetą ir tautinį atgimimą", pabrėždama įnašą į lietuvių kalbą, istoriografiją ir spaudą, apie kurią parašė straipsnį ir žurnalui "Laiskai lietuviams". — Lietuvos vyčiai Čikagoje kasmet pagerbia žymų asmenį. Šiais metais vasario 4 d. bankete įteikė žymenį Lietuvos Skautų Sąjungai per jos pirmininkę Lilę Milukienę, atskridusią iš Niujorko LSS 60-ties metų sukakties progą. — Dr. Raimundas Sūdris iš Streator, Ill., tolokai nuo Čikagos, 1976 m. Kalifornijoje padaręs antropologijos daktarą ir išspausdinęs keliasdešimt mokslinių straipsnių, gavo National Academy of Sciences stipendiją studijuoti pirmojo tikstantčio pro Kristaus laikotarpio gintaro radinius, kuriuos tyrinėjęs Vokietijos, Danijos, Lenkijos, Lietuvos ir Latvijos muziejuose. — Lietuvos Fondo vadovybė sausio 28 d. pasiekė, tarybą išrinkus dr. Antaną Razmą tarybos pirmininku ir dr. Gedimina Baluką valdybos pirmininku. Per penkis posėdžius pelno skirstymo komisija išdalinė apie \$79,000 pernai, įskaitant ir J. Krukonio palikimo dalį lituanistikos studijoms. — Vaikų nameliai, Lietuvos Montessori Draugijos mokykla, šiais metais turį 18 auklėtinių. Vėdėja — Janina Juknevičienė, padėjėja — Dana Šilimaitienė. Priešmokyklinio amžiaus vaikų įstaiga šiais metais švėčia penkioliktosios veiklos metus. — Rūta Gerulaitytė dalyvavo Avon teniso turnyre vasario pradžioje, puikiai pasirodyma kaip gera teniso žaidėja. Pirminiuose 16-ko moterų žaidimuose pralaimėjo baigimui tašku. — Diek Butkus, Čikagoje gimęs ir augęs futbolio žaidėjas, devynis metus pasilijęs profesionalių tarpų, buvo tris dienas "Chicago Tribune" laikraštyje aprašomas, nes kartu su Johny Unitas, kilusiu iš Pensilvanijos lietuviu, buvo nesenai įrašytas į amerikietiško futbolo įrašnybę.

SKAMBI DAINA, LAKUS ŽODIS

(Atkelta iš 7-to psl.)

bus dar linų". Po 15 minučių pertraukos scenoje vėl išvydo meklėtoją su oile bendrų ir solemo dainų. Pirmą kartą ir solemo pasirodymą įvertino, išreiklaudama priedo dar vieną dainą.

I programos pabaigą sugrįžo scenon A. Gustaitis, nešinas savo kūryba ir įprastine "demo-niška" šypsena. Ši kartą jis skaitė prozos formą parašytą feļjetoną, kurį pavadinu "Paskutinioji naktis". Tai tragikomika buvusio redaktoriaus, dabar pensininko Juozo Karijoto Pipirniko naktis, kurios metu jis bailsas sapno yra priverstas išgyventi redaktorišką "nuodėmių" slogutį. Nakties tamsoje ir tyloje klaukus balsas išskaičiuoja jo buvusias "nedorybes". Pipirnikas, staigiai pažadintas iš miego, net nenori atsiminti, kad jis kadaise buvęs redaktorius. Bet pagaliau prisipažįsta, kad ne vien redaktorišką "nuodėmį" — o gi buvau dargi ir me-no kritikas, ir partinis ideologas, ir tautinės drausmės saugotojas, ir amžinosios lietuvių bės tėsėjas. Ir tuštybės būta. Negavęs kvietimo prie rengių garbės stalo po žinomo dainininko Kajetono Skurdulio

koncerto, parašė tokią neigiamą recenziją, kad dainininkas neišdrįs "net per savo uošvės šermenis" giedoti. O premijuota dainininkė ir kiti dainininkai "rentgeno" spindulių peršviestų veislinės utelės skletui".

Vykusiai ir samojingai Gustaitis juokėsi iš diletantizmo, asmeniško, tuščio garbės troškimo. Deja, klausytojai buvo gerokai nusivylę feļjetono nevisai skoninga pabaiga, kurioje vargšas Pipirnikas miršta, prisiglaudęs "prie Jokūbo Da-gio" skulptūros ant "Antaninos Tamošaitienės skoningai išaus-to kilimo". Jo negyvas kūnas rastas po savaitės iš Floridos grįžusios šeimininkės. Atrodo, kad talentingasis humoristas šį kartą su savo taiklia plunksna kiek paskubėjo, nes mirtis vis-dėlo turi savo nepažeidžiamą rimtį.

Tenka padaryti išvadą, kad Gustaitis buvo ir liks mūsų kultūrinį vakarų magnetu, mokąs per juoką išpausti ašaras ir priverčias pro ašaras šypotis. Tik gaila, kad rengėjai, skelbdami Gustaitio atvykimą kaip pagrindinę programos dalį, jam nedatė, kad daugiau progos pasireikšti, užleisdami didžiausią programos dalį oktetui.

LIETUVIŲ NAMAI

1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6
Tel. 532-3311

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ NAMŲ NARIAMS

Pranešame, kad Toronto Lietuvių Namų ir "Lab-dara" Foundation metinis visuotinis narių susirinkimas yra šaukiamas 1979 m. kovo 4, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje.

Susirinkimo darbotvarkė

- Atidarymas
- Prezidiumo sudarymas — rinkimas:
 - susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus,
 - mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
- Proėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
- Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. įždininko, c. visuomeninės veiklos koordinatoriaus
- Revizijos komisijos pranešimas
- Revizoriaus (auditor) pranešimas
- Diskusijos dėl pranešimų
- 1978 metų apyskaitų tvirtinimas
- 1979 metų smatos tvirtinimas
- Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
- Valdomųjų organų rinkimai: a. valdybos, b. revizijos komisijos
- Einamieji reikalai ir sumanymai
- Susirinkimo uždarymas

ŠIAIS METAIS Į LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBĄ bus renkami šeši asmenys — trys trejiem metam, vienas — dvejim metam, du — vienerim metam.

Iš valdybos išeina šie asmenys: B. Bedarfiene, J. Cicėnas, V. Dauginis, A. Senkus, J. Strazdas ir M. Yčas.

I Lietuvių Namų kontrolės komisiją bus renkamas vienas asmuo trejiem metam rotacine tvarka. Iš kontrolės komisijos šiais metais išeina St. Banelis.

LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA siūlo, kad nariai gautų iš nominuoto kandidato-kandidatės raštišką sutikimą. Tam yra paruošta speciali forma, kurią nariai gali pasiimti Lietuvių Namų raštinėje kasdien arba sekmadienio popietės metu. Be to, valdyba siūlo, kad nominatoriai (nemažiau kaip du asmenys) pasirašytų nominacijos formą, prieš ją įteikdami nominacijos komisijai visuotinio susirinkimo metu.

DELHI - TILLSONBURG, ONTARIO

TAUPOJ. KONDLI 1978 m. aukso \$100: Tillsonburg Lietuvių ūkininkų klubas; \$50: Tillsonburg Medžiojų klubas "Vilkas", K.L.K. Moterų Dr. Jos Delhi skyrius, kun. J. Staskevičius; \$40: D. Žiogas; \$30: P. Augaitis, V. Garnelienė, A. Rudokas, G. Rugienis; \$25: S. Jakubickas, K. Ratavičius.

\$20: M. Grincevičius, O. Gutasas, S. Jokubilius, A. Kairys, P. Lau-reckienė, S. Liaudinskas, K. Lukošius, J. Maciulis, J. Rimkus, A. Steigvilas, B. Stonkus, S. Styra, V. Zadurskis.

\$10: A. Augustinavičius, S. Beržinis, B. Ceika, V. Ciuprinskas, B. Dir-sė, J. Geras, B. Gudinskas, J. Jo-cas, J. Jurėnas, P. Lapinskas, P. Lile-kis, J. Lukšys, A. Mikulskis, W. Mo-ritz, A. Masilius, V. Nemura, P. Oza-las, B. Povilaitis, V. Radauskas, J. Tranelis, A. Vindašius, P. Vindašius, V. Vindašius, J. Vieraits, J. Vitkauskas, J. Vitas, V. Vyta.

\$5: A. Andriekienė, T. Alelūnas, M. Ašmys, J. Braslauskas, J. Jau-neika, H. Kairienė, A. Langas, A. Lapėnas, P. Malakauskas, Matulio-nis, A. Martinkevičius, O. Herman, V. Navickas, M. Norkus, A. Miknevi-

• "TEVISKES ZIBURIŲ" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

SKAITYTOJAI PASISAKO

SPAUDOS DRAUGAI

Skaitytai detroitiečiai atkreipė dėmesį, kad "T2" š.m. 3 nr. straipsnely, minint Liet. Bendruomenę ap-lamai ir dr. Alekso Zotovo talkos spaudai pastangas atskirai, buvo ne-paminėtas stud. Violetos Abariūtės darbas spaudos mėnesio vajų vyk-dant ir spaudos parodą rengiant. Reikia pripažinti, kad jos kruopštus rūpestingumas daug prisidėjo prie visos tos sėkmingos akcijos. Kartu nevalia pamiršti ir iki šiol dar ne-skelbto fakto, kad Liet. B-nės žada-ma 20% naujiems prenumeratoriams skirtą nuolaidą dr. A. Zotovas, ne-norėdamas skriausti L. B. izdo, pa-dengė savo asmeninėmis lėšomis.

Al. Gimantas

UNIA IR LIETUVA

Vilnietiškas aciu M. Dainiui už tokį puikų straipsnį "T2" 1979 m. 1 nr., atsiliepiantį Lietuvos Lenki-jos unijos skelbėjų mintis, kurios tik erzina.

I okupuota Lietuvą sunku nuvežti išeivijoje išleistas storas Lietuvos istorijos knygas, kurių ieško sovieti-nėje okupacijoje užaugusi jaunoji karta. Jai reikia objektyvių žinių apie didingą Lietuvos praeitį. Ar ne-vertėtų "Laisvės Radijui" savo pro-gramose skirti dalį laiko Lietuvos istorijai? O gal ir "Amerikos Bal-sas" galėtų tai padaryti?

K. Baronas

NEMALONI ŽINIA

Nemalonai buvo naujiena "T2" pre-numeratas pakėlimas net \$2. Laik-raštį reikėtų piginti, o ne branginti. Atpiginę susilauktumėt daug daugiau skaitytojų, juo labiau, kad "T2" yra "internacionalinis" laikraštis. Dėl augstos kainos daug skaitytojų jo negali užsisakyti. Ir štai kodėl. Pre-numeratas pakėlimas \$2 dolerių krās-tuose skaitytojiui nedaug ką reikiša, nes pas jus darbininkui daug kur mo-kama \$8 už darbo valandą; už prenu-meratą net ir su jos pakėlimu toks darbininkas turėtų dirbti tik 1.45 val. Bet, jūs greičiausiai nepagalvojote apie skaitytojų Italijoje, Portugalijoje, Ispanijoje, ypač P. Amerikos kraštuose, kur valiuta yra labai žema. Mums lietuviška spauda yra la-bai brangi. Pvz. man Ispanijoje "T2" kainuoja ne \$14, o \$16, nes \$2 turiu sumokėti už pinigų persuntimą. Ispanijoje uždribti \$14 reikiša dirbti pusantros dienos. Taigi, prašau mums laikraštį atpiginti. M. J.

APIE "T. ZIBURIUS"

Geriuosi plačia "T2" vizija, mūsų išeivijos gyvenimą keltančias žo-džias, pastangomis išlaikyti bendruomeninį mūsų gyvenimą, lituanis-tinį švietimą. Jūsų kūrybinė dvasia stiprina ir mūsų žingsnius. Linkiu geriausio 1979 metų! Bronius Juodelis, JAV

ATEINA PAVELUOTAI

Westono (Toronto priemiesčio) rajone gyvenantys lietuviai gauna "T2" maždaug savaitę vėliau. Taigi, savaitę esame atsilikę žiniose. Jei vyksta kokia paroda, koncertas ar kitas parengimas, kartais turime praleisti (rengėjus prašom laikraš-čiuose skelbti žinias maždaug dvi sa-vaites prieš). Mes, Westono pašte keleto kartų jau skundėmės laikraš-čio vėlavimu. Jie kaltina centrinį Toronto paštą. Todėl ar nebūtų ga-lima, vežant "T2" į centrinį paštą, Westono dalį palikti Westono pašte? Ar tas patarimas būtų įmanomas, ne-žinau, bet gauti laikraštį savaitę pa-vėluotai, gyvenant taip arti Missis-saugos, graudu. Nėra entuziazmo ne laikraštį užsisakyti. Tuo tarpu mes jo taip laukiame ir didžiuojamės jo tu-rinimumu. M. S.

Red. pastaba. Patarimas geras, de-ja, neįvykdomas: į centrinį Toronto paštą reikia nugabinti visą siuntą ir ten ją apmokėti. Centrinis paštas dalį laiškų su laikraščiais savo keliu gabeną į centrinį Mississaugos paštą, kuris skirsto laikraščius vakarinei Toronto priemiesčių daliai ir kitoms šios srities vietovėms. Būdu bandyta padalinti laikraščio siuntą ir atitin-kamą dalį gabenti tiesiai į centrinį Mississaugos paštą. Deja, mūsų su-gestija buvo atmetta.

ŠYPSENOS

Amžiaus požymiai
Du vaikišciai kalbasi.

— Man jau septyneri metai.

— Negaliu pasakyti.

— Gerai, tuojau pamatysim.

Ar rūkai?

— Ne, — atsako mažukas.

— Ar begioji paskui mergai-tes?

— Ne.

— Tai tu esi šešerių metų amžiaus...

Galėjo ir taip būti!

— Mano tėvelis jau pasiekė 90 metų, bet nė karto nepalietė stikluoko.

— Nieko nuostabaus... yra žmonių, kurie geria tiesiog iš bonkos.

Parinko Pr. Alš.

MAE - LAINE BRIDALS

1150 Lorne Park Rd.,
Mississauga

yra pasiruošusi jums patarnauti gražiausias
pavasario bei vasaros vestuviniams drabužiams
ir nuotakos aprangą

• Mados kiekvienam vestuviniam pobūviui
• Kokteilių aprangą ir vakarinius drabužius

Nuo antradienio iki šeštadienio 10 v.r. - 5 v.p.p.
Vakaras priimama tik

susitarus telefonu 274-5301 Ona Stontius

V. BAČENAS All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais keliuonų
reikalais betkur
pasaulyje skambinti

tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Baltiečių vakaras latvių ini-ciatyva rengiamas vasario 24, šeštadienį, 8 v.v., Seneca Col-lege, Minkler auditorijoje (Finch-Don Valley Parkway). Programoje dalyvauja estų "Kalev-Estienne", lietuvių "At-žalynas", vengrų ir japonų gru-pės.

Muzikų trijulė iš V. Vokietijos atliks programą koncerto, kurį rengia trijų lietuvių para-pijų moterų draugijos Toronto Lietuvių Namuose kovo 18, sek-madienį. Minėtą trijulę sudaro: fleitistas Petras Odinis, sol. Dirk Sagemuelleris ir pianistė Raminta Lampasytė. P. Odinis yra senesniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos, kur grojo filhar-monijos ir "Trimito" orkest-ruose. Jis yra koncertavęs Vo-kietijoje, Belgijoje ir Prancū-zijoje. Sol. D. Sagemueller yra Hamburgo operos baritonas. R. Lampasytė yra baigusi Valpa-raiso un-tą JAV-se, gilinusi mu-zikos studijas Berlyne ir jas vai-nikavusi daktarės laipsniu. Ji yra jau daug kur koncertavusi. Šio koncerto pelnas skiriamas IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui ir Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komit-etai.

KLK Moterų Dr. Jos Prisikė-limo par. skyriaus susirinkimas

įvyko vasario 11 d. Viceprim. B. Sapjionienė pristatė naują valdybą, kurią sudaro: pirm. B. Biretienė, viceprim. B. Sapjio-nienė ir dr. J. Čuplinskienė, sekr. ir korespondentė R. Sta-bačinskienė, ižd. B. Vaitiekū-nienė, socialinių reikalų sekci-jos pirm. D. Didžbalienė (tal-kins G. Kaknevičienė ir G. Ro-manovienė), parengimų sekci-jos pirm. J. Kulikauskienė (tal-kins A. Puterienė ir R. Simana-vičienė). Pirmininkaujanti B. Sapjionienė pranešė apie būsi-mus renginius: koncertą kovo 18 d., skyriaus susirinkimus — kovo 11 d. ir gegužės 27 d. Pa-skaitoje E. Senkuvienė priminė keletą Lietuvos istorijos faktų, pažymėdama, kad Lietuva nuo senų senovės nebuvo prastesnė už kitas tautas, kad lietuviai bu-vo garbinę ir žinomi žmonės. Po to buvo loterija. Susirinki-mas baigtas malda. Viešnios ir narės buvo pavašintos kavute.

LK kūrėjai — savanoriai

vasario 16 d. L. Namuose metinia-me susirinkime 1979 m. išrinko skyriaus valdybą, kuri pasiskir-s-tė pareigomis: pirm. A. Zubrys, ižd. St. Banelis, sekr. Vl. Pau-lauskas. Revizoriumi išrinktas K. Aperavičius, jo pavaduotoja — L. Vaštoka. Iš skyriaus izdo paskirta aukų po \$50: "Tėviškes Ziburiams", Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungai ir Tautos Fondui. S. B.

A. Anastazijos Šcepavičle-nės atminimui įamžinti buvo pa-siūlyta įsigyti vitražą. Gausių visuomenės aukų dėka šis pro-jektas jau įgyvendintas; lieka užsakyti tik lentelę su jos pa-varde. Pasirinktas šv. Kazimie-ro vitražas Lietuvos Kankinių šventovės koplyčioje Anapilyje. Projekto iniciatorės — Anapiljo Moterų Būrelis dėkoja visuome-ni už pritarimą tai gražiai min-čiai ir gausias aukas.

Kanados Baltiečių Federaci-ja, kuriai šiuo metu pirminin-kauja estas Laas Leivat, parašė Kanados vyriausybei raštą, ku-riuo skatina priimti pabėgėlius iš Vietnamo. Kaip prieš 30 me-tų Kanada atidarė duris Balti-jos valstybių pabėgėliams, taip dabar ji turėtų jas plačiai at-daryti vietnamiečiams, pabėgu-siems nuo komunistinės prie-spaudos.

A. A. Morta Liubertienė-Sulcienė, 72 m., staiga mirė, au-tomobilyje praėjusią vasario 18 d., grįžtant iš Valaido 16 minė-jimo Delhi. Palaidota vasario 21, trečiadienį, 2 v. p. p., Sv. Jo-no lietuvių kapinėse. Velionė buvo kilusi nuo Telšių.

"Skautų Aidas", oficialus Lie-tuvių Skautų S-gos organas, 1978 m. lapkričio nr. ištisai per-spausdino "T2" vedamąjį "Idė-jinės žvaigždės" iš 1978 m. 39 nr. įvadinę "Sk. Aido" pasta-boje sakoma, kad tame straips-nyje "yra pateikta daug sultin-gųjų minčių lietuviškosios skauti-jos ateitį. Straipsnis įdomus tuo, kad būdingai išreiškia ste-bėtojų nuotakas. Mūsų vado-vams ir vadovėms pravartu su šiuo str. susipažinti". Vyriausia "Sk. A." redaktorė yra v.s. So-fija Jelionienė.

Sovietiniai agentai pastaru-oju laiku pradėjo siuntinėti į jvairias Kanados vietoves lape-lius, bjauriai šmeižiančius kai-kuriuos lietuvių veikėjus, Ana-pilį, "T. Ziburius" ir kitus. Tie lapeliai ateina daugiausia iš Vankuverio, siunčiami nekaltų žmonių vardais. Tai darbas be moralės žmonių, kurie šiai šmeižyti akcijai panaudoja net psichinį ligonį.

"The Globe a. Mail" vasario 15 d. išspausdino rašinį "Lithu-ania's rocking to the female Wasps" ir pridėjo nuotrauką iš Vilniaus. Toje AP spaudos agentūros informacijoje rašo-mą apie Vilniuje sudarytą "pop-rock" orkestrą iš vienų moterų. Dienos metu jos ešą dirba, o vakarais apsirėdo džinsais, sudaro anglosakishką orkestrą ir groja "Aerofortas" restora-ne-diskotekoje. Į šokius ešą susirenka jaunos poros ir aist-ringai šoka modernuosius šo-kius. Orkestro vadovė esanti Jūratė 43 m. amžiaus, kitos — nuo 25-47 m. amžiaus. Ši grupė buvusi sudaryta prieš 7 metus. Jos repertuaras ešą ribotas, nes sunku gauti amerikietiš-kų muzikos plokštelių, kurių kaina juodojoji rinkoje siekianti \$150. Nė viena iš orkestrančių nemo-ka anglų kalbos, bet melodijas išmoka iš plokštelių. Mėnesi-nis jų atlyginimas — \$165 — \$300.

PADEKA

Sirgdamas ligoninėje, susilaukiau daug lankytojų su draugišku paguo-dam ir vilnės žodžiu. Dėkoju dr. J. Yčui, klebonui kun. A. Simanavi-čiui, OFM, kun. E. Jurgučui, OFM, A. J. Kizams, A. Bočkui, E. Birgi-o-lui, A. Birgiolienai, A. S. Petrai-čiams, A. Z. Vinckams, S. V. Jure-vičiams, A. Akelaitienai, poniai Sta-sei, J. Kembellams, A. M. Aullins-kams, D. Jureviciūteli, S. M. Petry-loms, J. A. Vakševičiams.

Jums didžiai dėkingas —

Kazys Ivanauskas

PADEKA

Būdama ligoninėje, po sunkios vi-durių operacijos susilaukiau daug lankytojų ir dovanų.

Ypatingą padėką reiškiau gydyto-jams — dr. J. Urbaičiui, dr. Kemp-ston, dr. Mervyn Deltel.

Nuoširdžiai dėkoju visiems aplan-kusiems mano — klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. Eug. Jur-gučui, OFM, seselei Lorelei, A. S. Kavaliauskams, E. M. Zabuloniams, K. E. Liormanams, P. Rohovičie-nai, O. Spurgaitienai, V. Knyvaitei, P. Kolyčienai, K. J. Rugiams, A. A. Slekiams, P. V. Gudaičiams, M. Ja-sionytei.

Jūsų parodytas nuoširdumas vi-suomet pasiliks mano širdyje.

Marija Zėkienė

• Mokslo srityje skatytų naujausius veikalus, literatūroje — seniausius. Klasikinė literatūra yra visuo-met nauja (Bulwer-Yytton).

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba potarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniai — 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Artėja Tikinčiosios Lietuvos Diena. Ji yra junglama su Lietuvos globėjo šv. Kazimiero švente kovo 4, kuri šiais metais bus sekmadienį. Specialūs aukų vokeliai iššalinami šį sekmadienį.

— Gražiai praėjo Vasario 16 pamaldos parapijos šventovėje. Skaitymus atliko prof. dr. Vytautas Vardys, Oklahomos universiteto profesorius. Aukojimo metu aukas atnešė kat. moterų draugijos, VI. Pūtvo šaulių kuopos ir jaunimo atstovai, o seselė Paulė skaitė atitinkamas maldas. Organizacijos dalyvavo su vėlavimais. Gražiai pasirodė par. choras, vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus, naujaisiais vargonais palydint muz. J. Govedui. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

— Sv. Jono liet. kapinėse palaidoti: a.a. Jonas Starkevičius, 80 m., a. a. Stasys Kunkulevičius, 70 m., iš Niagara Falls, JAV, ir a. a. Albertas Skrebutėnas iš Delhi, Ont.

— Vasario 19 d. rytą Toronto vaikų ligoninėje mirė jauniausia Vytauto ir Birutės Butrimų dukra a. a. Rita Butrimaitė, 16 metų amžiaus. Vėlionė pašarvota Turner ir Porter laidotuvių namuose Mississaugoje Pell koplyčioje prie 10 kelio art Anapilio. Palaidota vasario 21, trečiadienį, 10 v. r., iš Lietuvos Kankinių šventovės.

— Šios parapijos choro pobūvis — kovo 3, šeštadienį, parapijos salėje.

— Išsiuntinėti aukotojams aukų pažymėjimai. Jei būtų netikslumų, prašoma paskambinti klebonijai.

— Pakrikštija: Nicolas Brian Foley, Brian Foley ir Ilonos Čekauskaitės sūnus, ketvirtasis šeimoje.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r. už a. a. Magdalėną Kilimienę, 11 v. r. už a. a. Joną Žeką ir a. a. Oną Ališauskienę.

Lietuvių Namų žinios

— LN nariai, pakaitę adresus, prašomi tuoj pranešti LN raštinei tel. 532-3311 arba rašyti: 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont., nes daug išsiųstų laiškų grįžta nepasiekę adresatų.

— Sekmadienį, vasario 25, bus duodami specialūs Užgavėnių pietūs iš penkių patiekalų.

— LN administracija dėkoja A. Borkertui už talką, siunčiant kvietimus į metinį LN susirinkimą, kuris įvyks sekmadienį, kovo 4 d., 3 v. p. p. Karaliaus Mindaugo menėje.

— Vasario 16 d. prie LN buvo iškelta ir visą dieną plevėsavo Lietuvos vėliava.

— Toronto gyveną Lietuvos savanoriai vasario 16 d. buvo susirinkę į LN kur turėjo savo metinį susirinkimą. Ta proga buvo prisiminta Lietuvos nepriklausomybės šventė.

— Metinis VI. Pūtvo šaulių kuopos susirinkimas įvyks LN vasario 25 d., 3 v.p.p.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo apie 180 asmenų.

ESU LIETUVIS, rimtas, gero būdo, negeriu ir nerūkau, 52 metų amžiaus; įsiekau rimtos lietuviškos vedybų tikslu. Rašyti, priedant savo nuotrauką ir telefono numerį, "T. Žiburių" adresu. Ant voko pažymėti "Rimtam lietuviui".

PIGIAI PARDUODAMAS vilkinis šuo. Labai geras sargas. Skambinti tel. 531-8662 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

VIEŠAS NEROKANČIAS ASMENIUI vakarų Toronto reikalingas butas be baldų. Pagaidautina High Park rajone. Skambinti po 5.30 v. v. tel. 536-5498 Toronto.

POKINĖS ARBA PLUNKSNINĖS ANKLODES (kaldros) visų rūšių ir dydžio gaminamos pagal užsakymą. Skambinti tel. 787-9021 Toronto.

JIESKAU pirkti knygos "Vilniaus Golgota", kurios autorius yra Šėmis. Rašyti: A. Dilks, 91 Medland Cres., Toronto, Ont. M6P 2N3. Tel. 762-3715. Skambinti po 5 v.p.p.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis šukuosenomis; specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Lietuvos laisvės diena Toronte

Vasario 16-ji — Lietuvos nepriklausomybės šventė Toronte ir šiemet buvo įspūdinga. Jos iškilmės buvo pradėtos vasario 16, penktadienį prie miesto rotušės, kur buvo iškelta Lietuvos trispalvė. Prie iškilmės organizavimo daug prisidėjo miesto tarybos nariai — lietuvių bičiuliai T. Ruprecht ir W. Boytchuk. T. Ruprecht išsiuntinėjo savo apylinkės lietuviams apie 50 pakvietimų. Į vėlavos pakėlimą susirinko apie 30 lietuvių (buvo labai šalta diena). Atitinkama kalbą pasakė T. Ruprecht. Po vėlavos pakėlimo miesto rotušėje buvo surengtas priėmimas iškilmės dalyviams.

Svečių priėmimas

Vasario 16 d. vakarą Prisikėlimo salėje KLB krašto valdyba surengė priėmimą lietuvių bičiuliams kitataučiams — įvairių valdžių atstovams, visuomenės veikėjams, spaudos žmonėms. Įskaitant ir lietuvių veikėjus, priėmime dalyvavo apie 200 asmenų. KLB krašto valdybos narė adv. J. Kuraitė, kaip iškilmės pranešėja, pasveikino visus susirinkusius, o KLB pirm. J. R. Simanavičius paskaitė kalbą apie Lietuvą ir jos pavergimą. Senatorius dr. S. Haidas tarė sveikinimo žodį. Kanados daugiakultūrių reikalų min. N. Cafiko vardu. Parlamento narys Y. Shymko perskaitė opozicijos vado Joe Clarko sveikinimo telegramą. Ontario parlamento atstovas Lopusella kalbėjo NDP partijos vardu, pabrėždamas reikala valdinės paramos etninėm mokymams. Nuosirdus lietuvių bičiulis adv. A. Maloney savo kalboje pasidžiaugė lietuvių draugiškumu ir vaishingumu.

Priėmimo dalyvavo šių valstybių konsulai: JAV-bių, Ispanijos, Islandijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Taipgi matėsi daug kitataučių organizacijų atstovų — baltiečių, gudų, ukrainiečių, čekoslovakų, lenkų ir kt. Trumpą, bet gražią ir smagią meninę programą atliko neseniai sudarytas vyrų choras, diriguojamas sol. V. Verikaitis. Padainavo keletą lietuviškų dainų, kurios erdyvioje salėje skambėjo tvirtai, darniai ir drausmingai. Akompanavo muz. J. Govedas.

Pamaldos ir minėjimas

Pagrindinės iškilmės įvyko sekmadienį, vasario 18. Rytą

visose trijose lietuvių šventovėse atlaikytos pamaldos su atitinkamais pamokslais, gausiai dalyvaujant tautiečiams ir jų organizacijoms su vėliavomis.

Tą sekmadienį po pietų didžiojoje Anapilio salėje įvyko jungtinė iškilmė, kurioje susirinko Toronto — Mississaugos lietuvių — apie 800. Programa pradėta su nemažu pavėlavimu. Išsirikiavus vėliavoms scenoje, įžanginį žodį rengėjų vardu tarė KLB Toronto apylinkės pirm. Algis Juzukonis ir pranešėjos pareigoms pakvietė Vidą Javaitę. Invokaciją perskaitė kun. B. Mikalauskas. Maironio mokyklos mokiniai — Aldona Sendžikaitė, Leta Vaitonytė, Donatas Balašis ir Tomas Rimkus perskaitė Lietuvų Chartą.

Paskaita

Gerai išmąstytą paskaitą skaitė Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius Vyt. Vardys. Jis gvildeno Vasario 16 prasmę dabarties įvykių šviesoje. Pasak jo, Vasario 16 yra Lietuvos valstybingumo, pergalės ir vilties diena, kurioje apmąstoma ir praradimų žaizda. Istoriškai vyksmas šiandieną eina tautų laisvėjimo linkme, antra — lietuvių tauta ir jos išeivija tebėra gyva. Sovietinis užmojis deformuoti tautybę, jas išstiprinti nėra sėkmingas. Komunizmo monolitiškumas suiro, o pasaulio tautų solidarumas didėja. Vakaruose ryškėja tautų bendravimas, kuris respektuoja jų suverenumą. Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis 1918-1940 m. buvo trumpas, bet tautos istorijos kelyje labai reikšmingas. Jo net ir šiandieną bijo sovietai. Nepriklausomybės praradimo žaizda tebėra jaučiama ir šiandieną, tačiau to praradimo nebūtų išvengusi jokia vyriausybė, tobulesnė santvarka ar politiki išmintis, nes viską lemė geopolitinė būklė. Dabartinė tautos valia, pasireiškusi partizanų kovomis, demonstracijomis ir disidentų sąjūdžiu, yra žinoma ir laisvajam pasauliui. K. Bendrija esanti viena iš pagrindinių tautos užuovėjų, nes yra labai arti liaudies. Negestantis laisvės troškimas yra gyvas ne tik pavergtoje tautoje, bet ir išeivijoje, kurios reikšmė yra didelė. Išeivija nemiršta, bet kėičiasi. Svarbu, kad ji išliktų ištikima tautos dalimi ir būtų nuolatinio rezistencijos balso laisvajame pasaulyje.

Angliškoji dalis

Po pusvalandžio pertraukos, susirinkus lietuvių svečiams, sveikinimo žodį tarė KLB pirm. J. R. Simanavičius. Lyg ir pabrėždamas jo žodžius apie pavergtą Lietuvą, scenon įžygiavo septyni asmenys su plakatais rankose. Jie vaizdavo Sibiro kalinius — N. Sadūnaitę, O. Pranskūnaitę, V. Petkų, V. Laipienį, B. Gajauską, P. Plumpą, P. Paulaitį. Maironio mokyklos mokinė N. Slivinskaitė paskaitė kiekvieno kalinio trumpą apibūdinimą ir pridūrė jų kreipimąsi į visuomenę neužmiršti Sibiro kalinių bei organizuoti pagalbą.

Gen. konsulas dr. J. Zmuidzinas anglų ir lietuvių kalba nuosekliai išdėstė Lietuvos pavergimą ir galimybes į laisvės atgavimą. Labai įspūdingą kalbą pasakė ukrainietis Yuri Shymko, mokytojas ir Kanados parlamento atstovas, iškeldamas tautų solidarumo idėją, kuri turėtų sprogdinti sovietinę vergiją. Po jo žodžio visi sustojo ir ilgai plojo, reikšdami savo pritarimą jo mintims.

Sveikino lietuvių nuosirdžiu žodžiu Mississaugos burmistrę Mrs. McCallion, primindama, kad problemas išsprendžia ne valdžios, o plačioji visuomenė. Privičiame pokalbyje įnai pažadėjo sekančiais metais Vasario 16 proga išskelbti Lietuvos vėliavą ant miesto rotušės ir paskelbti Lietuvų dieną.

JAV konsulas Diggins savo žodyje pabrėžė visų tautų teisę į laisvę, kurią visuomet brangi na JAV-bės. Baltijos valstybės nesantios užmirštos. Ypač impuozija Lietuvos ryžtas atgauti prarastą nepriklausomybę.

Sveikinimo žodį taip pat tarė Estijos konsulas Heinsoo, senator adv. Neimaniene, Ontario parlamento narys T. Jones, atstovavęs premjerui Davis, latvių bendruomenės pirm. T. Kronbergs savo ir Latvijos konsulo dr. Upenieks vardu, prof. R. Vaštokas liberalų partijos vardu.

Meninė programa

Po netrumpų kalbų scenoje pasirodė jungtinis choras, sudarytas: specialiai, šiai iškilmėi. Energingose vadovo V. Verikaitio rankose jis gražiai atliko sal. pereiną — padainavo 4 dainas. Pirmąją dainą "Iš visų kraštų", sukurta muz. St. Gailevičiaus, dirigavo pats autorius (akompanavo E. Kriškūnas). Kitom dirigavo V. Verikaitis, akompanavo St. Gailevičius.

Tautinių šokių pyne atliko "Atžalynas", okupavęs visą erdvią Anapilio sceną. Pasirodė visos grupės — nuo mažiausių iki didžiausių. Tai jau puikiai suldytas vienetas, galintis pasirodyti ne tik lietuvių, bet ir kitataučių scenose.

Pabaigai pasirodė jaunas solistas Vyt. Paulionis, kuris, akompanuojamas St. Gailevičiaus, padainavo tris lietuviškus ir vieną itališką kūrinių. Tai jauna, kylanti ir daug žadanti pajėga dainos pasaulyje.

Perskaičius rezoliucijas Kanados vyriausybei, sugiedotas Lietuvos himnas ir tuo būdu vainikuota Vasario 16 šventė Toronte. Visi skubėjo namo, nes programa, turėjusi prasidėti 3.30 v. p. p., pasibaigė 7.50 v. v. Negalėjimas pradėti programos laiku, ištętos kalbos ir pertraukos programą padarė ilgęsnę, negu rengėjai buvo planavę. Ds.

Vasario 16 šventės proga surinkta aukų Tautos Fondui: Toronto Prisikėlimo šventovėje — \$2791, Lietuvos Kankinių šventovėje — \$907, evangelikų — \$213.17, Lietuvių Pensininkų Klubu surengtame minėjime L. Namuose — \$267, Toronto L. Namų sekmadienio popietėje — \$430, Anapilio salėje — \$3813.50, Stayneryje — \$314; iš viso — \$8735.67. Kanados Lietuvių Bendruomenė atskirais vokais surinkta \$1350.

Vasario 16 proga savaitrašis "Latvija — Amerika" š.m. 6 numeryje išspausdino Aleksandro Vilks straipsnį "Lietuvos diena" ir įdėjo tris iliustracijas — valstybės teatro Kaune, Vyčio ir dail. M. Sileikio paveikslą. Estų laikraštis "Vaba Eestlane" įdėjo nuotrauką lietuvių delegacijos Baltuosiuose Rūmuose Vašingtone.

Gautas laiškas iš okupuotos Lietuvos A. Kauneckii, R.R.I, Magnetawan, Ont. Siuntėjas ar siuntėja — Aleksandrija S. J. Dambė. Atsiimti "T2" administracijoje.

MONTREAL

Remkime IV-tąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą!

Siam tikslui 1978 m. gruodžio pradžioje Montrealyje sudarytas komitetas: nariai — Audronė Jonelytė, Ina Kličienė, Kristina Mališkaitė, Kostas Toliušis, ižd. Juozas Šiaučius, pirm. Irena Lukoševičienė. Komitetas suplanavo tris galimybes lėšoms telkti.

I. Dešimties laimėjimų loterija. Laimikiai: P. Baltūnis — medžio skulptūra, R. Bukauskas — paveikslas, Ir. Lukoševičienė — kilimas, Kr. Makauskienė — paveikslas, G. Montvilienė — kilimas, D. Staskevičienė — tautinė lėlė, J. Šiaučius — paveikslas iš medžio, K. Toliušis — \$100, A. Vazalinskas — paveikslas, "Loto Canada".

Laimikų traukimas įvyks didžiulame jaunimo baliuje balandžio 28 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Bilietų platinimu rūpinasi Juozas Šiaučius.

II. Sokolado išpardavimas su lietuvišku užrašu "Remkime IV-tąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą". Sokolado išpardavimu rūpinasi A. Jonelytė ir K. Mališkaitė.

III. Draugų ir bičiulių vakarienės kongresui paremti. Visi esate kviečiami apie save surengia vieną vakarienę per mėnesį; kiekviena į svečius atėjusi pora paauguo \$10 kongreso reikalams. Jeigu atsirastų bent 50 šeimų, kurios norėtų tokiu būdu kongresą paremti, per mėnesį lengvai suteiktume \$500, o per 4 mėn. \$2000. Tuo būdu ir pažįstami maloniai pabendrautų bei kongresą paremtų! Kodėl nepamėginti! Apie savo įsijungimą prašoma pranešti Inai Kličienėi 331-5590.

Dar yra keli mėnesiai iki kongreso Europoje. Būkime visi šio nelinilio įvykių rengėjai — apsirūpinkime laimėjimų bilietais, įsigykime ir kaimynus apdovanokim sokoladu, įsijunkim į vakarienių ratą. Teneleika nė vieno montrealiečio, neprisidėjusio prie kongreso lėšų telkimo! Inf.

Sv. Kazimiero parapijos žinios — Kovo 3, šeštadienį, 6 v. vakaro, bus iškilmingos šv. Kazimiero šven-

tės Mišios, po jų — parapijos svetainėje vakarienė su baru, loterija ir orkestru. Įėjimas — \$7 asmeniui. — I IV pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, įvykstantį Europoje, liepos mėn. rengiasi vykkti keli mūsų parapijos jaunuoliai-ės. — Staiga dėl širdies priepuolio į ligoninę pateko Elena Navikienė ir Marija Daunoravičienė. — Nuo vėžio ligos vasario mėn. 11 d. mirė Julija Gargaslenė, 66 m. amžiaus. Palaidota iš Sv. Kazimiero šventovės. Liko vyras Stasys ir dukrė Magdalena. Sk.

"LITO" VALDYBA kviečia metinį "Lito" narių susirinkimą 1979 m. kovo 17, šeštadienį, 4 v.p. Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 De Seve St. Registracija prasidės pusę valandos ankščiau. Po susirinkimo — vakarienė.

Siais metais "Lito" valdyboje savo kadenciją užbaigė Algis Kličius, Vincas Piečaitis ir Vytautas Z. Kudžma (mires); kredito komisijoje — Jonas Adomonis, revizijos komisijoje — Kostas Toliušis. Pagal statutą jie gali būti siūlomi kandidatais per rinkimus.

Kandidatų pasiūlymai į valdybą ir komisijas turi būti padaryti raštu bent dviem į pilnateisių unijos narių ir įteikti sekretoriui iki susirinkimo atidarymo. Prie siūlymo turi būti pridėtas raštiškas kandidatų sutikimas būti renkamu. Kandidatams siūlyti formos gaunamos abiejose "Lito" skyriuose. Susirinkimo darbotvarkė išsiuntinėta visiems nariams kartu su metine apyskaita. Inf.

"Litas" 1978 metais:

	1978	1977
Balansas	\$8,455,150	\$7,336,732
Narių		
santaupos	8,238,766	7,132,871
Paskolos	7,576,818	6,382,718
Atsargos		
kapitalas	233,529	231,245
Metų pelnas	9,545	35,312
Nariai	1,826	1,782

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0 %	Asmenines	11.5 %
Taupomąsias s-tas	9.25 %	Nekiln. turto	11 %
Pensijų planas	8.5 %	Čekių kredito	12 %
Term. ind. 1 m.	10.25 %	Investacines nuo	12 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius. 3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Anapilio Moterų Būrelis kovo 24 d. Anapilio salėje rengia kultūrinį vakarą. Programai atlikti pakvietimas žymus aktorius Jonas Kelečius iš Čikagos.

"The Toronto Star" 1979. II. 4 laiškų skyrįje išspausdino Marianos Griebbling, 12 m. amžiaus, laišką, kuriame ji pasakoja savo šeimos istoriją. Esą ji gyvenusi Lietuvoje ir 1944 m. iškeliavusi Vokietijon, nes grėsė rusų okupacija ir deportaci-

ja Sibiran. Tuomet jos senelė su 6 vaikais pasiekė Dancigą (autorės motina buvusi 11 metų) ir laivu persikėlė Danijon. Prieš tai Vokietijoje tą šeimą buvo suradę rusai ir nužudę 17 m. amžiaus motinos seserį. Danijoje motina dirbusi gail. se-sele ir išteikėjusi už kanadiečio. Dabar jos motina su šeima gyvenanti Willowdale, Ont. Iš minėto aprašymo matyti, kad laiškų autorės motina ir kiti šeimos nariai yra vokiečių kilmės.

Pranešame, kad atidarytas kabinetas

Adomonis ELECTROLYSIS

nepageidaujamiems gyvplaukiams pašalinti (short wave, galvanic, the blend)

"ELECTROLYSIS" yra vienintelis medicinos pripažintas būdas pašalinti nepageidaujamus gyvplaukams. Šią problemą dabar lengvai ir saugiai išsprendžia naujas metodas, kuris yra ypač veiksmingas patyrusio profesionalo rankose, turinčiose modernius įrankius.

Ir mažai dalykai džiugina žmogų, ypač kai žinai, kad gerai atrodo. Paskambinkite dar šiandieną ir pasitarkite papildomų informacijų. Aš mielai padėsiu išspręsti jūsų problemas ir atsakysiu į jūsų klausimus.

Telefonas 767-3209

Jei neatsiliepia, skambinti 827-5664

Birutė Adomonis — Electrologist

2186 Bloor Street West, Suite 214, Toronto, M6S 1N2

(vienas blokas į rytus nuo Runnymede Ave., autoikštė už Kennedy gatvės)